

Kragerø - Perlen blant kystbyene *Edvard Munch*

Rådmannens innledning

Politisk organisering

Befolkningsutvikling og demografi

- Innledning
- En stor seier
- Høyere utdanning
- Befolkningsøkning – en stor utfordring
- Pendling den «gale» veien
- Kunstsolen
- Lærlinger
- Rekruttering
- Årets priser
- Kragerø blant de beste på kulturområdet

Folkehelse og levkår

- Innledning
- «Helse i alt vi gjør»
- Bo hjemme lengst mulig
- Senior'n – kultur og aktivitet for eldre
- Velferdsteknologi – hva er det?
- Velferdsteknologi – hva er det?
- Friskliv – en suksess
- Ett-bens sykling gir kondis
- KiBkurs – et nytt forebyggende tiltak
- Kragerø på 19. plass av 428
- Fattige barn i Kragerø
- Utstyrsdepotet
- Ferie- og fritidsaktiviteter
- Opplevelseskortet
- Fritidsmessa
- Ferietilbud
- Talenter for framtiden
- Ensomhet

Barn og unge – oppvekst og utdanning

- Innledning
- God dekning i barnehagene
 - Ti på topp
 - Språkopplæring
- Skolen – diverse saker
 - Tørre å spørre
 - Arbeid mot mobbing i barnehage og skole

Næringsliv og arbeidsplasser

- Innledning
- Chique-senteret rustes opp
- Moderne byutvikling i vernevedig område
- Kunstnerkvartalet og kirketomtområdet
- En av Kragerøs kulturperler fredes?
- Fymestereiendommen
- Lærlingetrenden snudd?
- Det er framgang
- Kommunen kjøpte Stilnestangen
- Entreprenørskap
- Ferske tall fra NHO

Natur og miljø – klima og energi

- Trafikksikkerhetstiltak + sykkelopplæring+ baderampe+søppel i skjærgården+ beite og kulturliv
- Kjøpte elevenes forretningsidé
- Nasjonalparken + Grågåss + Torsk + Hummer + Miljø og vanddirektivet

Kommunale tjenester: Regnskap + Personalavdelingen (kommunal org., nøkkeltall, HMS, IA, Internkontroll, sykefravær, lønn, kompetanseutvikling, utlysninger og ansatte, samfunnssikkerhet og beredskap, tilsyn, digital kommune.

RÅDMANNENS INNLEDNING

Hvert år utarbeider landets kommuner årsregnskap og årsberetning som behandles i ulike kommunale politiske fora. Et levende lokaldemokrati er imidlertid helt avhengig av at også innbyggerne er godt informert om kommunal virksomhet og engasjerer seg i kommunens «ve og vel». Den kommunale informasjonsplikten er så viktig at det er tatt inn egne bestemmelser om dette i kommuneloven.

Informasjonsforpliktelsene overfor innbyggerne er årsaken til at også årsmeldingen for 2014 deles ut til alle husstandene i kommunen. Dokumentet skal vise kommunens ulike roller: Rollen som tjenesteyter, rollen som myndighetsutøver, rollen som tilrettelegger for vekst og rollen som demokratisk arena.

Det er utfordrende å utarbeide et felles dokument som både skal danne grunnlag for politiske vedtak og dekke innbyggernes mer generelle informasjonsbehov. De senere års erfaringer med positive tilbakemeldinger fra innbyggerne på årsmeldingsdokumentet har ført til at vi likevel har valgt å videreføre denne arbeidsformen.

Vi som er glade i Kragerø opplever kommunen som «Perlen blant kystbyene». Det settes stor pris på lokalsamfunnets mange ulike kvaliteter. Arbeidet med kommuneplanen, som har pågått med stor tyngde i 2014, har likevel minnet oss om store gjenværende utfordringer på områder som:

- ✓ Befolkningsutvikling og demografi
- ✓ Folkehelse og levekår
- ✓ Barn, unge, oppvekst og utdanning
- ✓ Næringsliv og arbeidsplasser
- ✓ Natur og miljø, klima og energi
- ✓ Kommunal tjenesteproduksjon

Kommuneplanen får først sin endelige behandling i kommunestyret kommende høst. Det ble likevel tatt hensyn til nevnte utfordringer ved utarbeidningen av kommunens mål for 2014. Årsmeldingen gir derfor leserne muligheter til å få vite mer om utfordringene våre, og hvordan det gikk i forhold til de målene som ble vedtatt av kommunestyret.

Statlige myndigheter satte høsten 2014 i gang et arbeid med framtidig kommunestruktur. Sammen med de øvrige grenlandskommunene forpliktet Kragerø seg høsten 2014 til å utrede ulike alternative framtidige kommunestrukturer. Arbeidet som ble påbegynt i september 2014 vil strekke seg over lang tid og munne ut i et strukturvedtak i kommunestyret våren 2016. Allerede i juni i år vil kommunestyret ta stilling til hvilke alternative løsninger en ønsker å undersøke nærmere.

Det innledende arbeidet med kommunereformprosessen har vært preget av administrative oppgaver. Men det er en forutsetning at det høsten og vinteren 2015 – 2016 skal tilrettelegges for at innbyggerne får muligheter for å si noe om hva de mener.

Har en ønske om mer informasjon om kommunereformprosessen, er dette å finne dette på kommunens hjemmeside:

www.kragero.kommune.no

Ved årsskiftet 2014-2015 sluttet Ole Magnus Stensrud som rådmann i Kragerø etter 12 år. Vi er takknemlige for hans innsats for Kragerøsamfunnet og ønsker ham lykke til med nye utfordringer i Skien.

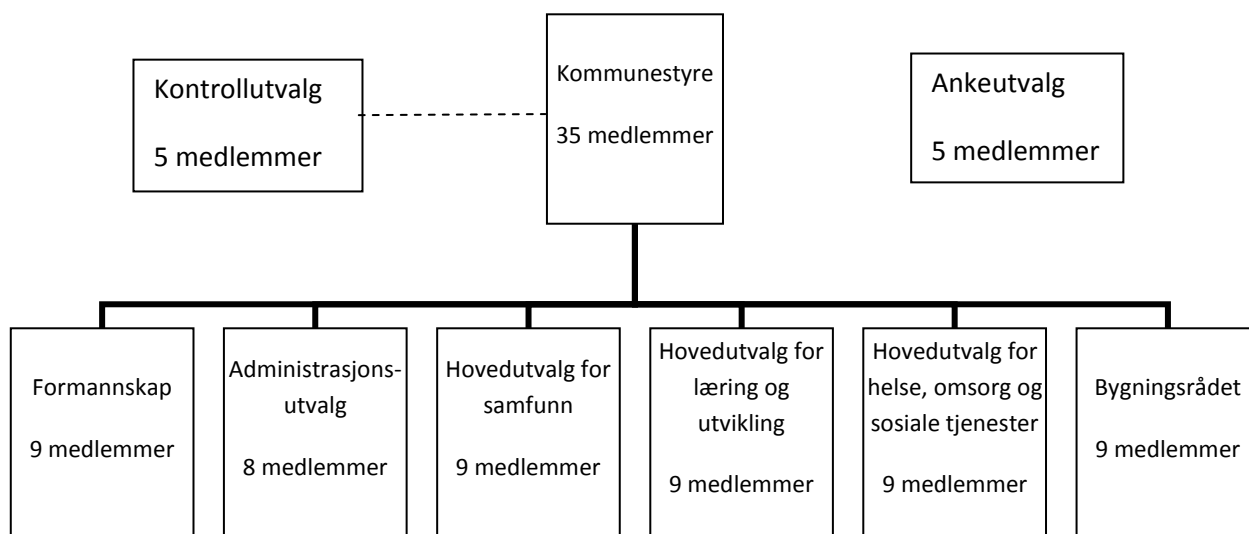
Kragerø kommunes ressursituasjon har vært krevende over lang tid. Vi står fortsatt overfor betydelige utfordringer når det gjelder å sikre en tilfredsstillende kommuneøkonomi.

Det er likevel min oppfatning at Kragerø kommune også i 2014 har levert gode kommunale tjenester til innbyggerne. Dette kommer ikke av seg selv. Både politikere og ansatte bidrar hver dag med stort engasjement og arbeidsinnsats for at Kragerø kommune skal være god en kommune å bo i for alle innbyggere, unge og gamle med ulike behov.

Jeg benytter avslutningsvis anledningen til takke dere alle for samarbeidet i året som er lagt bak oss.

Bjørn Hagen - Konstituert rådmann

POLITISK ORGANISERING

Kommunestyret

med 35 representanter er kommunens øverste myndighet med overordnet ansvar for hele kommunens virksomhet. Dette innebærer også arbeidsgiveransvar for alle ansatte. Kommunestyret har det overordnede ansvaret for alle kommunale tjenester. Tjenestetilbud til innbyggerne gis innenfor rammen av gjeldende lov- og regelverk samt kommunens vedtatte budsjetter.

Formannskapet med ordfører Kåre Preben Hegland (H) som leder

er et lovpålagt utvalg som behandler og legger fram innstilling til økonomiplan, årsbudsjett og skattevedtak. Formannskapet kan bestemme i alle saker hvor ikke annet er fastsatt i lov og er tillagt følgende ansvarsområder: Økonomi, næring og overordnet planarbeid og fungerer også som næringsråd og som styre for Næringsfondet. Formannskapet fungerer også som generalforsamling for Kragerø Energi og Kragerø Fjordbåtselskap. I 2014, som i 2013, har formannskapet vektlagt kontakt med det lokale næringslivet. Det er gjennomført en rekke bedriftsbesøk med sikte på å gjøre seg kjent med næringslivets utfordringer og muligheter. Gjennom aktiv dialog ønsker formannskapet å bidra til videre vekst og utvikling.

Hovedutvalg for læring og utvikling

har ansvaret for saker innenfor barnehage, grunnskole, voksenopplæring og pedagogisk psykologiske tjenester (PPT).

Hovedutvalg for helse, omsorg og sosiale tjenester

har ansvaret for barnevern, hjemmesykepleietjenesten, sykehjemstilbudet, ulike hjemme- og miljøtjenester, boliger for eldre og funksjonshemmede og andre helse- og sosialtjenester.

Hovedutvalg for samfunn

har ansvaret for saker innenfor tekniske tjenester, kommuneplanlegging, næringsarbeid, eiendomsforvaltning, landbruks- og skogbruksspørsmål, kultur og bibliotek tjenester.

Bygningsrådet

har ansvar for plan- og byggesaker.

Ankeutvalget

behandler klager på enkeltvedtak etter reglene i forvaltningsloven, fattet av administrasjonen etter delegert myndighet. Av de 12 sakene ankeutvalget hadde til behandling i 2014 ble tre saker omgjort av Fylkesmannen. Ingen saker ble omgjort av ankeutvalget selv.

Hovedutvalget for administrasjon

har sitt arbeidsområde knyttet til ansettelsessaker, omgjøring/endring av stillinger, reglementer/evaluering av disse, instruks/evaluering av disse, tolkning av avtaler, personalpolitiske retningslinjer, tariffavtaler, opplærings- og kompetanseutviklingsplaner og evaluering av disse.

Kontrollutvalget

er et lovpålagt utvalg valgt av kommunestyret. Målet til kontrollutvalget er å se til at kommunen følger regelverket, og at kommunen er målrettet, effektiv og etisk i sin oppgaveløsning til beste for sine innbyggere.

Kontrollutvalget skal også sørge for at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Videre at kommunestyrets vedtak blir fulgt opp av forvaltningen.

Sekretariatsfunksjonen ligger hos Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS da det ikke er lovlig å legge denne funksjonen til kommunens administrasjon.

Eldrerådet

er et lovpålagt, tverrpolitisk og rådgivende organ som skal behandle alle saker som gjelder eldres levekår, ikke bare saker innenfor helse-, omsorg- og sosialsektoren. Eldrerådet kan også velge å ta opp saker på eget initiativ.

Rådet for mennesker med nedsatt funksjonshemming

er fra 10/9 2007 et lovpålagt, rådgivende organ som skal arbeide for full deltaking og likestilling for funksjonshemmede.

Kontrollutvalget for alkoholomsetning

er fra 1. mars 2007 ikke lenger et lovpålagt utvalg. Kommunestyret ønsker likevel å fortsette med slikt kontrollutvalg. Utvalget består av tre medlemmer, og sekretariatsfunksjonen er tillagt saksbehandler for salgs- og skjenkesaker. Utvalget, sammen med administrasjonen, har i oppdrag å kurse ansatte i bransjen om skjenkestedenes holdninger og ansvar i forbindelse med det å ha en kommunal skjenkebevilling. Det ble i 2014 avholdt ett seks-timers kurs for ansatte på skjenkesteder i kommunen med til sammen 40 deltakere. I tillegg ble det avholdt ett dialogmøte med bevillingshavere og sentrale personer ved skjenkesteder og tilsvarende for forretninger med bevilling til salg av øl.

Kirkelig fellesråd

består av en representant fra hver av de fem menighetsrådene, en geistlig representant oppnevnt av biskopen og en representant oppnevnt av formannskapet.

Kragerø Ungdomsråd (KUR)

skal representere de forskjellige delene av kommunen som er delt inn i følgende soner:

Sentrum/Kalstad, øy-distriktet, Levang, Sannidal og Helle, samt en representant fra hver av de to fritidsklubbene. Rådet skal bestå av 12 representanter, men har hatt en utfordring mht. rekruttering slik at antall representanter nå er på sju personer. For å øke interessen er det inngått et samarbeid med begge ungdomsskolene, Kragerø videregående skole og elevrådene ved disse skolene.

To representanter fra Kragerø ungdomsråd har deltatt på samling med Telemark ungdomsråd.

Sentrale politiske møteplasser og aktiviteter i 2013 og 2014

Utvalg	Leder	Antall medlemmer	2013		2014	
			Antall møter	Antall saker	Antall møter	Antall saker
Kommunestyret	Kåre P. Hegland <i>H</i>	35	8	77	9	79
Formannskapet	Kåre P. Hegland <i>H</i>	9	18	109	19	91
Hovedutvalg for læring og utvikling	Bjørn V. Bråthen <i>Krf</i>	9	8	30	9	**26
Hovedutvalg for helse, omsorg og sosiale tjenester	Reidar Skoglund <i>H</i>	9	8	32	9	22
Hovedutvalg for samfunn	Ellef Ellegård <i>Frp</i>	9	8	74	9	67
Administrasjonsutvalget	Kåre P. Hegland <i>H</i>	8	4	12	5	14
Bygningsrådet	Trine Jørgensen Dahll <i>V</i>	9	13	*116	14	***136
Eldrerådet	Tore Asbjørn Frøvik	5	8	11	8	10
Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne	Oddbjørn Riser	8	7	24	9	14
Ankeutvalget	Henriette Fluer Vikre <i>Frp</i>	5	9	20	8	**12
Kontrollutvalget	Gotfred Nilsen (<i>AP</i>)	5	9	39	6	43
Kirkelig Fellesråd	Finn Arthur Forstrøm	7	8	42	9	34
Kragerø Ungdomsråd	Ole Edvard Børresen fram til høsten 2013. Det er ikke valgt ny leder for 2014.	12	8	11 (Mekke- verksted / saker om øk. støtte)	11	10
Sum:			116	597	125	558

** 14 av sakene har vært behandlet to ganger pga utsettelse og en sak ble trukket*

*** 1 av sakene ble trukket*

****28 av sakene har vært behandlet to ganger og en av sakene ble trukket*

Som det kan sees av tabellen over har møteaktiviteten med ni møter i 2014, mens antall saker har gått ned med 39.

Noen av de viktigste sakene som kommunestyret behandlet i 2014:

- Kjøp av tomt på Stilnestangen nord
- Tyskerporten – oppfølging av tidligere investeringsvedtak
- Langøy - Kommuneplan
- Likeverdig opplæring
- Grunnlovsjubileet 2014
- Detaljregulering for Skrubbodden
- Revisjon av Klima- og energiplan for Kragerø kommune 2014 – 2018
- Bosetting av flyktninger 2014 – 2017
- Talenter for framtida – Årsmelding 2013
- Søknad om å få etablert et fredningsområde for hummer i en femårsperiode
- Endringer i den politiske strukturen f.o.m. neste valgperiode 2015
- Høringsuttalelse boplikt?

Folkevalgtopplæring

Det ble avholdt heldags folkevalgtopplæring for kommunestyrets medlemmer i mai. Opplæringen var i regi av KS og den foregikk på bedehuset i Løkka. På samlingen var det satt fokus på tre temaer, det var etikk, innovasjon og omdømmebygging. Når det gjaldt temaene etikk og innovasjon var det personer fra KS som foredro. Knyttet til innovasjons-temaet, som var viet mest oppmerksomhet, skrev KS følgende:

«Vi kan ikke bruke gårsdagen løsninger på morgendagens utfordringer. Derfor må innovasjon settes høyere opp på den politiske dagsorden. Vi trenger en nyskapende kommunesektor for å løse framtidens velferdsutfordringer

KS er opptatt av de folkevalgtes rolle i å definere hvilke lokale samfunnsutfordringer og floker krever nye løsninger og innovasjon, og hvordan de kan være innovasjonsdrivere i kommunen. I den anledning ønsker KS å prøve ut en modul i folkevalgtprogrammet der temaet er innovasjon. Målet er å skape engasjement og forståelse for det lokale selvstyret og kommunens unike oppdrag med å drive innovasjon og samfunnsutvikling.

Kragerø kommune er en av de første kommunene i Norge som setter innovasjon på dagsorden som en del av folkevalgtopplæringen.»

Kultursjef Harald Bothner orienterte til slutt om Kragerø kommunes planer for å arbeide målrettet med å bedre kommunens omdømme.

- **Kartlegging av opplæringsbehov**

Politisk sekretariat foretok våren 2014 en kartlegging omkring opplæringsbehov blant politikerne i Kragerø kommune. Undersøkelsen var todelt.

- Del 1 tok særlig for seg hvilke behov politikerne hadde for å lære mer på området iPad.
- Del 2 av undersøkelsen inneholdt åpne spørsmål vedrørende andre opplæringsbehov, f.eks på ulike fagområder.

Undersøkelsen ble sendt til medlemmer i kommunestyret, hovedutvalgene og bygningsrådet. Svarprosenten var på 29 prosent. På bakgrunn av mottatte svar ble det satt opp to kurs i bruk av iPad og det ble også tilbudt en kveld med fagopplæring vedrørende kommuneplan og sentrumsplan og også vedrørende ulike lovverk (praktisk politikerrolle).

Ni politikere benyttet seg av muligheten til å oppdatere seg på iPad, mens fagopplæringen ble avlyst pga for få påmeldte.

Politisk sekretariat har holdt en god del løpende opplæring på iPad for enkeltpolitikere etter som de melder behov. Mange kommer innom avdelingen for å få hjelp og tips.

BEFOLKNINGSUTVIKLING OG DEMOGRAFI

Mål:

Innfri SSBs middelverdi-prognoser for befolkningsvekst

Kragerø er et flerkulturelt samfunn hvor innflyttere og lokalsamfunn tar ansvar for god integrering

Kragerø har et attraktivt utdanningstilbud for voksne

I norsk målestokk er Kragerø geografisk og befolkningsmessig en noe over middels stor kommune med flere naturgitte og samfunnsmessige ressurser. Disse sett i sammenheng med kommunens beliggenhet sør-øst i landet, tilknytningen til grenlandsregionen og med en stadig bedret tilgjengelighet i forhold til Oslo-regionen og andre pressområder, bør potensialet for vekst og utvikling være godt tilstede.

Til tross for dette, har kommunen de siste tiårene ikke tatt del i den nasjonale befolkningsveksten. Det kan virke som om Kragerø «har falt eller faller mellom to stoler». Kragerø taper ikke dramatisk i vekstkampen», men vinner definitivt heller ikke. Isolert sett kan situasjonen beskrives som

bemerkelsesverdig stabil de siste 40 - 50 årene, mens relatert til nasjonal vekst, foreligger altså en tydelig stagnasjon.

Det blir dermed et mål å påvirke den lave befolkningsutviklingen for å få til større vekst enn det SSBs prognoser viser. Under vises det til noen utvalgte tiltak som kan påvirke folketallsutviklingen. blant annet tilbud om utdanning utover videregående skole, omdømmeutvikling og rekrutteringstiltak. Se for øvrig målene i egen ramme under.

En stor seier!

- Når de voksne elevene på studiespesialiserende består - for noen mot alle odds - er det selvfølgelig en stor seier, og betyr at de kan gå videre til neste skritt i livet, sier Kristina Maloney. Hun er kontaktlærer for denne gruppen på Kragerø læringssenter. Her kan voksne elever kvalifisere seg til høyskolestudier på et år. Tilbudet gis for fjortende året på rad i samarbeid med Kragerø videregående skole. Skoleåret 2013/2014 var det første året at samtlige elever fikk bestått i alle fag.

Hun mener årsaken var det gode samarbeidsmiljøet. Samarbeid er lønnsomt for elevene. – Derfor jobber vi strategisk med dette, understreker hun. Elevene på studiespesialiserende har helt forskjellig bakgrunn og forutsetninger, men felles for alle er at de har et mål om å bestå de fagene de begynner på ved Kragerø læringssenter. Underveis i løpet av året er det litt viktig å tone dette noe ned, fordi hvis man blir for fokusert på resultater underveis, kan det føles som et ekstra press på elevene.

Kristina er en av de ca 938 kommunalt ansatte i kommunen, og hun finner i likhet med mange andre stor glede i jobben.

- Det er de små seirene som gir meg mest glede. Eleven som har slitt og strevd seg gjennom høsten med lave karakterer, og så utpå vårparten får et løft med å få en bedre karakter, kanskje bare i ett fag, er flott å se, sier hun.

Høyere utdanning for lokalbefolkningen

Kragerø har, i likhet med fylket for øvrig, et lavt utdanningsnivå blant den voksne befolkningen. Også derfor er det et mål for kommunen å ha et attraktivt utdanningstilbud til voksne. Gjennom Studiesenteret.no legger Læringssenteret til rette for høyere utdanning for lokalbefolkningen i Kragerø. På studiesenteret er det flere tilrettelagte rom, med blant annet studio med videokonferanseutstyr, tilgang til pc og muligheter for oppkobling til internett i nyoppussede og tidsriktige lokaler. Det er totalt 18 studenter tilknyttet studiesenteret ved slutten av 2014. Forskjellige lærerutdanninger, samt organisasjon og ledelse er de mest populære studieretningene.

Kragerø læringssenter har i 2014 levert svært gode skoleresultater. Det er som nevnt over første gang at alle elevene fikk bestått i alle fag på studiekompetanse, og karaktersnittet på både grunnskole for voksne og studiekompetanse var langt over landsgjennomsnittet.

- Det er for øvrig plass til flere elever, både på studiekompetanse, høyskolestudiene og på datakurs, sier leder for Enhet for kompetanse og integrering Torill Marlene Sandberg.

Det er et mål for kommunen å være et flerkulturelt samfunn hvor innflyttere og lokalsamfunn tar ansvar for god integrering. Et av tiltakene var å opprette en integreringspris for enkeltpersoner eller foreninger som har utmerket seg i så måte. I 2014 gikk prisen til Røde Kors' jentegruppe. Prisen ble delt ut på den store Fritidsmessa som også er et godt integreringstiltak og som har blitt et årlig høstarrangement. Andre slike tiltak som er gjennomført er Jobbsjansen – Vi kan og Internasjonal Dag.

Ved slike resultater og tiltak får Kragerø læringssenter god omtale, og mange som trenger generell studiekompetanse finner veien til skolen. Senteret har flere gode tilbud som mange har stor nytte av i sin vei videre i utdanningsløpet. Kragerø læringssenter er med på å løfte utdanningsnivået i kommunen, gi voksne mennesker i nærmiljøet en mulighet til få seg høyere utdanning uten å måtte flytte og å øke kommunens omdømme med sitt varierte tilbud og gode resultater.

Befolkningsøkning – en stor utfordring

Fra en uventet stor befolkningsnedgang på 79 personer i 2013, snudde dette noe i 2014 hvor kommunen fikk en tilvekst på 15 personer. Forklaringen er i grove trekk slik; i 2014 flyttet 429 personer fra kommunen, mens 446 flyttet til. Det betyr en positiv tilflytting (nettoinnflytting) på 17 personer. Det betyr altså et fødselsunderskudd (flere døde enn fødte) for 2014 på 2 personer. Men eldrebølgen fortsetter: 118 færre under 66 år og 133 flere over 66 år i løpet av 2014. Tilflyttingen på 17 skyldes i stor grad våre nye landsmenn. Pr. 31.12.2014 bodde det 10636 mennesker i kommunen.

Dersom vi ser på befolkningsutviklingen i Kragerø over tid så endrer den seg lite. For eksempel bodde det 10 656 innbyggere i Kragerø i år 2000. Til tross for en stabil befolkning over tid utgjør likevel Kragerøs befolkning en stadig lavere prosent av landet for øvrig, fordi Norge totalt sett har opplevd en befolkningsvekst. Sagt med andre ord: en lavere andel av Norges befolkning bodde i Kragerø i 2014 sammenlignet med 2000. En annen utfordring er de eldre grupperingene som øker i antall i kommunen, mens særlig gruppen yrkesaktive minker. Nedgangen i antall yngre betegnes som svært bekymringsfull, mens det ikke er særlige utfordringer knyttet til økningen i antall eldre. Isolert sett vurderes dette tvert i mot å være en ressurs.. Å finne gode tiltak for at familier i yrkesaktiv alder skal komme til kommunen blir dermed svært viktig. Årskullene født i kommunen ligger nå også lavt. Det ble født 92 barn i kommunen i 2014. Noen kommer til ved innflytting. Det er ønskelig også med en økning her.

Kragerø kommune har som målsetting å innfri SSBs prognoser for befolkningsvekst på 1100 personer frem mot 2025. Prognosen peker på to hovedårsaker til denne mulige veksten: lengre levealder og innvandring. Innvandring gjør seg allerede gjeldende som en bremsende faktor på befolkningsnedgangen i Kragerø. 40 flyktninger kom til kommunen i 2014. 33 av disse hadde vært i asylmottak først. To personer kom fra flyktningleirer i utlandet, og fem var familiegjenforente med allerede bosatte flyktninger i kommunen. Innvandrere utgjorde i 2013 åtte prosent av befolkningen i Kragerø. Av dem er seks prosent flyktninger.

Pendling den «gale» veien

650 personer pendler til Kragerø fra Grenland. Sigrun Sveinsdottir er en av dem. Hun ble tilsatt som inspektør ved Kragerø læringssenter i september 2014.

– Jeg trives som pendler og bruker tiden på bussen til å jobbe, høre på musikk og lydbøker, eller bare på å «lande». Reisetiden for meg er en time og tre kvarter fra jeg går ut døra hjemme når jeg bruker buss, eller 50 minutter hvis jeg kjører bil. Jeg trives godt i jobben og derfor er reisetiden verdt det. En gang i fremtiden vil jeg ta opp til vurdering om jeg skal fortsette å være pendler, men ikke nå. Jeg skal bli bedre kjent med Kragerø først!

Disse pendlerne blir kanskje fremtidige innbyggere?

Tilbud utover videregående kan gi flere innbyggere:

Kragerø kunsthøgskole med varierte tilbud

En skole til som har tilbud etter videregående i Kragerø er Kragerø kunsthøgskole. Denne skolen gir variert undervisning og mulighet for bachelorgrad.

Kragerø kunsthøgskole er den eneste kunsthøgskolen mellom Asker og Stavanger. Skolen er en forskole, som ligger mellom videregående skole og høyere utdanning. Høsten 2014 gikk det 16 studenter på Kragerø kunsthøgskole. Konstituert rektor Erik Hofsten fremhever et meget variert tilbud, god beliggenhet og mulighet for å vise seg frem i Kragerø, som særegent med skolen.

I løpet av 2014 deltok elevene på utstillinger i Kragerø, der de fikk vist frem arbeidene sine. Som en del av undervisningen deltok studentene i performance på filosofifestivalen i Kragerø. Kunstsolen fikk i 2014 også i oppdrag å smykke ut et eget rom på biblioteket.

Undervisningen foregår over to år. Det tilbys 2-dimensjonale delfag, 3-dimensjonale delfag og delfag i digital teknikk. I undervisningen inngår kunsthistorie, filosofi, ekskursjoner og utstillinger. Hvert år foretas det studietur til utlandet for studentene. De deltar også hvert år i et landart prosjekt i Kragerø, der det fokuseres på å konstruere økologisk nedbrytbare installasjoner i naturen.

Etter to år ved kunstsolen i Kragerø kan studentene søke til et påbyggingsår for å få bachelorgrad i Applied arts eller Fine arts i England. Både universitetene Southampton Solent og Wolverhampton University samarbeider med kunstsolen i Kragerø om denne påbyggingsordningen. Universitetet i Sunderland er også i dialog med kunstsolen, og planen er å gjennomføre samme ordning der.

Læringer – en kilde til fremtidig arbeidskraft?

Sju kommunale læringer besto fagprøven

Alle syv lærlingene som avsluttet læretida i Kragerø kommune i 2014, besto sine fagprøver på en god måte.

For kommunens rekrutteringsarbeid og for kommunens rolle som samfunnsutvikler er mulighetene for å tilby lærlingeplass innenfor visse fagområder svært viktig. I rekrutteringsøyemed prioriteres helsearbeiderfaget høyt. Barne- og ungdomsarbeiderfaget, kontor- og administrasjonsfaget og IKT-servicefaget er også prioritert særlig med tanke på framtidig etterspørsel. I tillegg vil det, ikke minst med utgangspunkt i kommunens samfunnsutviklingsansvar og samfunnsperspektivet, være viktig å prioritere fag som Kragerø videregående skole tilbyr. Relatert til kommunens tjenesteområder, vil disse fagene først og fremst være Helsearbeiderfaget og Barne- og ungdomsarbeiderfaget. Det er også

viktig at Kragerø kommune markedsfører seg som attraktiv lærlingebedrift i forhold til disse fagene på Kragerø videregående skole.

Til tross for dette, ble lærlingeaktiviteten betydelig redusert i 2013, og det ble kun tatt inn to nye lærlinger. Inntaket blir ofte styrt av kommunens økonomi og politiske vedtak. Få lærlinger er en uønsket situasjon sett i et fremtids- og befolkningsperspektiv. Det var et ønske få opp aktiviteten med flere lærlinger så raskt som mulig. Dette klarte man i stor grad i 2014-budsjettet hvor det ble gitt rom for å engasjere seks nye lærlinger fra høsten 2014. Disse fordelte seg med fem lærlinger innenfor helsearbeiderfaget og en innen barne- og ungdomsarbeiderfaget. Lærlingetiden er normalt to år. Dette betyr igjen at kommunen hadde totalt 15 lærlinger i kommunen i perioden januar til september. Syv av disse avsluttet læretiden sin og gikk opp til fagprøven innen fristen i september. I perioden fra september til årsskiftet var det med «gamle» og «nye» til sammen 13 lærlinger. Seks av disse er lærlinger i helsearbeiderfaget, fem innenfor barne- og ungdomsfaget, en i kontorarbeiderfaget og en i IKT-servicefag.

Rekruttering

På lik linje med kommunesektorens samlede utfordring knyttet til rekruttering, har også Kragerø kommune noen utfordringer knyttet til å tiltrekke seg personell. Utfordringene henger sammen med både økonomiske konjunkturer, samt strukturelle forhold som lønn, oppfatning om arbeidsbelastningen i yrkene, karrieremuligheter og muligheter for faglig utvikling. Kragerø kommune har startet et arbeid med å styrke omdømmet til organisasjonen som et ledd i å være en attraktiv arbeidsplass.

På bakgrunn av ulike forskningsrapporter, konkluderer Kommunesektorens organisasjon (KS) blant annet med at større stillinger og mer heltid vil føre til et redusert rekrutteringsbehov i årene fremover, og blir dermed et virkemiddel for å møte denne fremtidige utfordringen.

Kragerø kommune følger kontinuerlig med på forskning og framskrivninger som kan peke på effektive tiltak for å møte fremtidens utfordringer.

Prisutdelinger – et tiltak i omdømmebyggingen?

Velfortjente priser også i 2014

Kjell Olsen ble tildelt **Håndverkerprisen**, Ebba Jeanett og Svein Erik Sandnes fikk **Byggeskikkprisen** for eiendommen Biørneveien 29, mens Edith Thiseth ble tildelt **Kulturprisen**. Det er Hovedutvalg for samfunn som bestemmer hvem som skal tildeles byggeskikkprisen, håndverkerprisen og kulturprisen, mens formannskapet vedtar Tilgjengelighetsprisen, etter innstilling fra Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Torvgata 13 AS fikk **Tilgjengelighetsprisen**. Tilgjengelighetsprisen er nyopprettet, og det hyggelige var at prisen på 10 000 kroner, som gikk til eierne av Torvgata 13 AS, øyeblikkelig ble viderefordelt til Kragerø Helsesportlag og Norsk Folkehjelp, avdeling Kragerø som fikk hver sine 5000 kroner. En overraskende og hyggelig gest av eierne *Terje Borge, Harald Carlsen, Bjørn Andersen og Lars Kjendal*, syntes et applauderende publikum.

De ansatte på biblioteket hadde laget en fin ramme om utdelingen med massevis av levende lys mens lukt av røkelse, gløgg og pepperkake kilte i neseborene. Koret Karisma sørget for vakker sang. Ca. 120 mennesker møtte opp på arrangementet. Utdeling av priser er tydelig noe folk setter pris på!

Bildet: Fra venstre: Terje Borge, Harald Carlsen, Edith Thiseth, Bjørn Andersen, Ebba Jeannette Sandnes, Kjell Olsen, Svein Erik Sandnes og Lars Kjendal. Foto: Willy Nilsen

Gründerprisen gikk til Anneriek Barree. Hun kom til Kragerø i 2009 der hun overtok driften av Victoria Hotel som er åpent hele året. I tillegg har hun overtatt Kafé Morfar sammen med en ansatt og engasjerer seg også i Visit Kragerø, Visit Telemark og Vekst i Grenland med mere. Prisen som er på 20 000 kroner pluss et utvalgt kunstverk er et samarbeid mellom Kragerø kommune og Kragerø Sparebank. Formålet med prisen er å stimulere til nytenkning, og verdiskapning i Kragerø kommune. Bedrifter, organisasjoner eller enkeltpersoner kan være kandidater til denne. Prisen ble utdelt under et fagseminar på Villa Bergland i mars.

Integreringsprisen er en pris som skal gå til frivillige lag, foreninger, arbeidsgivere eller enkeltpersoner som har gjort en spesiell innsats når det gjelder integrering av flyktninger. I 2014 gikk prisen, som er på 10 000 kroner, til Røde Kors' jentegruppe.

Kragerø Sparebanks ungdomspriser ble i 2014 gitt til: Karl Holte Aarø – kultur, Marie Bakken – idrett og Maren Olava Ask Knutsen – musikk. Hver pris er på 10 000 kroner. Kragerø ungdomsråd(KUR) forvalter Kragerø Sparebanks Ungdomsfond, pålydende 200 000 kroner hvorav kr 30 000 kroner avsettes til Kragerø Sparebanks ungdomspriser.

Mer omdømmebygging

Kragerø blant de beste på kulturområdet

I Telemarksforsknings årlige kulturindeks havnet Kragerø på 27. plass i landet blant landets 428 kommuner og er nummer to blant de 18 kommunene i Telemark og for et minimum av midler. Mens Tokke bruker 7 688 kroner pr innbygger bruker Kragerø bare 1 584 kroner

tilsvarende. Med andre ord får man mye til i Kragerø for lite penger, stor frivillig lokal innsats og eksterne tilskudd/midler.

Kragerø scorer mest på områdene frivillighet, sentrale tildelinger, kunstnere, kulturarbeidere og bibliotek. Kragerø scorer derimot middels når det gjelder tilskudd til museer og kulturskoledrift/den kulturelle skolesekken. Samtidig viser kulturindeksen at bare Siljan og Sauherad bruker mindre kommunale kroner på kultur enn Kragerø kommune i Telemark.

Norsk kulturindeks er en beskrivelse av kulturtilbudet og kulturaktiviteten i norske kommuner, regioner og fylker med utgangspunkt i følgende ti kategorier: Kunstnere, kulturarbeidere, museum, musikk, kino, bibliotek, scenekunst, kulturskoler og Den kulturelle skolesekken, sentrale tildelinger og frivillighet.

I kulturindeksen fremgår det at Kragerø har et stort antall kor og korps som dermed scorer høyt i forhold til frivillighet sammen med det faktum at lokale lag og foreninger er gode på å søke momskompensasjon for sine aktiviteter. I forhold til eksterne overføringer nevnes også spesielt tilskudd fra Norsk kulturråd til festivalene. Skjærgårdsgospel med 300 000 kroner, Filosofifestivalen med 175 000 kroner og Skåtøy Vise og poesifestival med 100000S kroner. Bare fra Frifond har kulturlivet i Kragerø og kommunen fått tildelt over dobbelt så mye som landsgjennomsnittet. Både i forhold til besøk og utlån på Biblioteket ligger Kragerø blant de «beste» Telemarkskommunene.

Sjakklandslaget med Magnus Carlsen i spissen benytter Kragerø som arena for å lade opp til sjakk-OL. Marco Elsafadi, opprinnelig fra Kragerø, benytter en hver anledning til å komme tilbake.

Sjakklandslaget benytter Kragerø Resort som sin base for trening og aktiviteter før sjakk OL.

Utfordringsbildet:

* Lave fødselstall * Negativ innenlands flytting knyttet til aldersgruppa 16 til 66 år (dvs. flere i denne aldersgruppa flytter fra Kragerø enn til) * Utflyttingen er lokalt mindre påvirkningsbar, ikke minst på kort sikt, og det er pr. i dag også svakere utvikling i regionen enn forventet. (jfr. Grenland som viktig arbeidsmarkedsregion for Kragerø, men som gir kommunen akkurat nå liten «drahjelp») * Utenlandsk tilflytting (innvandringen) er viktig, men gir kortsiktige utfordringer.

FOLKEHELSE OG LEVEKÅR

I kommuneplanen pekes det på strategiske grep kommunen anbefales å gjøre for å påvirke folkehelse- og levekårene i et langsiktig perspektiv. Disse vil, som på tema «befolkning og demografi» ovenfor, særlig avspeile seg på temaområdene «barn og unge, oppvekst og utdanning» og på tema «næringsliv og arbeidsplasser». Samtidig, og ikke minst i folkehelseperspektivet er

Mål:

- ✚ Forebyggende helse, omsorg og sosialtiltak har en sentral plass i kommunens tjenestetilbud
- ✚ Kragerø har et variert kultur- og fritidstilbud tilpasset kommunens innbyggere

forebyggende arbeid og tidlig innsats en strategi man ønsker skal være førende.

Alle med – likeverd gjennom alle livets faser

Med utgangspunkt i internasjonale konvensjoner og norsk lovgivning skal ingen diskrimineres. Uavhengig av etnisitet, sosial tilhørighet, økonomi, kjønn, alder og helsetilstand, skal alle ha et likeverdig tilbud og tilgang på helsetjenester, omsorgstjenester, barnehage, utdanning og fritid. I tillegg til punktene om alles rett til offentlige tjenester, skal alle ha mulighet til et trygt og godt sted å bo.

Helsearbeid er langsiktig:

«Helse i alt vi gjør»

Det er et langsiktig arbeid å endre folks helse- og levevaner. Det er derfor ikke gitt å se resultater av enkelttiltak etter ett år. Folkehelsebarometeret er et av flere parametere vi kan følge utviklingen på. Resultatene for 2014 har akkurat kommet, men det er få endringer å spore. Og enkelte av indikatorene som benyttes, er byttet ut med andre, mer relevante.

Kragerø har i årevis hatt lav skår på målinger knyttet til Folkehelse- og levekår. Kommunen har høyt antall uføre, lavt utdanningsnivå og stor andel lavinntektsgrupper. På Folkehelsebarometeret skåres det dårligere enn landsgjennomsnittet på hele 18 av 23 parametere. Her er et utvalg resultater fra Kragerøs folkehelseprofil for 2014:

- Andelen eldre over 80 år i 2020 er estimert til å være høyere enn i landet som helhet.
- Andelen som bor alene er ikke entydig forskjellig fra landsnivået.
- Andelen med videregående eller høyere utdanning er lavere enn landsnivået.
- Andelen barn (0-17 år) som bor i husholdninger med lav inntekt er høyere enn i landet som helhet. Lav inntekt defineres her som under 60 % av nasjonal medianinntekt.
- Andelen barn med enslig forsørger er høyere enn i landet som helhet.
- Forventet levealder for menn er ikke entydig forskjellig fra landsnivået.
- Andelen med psykiske symptomer og lidelser er høyere enn i landet som helhet, vurdert etter data fra fastlege og legevakt.
- Hjerter- og karsykdom ser ut til å være mer utbredt enn i landet som helhet, vurdert etter sykehusinnleggelser.
- Sykdommer og plager knyttet til muskel- og skjelettsystemet ser ut til å være mer utbredt enn i landet som helhet, vurdert etter data fra fastlege og legevakt.

Folkehelsebarometeret med forklaringer finnes på:

<http://khp.fhi.no/PDFVindu.aspx?Nr=0815&sp=1&PDFAAr=2014>

En av de viktigste indikatorene for å se om forebygging hjelper, er forbruket av spesialisthelsetjenester hos innbyggerne. Dette er en indikator som er hentet fra et annet barometer: Kommunebarometeret. Resultatene er ikke klare før i juni. Kommunebarometeret er en interessant sammenlikning av landets kommuner, basert på til sammen 123 nøkkeltall innen 12 ulike sektorer. Hensikten er å gi beslutningstakere – særlig lokalpolitikere – en lettfattelig og tilgjengelig oversikt over hvordan kommunen driver. Webadressen er: <http://kommunal-rapport.no/node/111216>

Folkehelse for alle aldersgrupper:

Bo hjemme lengst mulig

-Nei, hjemmehjelp vil jeg ikke ha. Jeg klarer å støvsuge og styre litt sjøl, sier Martha som er en av ni over 80 år som møtes to ganger i uka på Seniorsenteret. Men hjemmesykepleie to ganger om dagen er hun takknemlig for. Hver fredag kommer fysioterapeut og gjør øvelser med de ni. Andre ganger kommer Kristian Eikeland med munnspillet og underholder. Andre ganger besøker de Kunstsolen eller benytter tilbud i sentrum. Vårtur med frokost på ferga har de også. På besøk kommer også populære Keiko, en hund som pynter seg med skjerf hver gang han er på besøk og gjør små kunster for dem som kommer. Maxitaxi henter og bringer selv om noen bor så nære at de kan komme seg til senteret ved hjelp av apostlenes hester.

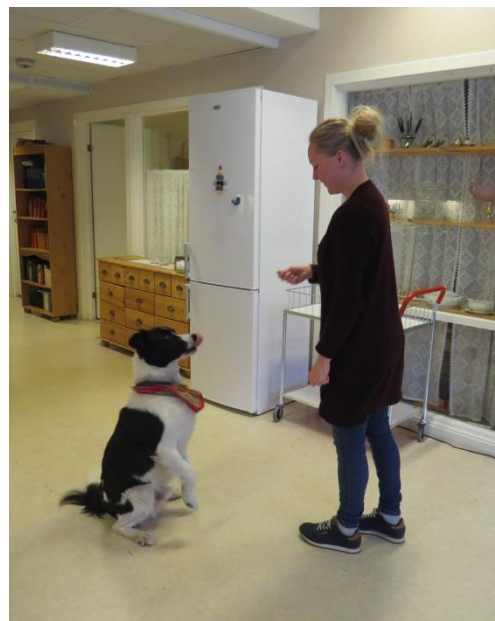
-Ja, jeg går selv, sier Brynhild på 83 og som trives godt med dette tilbudet.

-Dette dagtilbudet til hjemmeboende med aldersproblematikk er et meget positivt tiltak, og gjør at folk kan bo lenger hjemme. Å bo lengst mulig hjemme er noe de aller fleste ønsker, sier enhetsleder for omsorg Vidar Stein Andersen.

I Kragerø bodde det i 2014 til sammen 633 personer fra 80 år og oppover til langt over 90. Langt de fleste er helt, selvgående, mens noen får en slik håndrekning som dette tilbudet er. Målsettingen er at disse personene kan bo lenger i eget hjem, samtidig som det er avlastning til pårørende og god stimulering av både fysisk og psykisk art i hverdagen. Enkelte av brukerne på dagavdelingen, kombinerer tilbudet med 14 dagers regelmessig avlastning på Furubo bokollektiv. Tilbudet er på Seniorsenteret og er åpent to dager pr uke. Det er ni brukere pr. gang. Brukerne blir hentet og kjørt hjem igjen med taxi sammen med representant fra dagtilbudet. Innholdet i tilbudet er foruten to måltider med hyggelig ramme rundt med sosialt samvær, fysisk aktivitet, avislesing etc.

Enhet for omsorg tilstreber å ha en så fleksibel tjeneste som mulig overfor denne gruppen brukere. En brukerundersøkelse i 2014 viser at brukerne er langt over gjennomsnittet fornøyd med hjemmesykepleien (se mer i sak 15/00467-1).

Martha forteller for øvrig at hun har diktet hele 60 dikt og har deklamert disse både i brylluper og tilstelninger. Hun kan utenat og etter oppfordring leser hun diktet «Blåveisen» for forsamlingen. Selv Keiko sitter andektig og lytter. Det er god stemning på Seniorsenteret.....

Tilbud for varierende aldersgrupper:

Senior'n – Kultur og aktivitet for eldre

Senior'n hører til på Røde kors-huset og er et tilbud om aktivitet og kultur til kommunens innbyggere fra 55 år og oppover. I Kragerø er det ca. 3000 personer i dette aldersspennet. Både fysisk trening og deltakelse i kulturelle aktiviteter er viktige forebyggende tiltak for god fysisk og mental helse. Senior'n har en stor og stabil brukergruppe.

Tilbudet er åpent de tre første dagene i uken og byr på en rekke faste, men varierte aktivitetene som trim med fysioterapeut, seniordans, bridge og slektsgransking. I tillegg til er det en stavgruppe som har fast turdag hver torsdag. De møter opp ved Røde kors-huset og går turer i nærområdet eller rundt om i distriktet, avhengig av vær og føreforhold.

Alle aktivitetene, utenom trim med fysioterapeut, drives av frivillige veiledere og instruktører. Det foregår en del også utenom de faste aktivitetene. Blant annet har midler fra den kulturelle spaserstokken muliggjort to større kulturelle arrangementer for senterets brukere.

Blant de faste aktivitetene har disse vært spesielt populære i 2014:

Trim med fysioterapeut

Hver mandag og onsdag er lokalet fylt til randen av treningsivrige seniorer som følger instruksene til kommunens dyktige fysioterapeuter. De levendegjør uttrykket å stå som sild i tønne der de prøver å gi sidemannen armslag, mens de selv også skal utføre den samme bevegelsen. Alle er enige om at treningen gjør godt, og at fellesskapet med en kaffekopp etterpå er viktig.

Det er flott å se så mange seniorer ta ansvar for sin egen helse på denne måten, og synd at man på grunn av ressurs og- plassmangel ikke kan gi tilbudet til flere.

Seniordans

Hver tirsdag er det en og en halv time med Seniordans. Dette er god kondisjonstrening. Man trener i tillegg balanse og koordinasjon. Ikke minst er det mange trinnkombinasjoner å huske, så her er det ikke bare kropp, men også hode som får en treningsøkt. I 2014 har danserne feiret femårs jubileum, de har tatt imot nye medlemmer, og de har vært ute i bofellesskap og på institusjoner og danset. De baker kaker, koker kaffe og tar med seg til en hyggestund etter danseoppvisningen på det stedet de besøker. De tar også en liten svingom med beboerne hvis det er noen som ønsker det. «Jeg tror vi har hatt ca. ti oppvisninger i år,» sier en av danseinstruktørene. «Det er veldig hyggelig for oss å vise fram det vi øver på, også blir vi så godt mottatt!

Blant de aktivitetene som foreløpig ikke er faste, var datakurset veldig populært. I et samarbeid med Enhet for Kompetanse og integrering satte vi opp et datakurs i høstsemesteret 2014. Kurset ble holdt på Kragerø læringssenter med ti deltakere fra Senior'n. Kurset evalueres i 2015, for å vurdere hvordan tiltaket bør videreføres.

Det ble også en tur til Gumøy i nydelig vårvær. En stor gjeng tok ferja ut. Wenche og Ellef Ellegård tok godt imot oss på gården sin. Ellef fortalte om stedets historie, og alle som ville fikk prøve å spille golf. Slike turer i nærområdet er relativt enkle å få til og hyggelige å gjennomføre.

Den kulturelle spaserstokken

To tiltak ble iverksatt med midler fra den kulturelle spaserstokken i 2014.

Det første var en tur til Det norske teater for å se den kritikerroste forestillingen «Spelemann på taket». 50 seniorer deltok. Før forestillingen besøkte de skulpturparken på Ekeberg og hadde felles middag i praktfullt høstvær i Ekebergåsen.

Det andre tiltaket var dansekveld på Stopp en halv med det lokale dansebandet Bent Henningz.

En god del seniorer fant veien til dette førjulsarrangementet, og stemningen var upåklagelig. Det ble danset fra første låt, og bandet spilte hele natta.

Disse tiltakene er gode eksempler på at sosialt samvær og felles kulturelle opplevelser gir økt både livskvalitet og folkehelse.

Velferdsteknologi – hva er det?

Økt bruk av velferdsteknologi vil være et viktig bidrag i møte med samfunnets omsorgsbehov, og et godt virkemiddel i arbeidet med å gi gode helse- og omsorgstjenester. Det er en rekke nasjonale forskningsprosjekter på området.

Som eksempler på slik teknologi er velkjente hjelpemidler som trygghetsalarmer, alarmer ved fall, brann, sporing av personer (GPS), rullatorer, høreapparater, omgivelseskontroll (styring av varme, lys, døråpning), hjemmebehandling via PC, kommunikasjon med helsepersonell, sensorteknologi (BT, vekt, blodsukker med mere).

For å møte fremtidens utfordringer ble det høsten 2014 nedsatt en tverrfaglig arbeidsgruppe i Kragerø hvor det også er med to brukerrepresentanter. Gruppen vil konstituere seg selv i løpet av våren 2015.

Friskliv – en suksess!

Som det viktigste enkelttiltaket i enhet for helse og rehabilitering, velger enheten likevel å tro at frisklivstilbudet på sikt vil medvirke til å redusere folks behov for spesialisthelsetjenester.

Brukerundersøkelsen som er gjennomført i løpet av året, viser med all tydelighet at dette tilbudet også blir godt mottatt av brukerne.

Gjennomgående er brukerne svært tilfredse. De er svært fornøyd med måten de blir møtt på, tilgjengelighet og kvalitet på tjenesten. 80- 95 prosent gir uttrykk for god/svært god effekt av tiltaket med subjektiv vurdering av bedret fysisk og psykisk helse, samt endring av vaner knyttet til aktivitet og kosthold. Sist, men ikke minst, scores det høyt på tilfredshet i forhold til det sosiale aspektet. Flere gir uttrykk for økt trygghet i å være sammen med andre, samt at de har utviklet et bredere kontaktnett.

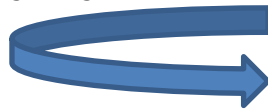
Frisklivssentralens utfordring ligger i å holde kontakten med brukerne etter at frisklivsresepten på 12- 24 uker er over. Tilsvarende er det en utfordring for brukerne å fortsette med aktiviteter på egen hånd. Høsten 2014 ble det derfor åpnet for at tidligere deltakere kunne fortsette med enkelte gruppeaktiviteter mot en liten egenandel. I tillegg er det etablert to «åpne» gruppetilbud, der det er mulig å droppe innom når det passer- og også ta med en venn!

Med samtykke til gjengivelse, har vi hentet noen sitater fra brukerundersøkelsen:

- «Dette tilbudet gir mennesker en ny start på livet. Det gir glede å mestre kroppen. Bare det å kunne puste ordentlig»
- «Min erfaring er at det har hjulpet mange ut av isolasjon. Opplegget er veldig sosialt»
- «Veldig flinke til å motivere. Flinke til å ta ting gradvis så det er lett å henge med»
- «Synes opplegget er helt topp! Får hjelp til å komme i gang med endring av livsstil og trening. Har kommet i bra form!»
- «Har fått mye bedre kondis og mindre angst. Og bedre humør!»

Rønnaug: her lager vi noe

Kan fysisk aktivitet gi helseeffekt? Ett-benssykling gir kondis!

Med tilskudd fra Helsedirektoratet, har Frisklivssentralen gjennom året hatt et særskilt prosjekt knyttet til trening for personer med KOLS og Diabetes type 2. Målet med prosjektet har vært å utvikle kunnskap om oppfølging, måle effekter av fysisk trening, samt utvikle samarbeid mellom ulike instanser i fagmiljøet.

Prosjektet viser at styrketrening for KOLS-pasienter gir utslag på gangdistanse. I tillegg er en metode for ett-bens sykling gunstig. Den gjør at KOLS- pasienter, på tross av svært dårlig lungekapasitet, kan trene kondisjon av lengre varighet. Selv om prosjektet avsluttes i 2014, vil gruppeaktiviteten videreføres innenfor Frisklivssentralens faste timeplan.

Oppfølgingen av diabetes 2 pasientene har vært et samarbeid med medisinsk poliklinikk ved Kragerø sykehus. Effekten for disse pasientene har i hovedsak bestått av å holde sykdommen i sjakk og unngå forverring. Enkelte har unngått økt medisinbruk. Som en følge av prosjektet er det nå lagt til rette for et direkte samarbeid mellom poliklinikken og Frisklivssentralens ordinære aktivitetstilbud.

KIB-kurs, et nytt forebyggende tilbud

Kurs i mestring av Belastninger (KIB) er en ny variant av de tidligere KID-kursene for mennesker med depresjon. Denne gangen er kursene tilpasset mennesker som føler økt belastning i hverdagen og som kan stå i fare for å utvikle helseskader og sykdom.

Kurset tilbys over hele landet, er en kognitiv, kunnskapsbasert metode og drives av ansatte i Koordinerende team som er godkjente kursveiledere.

Barnevernet rangerer høyt på kommunebarometeret: Kragerø på 19. plass av 428!

- Vi er stolte av å ha et barnevern som fungerer når livet skrubber for de minste og mest sårbare av oss, sier helsesjef Anny Skaug Grøgaard.

En målrettet innsats de siste tre, fire årene, med fokus på både organisasjon, ledelse, ansatte, kompetanse og økonomi, har gitt resultater. Ved Kommunebarometerets siste måling (2013) lå Kragerø på 19. plass av alle landets 429 kommuner! Dette skyldes bl.a. at vi ligger over lands-gjennomsnittet i antall stillinger med fagutdanning, 98 prosent av alle barn har tiltaksplan (mot 83 prosent på landsbasis), samtlige barn i fosterhjem har tilsynsfører og kun åtte prosent av undersøkelsene har behandlingstid på mer enn tre måneder, mot 21 prosent på landsbasis.

Barnevernet kommer stadig tidligere inn med hjelp, slik at tjenestene nå oftere skjer i hjemmet, enn utenfor, f.eks. i fosterhjem.

Helsesjefen er fornøyd.

-Vi kan ikke si at vi tidligere hadde et «dyrt og dårlig» barnevern, selv om det lå i landstoppen hva gjelder kostnader. Men at det nå etter snuoperasjon og arbeid med kvalitetssikring er «billigere og bedre», er helt sikkert! Vi venter nå med spenning på hvilken plassering vi vil få i Kommunebarometeret for 2014, men dette offentliggjøres som nevnt først nærmere sommeren, sier hun.

Støtte til aktiviteter via frivillig innsats

Kragerø kommune har tre lokale tilskuddsordninger til frivillige lag og foreninger; Kulturmidler, Anleggsmidler og Midler til forebyggende barne- og ungdomsarbeid. I 2014 mottok enheten i alt 123 søknader og det ble fordelt om lag 410 000 kroner til lag og foreninger via disse støtteordningene. I tillegg ble det til sammen fordelt 1 450,000 kroner i faste overføringer og garantier til festivaler, kor, korps friluftslivs-, idretts- og museumsformål og andre arrangementer.

En utfordring for kommunen

Fattige barn i Kragerø?

Barnefattigdom i Norge og i Kragerø handler ikke så mye om sosial nød eller mangel på nødvendige forbruksvarer, men heller om utenforskap og eksklusjon. Forskning viser at disse barna har større risiko enn andre barn for selv å bli fattige som voksne, at de i mindre grad enn andre barn deltar i sosiale aktiviteter. Det er en sammenheng mellom inntektssituasjonen til familien og barns psykososiale helse.

Oppvekst i en lavinntektsfamilie er et komplekst og sammensatt problem, og handler om mer enn bare lav familieinntekt. Dårlige levekår utfordrer barns muligheter til å realisere sine rettigheter slik de er nedfelt i barnekonvensjonen.

Sakset fra Levekår i Kragerø;
Folkehelsebarometeret 2014:

- Andelen barn (0-17 år) som bor i husholdninger med lav inntekt er høyere enn i landet som helhet. Lav inntekt defineres her som under 60 % av nasjonal medianinntekt.
- Andelen barn med enslig forsørger er høyere enn i landet som helhet.

Kragerø kommune har utarbeidet en egen handlingsplan mot barnefattigdom (2012 – 2014) i tråd med statlige føringer. Planen er et ledd i regjeringens satsning for fattigdomsbekjempelse, og et av tiltakene er søkbare statlige midler for å fremme dette arbeidet kommunalt. Til sammen har Kragerø kommune fått ?????250 000 kroner i 2011, kroner i 2012, 100.000 kroner i 2013 samt 100 000 til Røde Kors og kroner i 2014. ev. totalsummen?

Målgruppen i planen er barn og unge i alderen 0 – 24 år som av økonomiske grunner kan bli og blir ekskludert fra aktiviteter og sosiale sammenhenger. Over tid kan konsekvensene være alt fra dårligere helse, til dårligere utdannelse, og til svekkede jobbmuligheter. Forskerne sier også at barn og unge kan bære preg av dårligere motivasjon og helse etter selv kortvarige opplevelser av å ikke kunne holde tritt med ”de andre”. Kommunen har derfor lagt opp til ulike typer tiltak rettet inn mot barnehage, skole og fritid/ferie som så raskt som mulig kan redusere farene for ekskludering og manglende mulighet til deltakelse.

For å lykkes med prosjektet er det viktig at kommunen har:

- et godt fritidstilbud til barn og unge gjennom frivillige organisasjoner, lag og foreninger
- et godt utbygd barnehagetilbud
- et godt utbygd helsetilbud gjennom skolehelsetjenesten, helsestasjon for ungdom
- barn av innvandrerfamilier som er godt integrert

Det går framover.....

En Unicef-rapport som ble offentliggjort i desember 2014 trekker Norge fram som et av lyspunktene i kampen mot barnefattigdom:

- De siste fire årene er andelen fattige barn i Norge nær halvert, fra 9,6 prosent i 2008 til 5,3 prosent i 2012.
- Ingen andre kan vise til en prosentmessig like sterk framgang, selv om også Australia, Chile, Finland, Polen og Slovakia har hatt en meget god utvikling.
- Norge utmerker seg i europeisk sammenheng ved at fattigdommen i innvandrerfamilier bedret seg raskere enn i resten av den fattige befolkningen fra 2008 til 2012.

Utstyrsdepot

I 2014 måtte biblioteket igjen få en intern ombygging; tilbudet om utlån av utstyr skulle utvides til også å gjelde sommerutstyr. Biblioteket har nå ett rom for vinterutstyr og ett for sommerutstyr. Det ble

en umiddelbar suksess når utstyret kom på plass, og utlånet var stort på både BMX-sykler, vådrakter, vannski, lavvo og hjelmer. Den totale utstyrslisten kan man enkelt finne her:

<http://www.kragero.kommune.no/ferdig-sok>

Utstyret er allment tilgjengelig med bibliotekkort, men målgruppen benytter tjenesten mest – noe som bidrar til den positive synergien at målgruppen besøker og benytter bibliotekets andre tjenester også.

Utlån 2014 (*målet var 315*)

Førstegangslån: 372

Fornyelser: 68

Totalt =440

Kragerø bibliotek har eget utstyrsdepot – her har vi mange ting du kan låne når du har lyst til å være i aktivitet Her presenterer Cecilie noe av det vi har:

BM X SKATEBO ARD VOLLEYB ALL BADMIN TON RULLE SKI

Og vi har mye, mye mer! Kom til oss! Vi har åpent fra kl 10.00 alle dager unntatt søndag – velkommen!

Ferie- og fritidsaktiviteter

Også i 2014 har flere delegasjoner barn og ungdom reist på fotballcuper, speiderleirer, kinobesøk, turer i svømmehall, ferieleirer og polenturer, med midler fra barnefattigdoms-prosjektet. I tillegg har barnefattigdomsprosjektet finansiert ferieturer for hele familier slik at familiene kan oppleve å få fellesopplevelser.

Opplevelseskortet

Opplevelseskortets medlemskontingentdekning har vært spesielt nyttig for brukerne. 29 kontingenter ble betalt i 2014 til en samlet kostnad på kr. 23.877.-

Opplevelseskortet anno 2014 gav disse fordelene.

- ❑ 1 stk. medlemskontingent ved et idrettslag, kulturskole, speider etc. med inntil en verdi på kroner 2000,- pr. år.
- ❑ Kragerø kino inntil 5 besøk.
- ❑ Kragerø svømmehall inntil 5 besøk.
- ❑ Gautefall 1 dagskort
- ❑ Playmobil Kragerø 1 besøk.
- ❑ Berg – Kragerø museum 1 besøk
- ❑ I 2013 ble 20 stk. Opplevelseskort gitt til barn og ungdom identifisert av NAV, barnevern og/eller flyktningetjenesten.
- ❑ I 2014 ble 38 stk. Opplevelseskort gitt til barn og ungdom.

Enhet for kultur har nå etablert «Kragerøkortet» som et tiltak for å videreføre Opplevelseskortet inn i ordinær drift.

Kragerøkortet 2015

Ditt fordelskort til fritidsopplevelser i Kragerø

Fem kinobesøk og fem svømmeturer til halv pris, pluss mange andre aktivitetstilbud!

Kragerø - Perlen blant kystbyene

KR 450,- Kortet er personlig. Les mer om våre samarbeidspartnere og dine fordeler på www.kragero.kommune.no/Kragerokortet

FRITIDSMESSA

arrangeres siste lørdag i september

Fritidsmessa har hatt besøk av DIKU Grue, Kragerø idesenter, Vestmar bukesklubb, Vestmar Salvaclubb, KIF badminton, KIF fotball, KIF håndball, KIF turn, Lønne Golfklubb, Vennskapsgruppe, NMK Grenland, SMUK, Kragerø røde kors, Family Fitness, Svarten ungdomsklubb, Singpiration, Samnidal Jeger og Fiskeforening, Ungdomsrådet, Kragerø sjakkklubb, Kragerø sykkelklubb, Modus dukketater, Kragerø husflidslag, Stormo Paintballklubb, Risøy Racing, Karisma, Norsk Folkehjelp, Rødningsvælskapet med Elias, Kragerø speidergruppe og i. Helle speidergruppe, Kragerø judoklubb, Pilsnermenigheten Elim, Samnedsforeningen, Kalsvædalen og Kragerø skolemusikkorps.

FRITIDSMESSA ER TIL FOR:

- Å skape en festdag for alle i Kragerø
- Å skape en arena for synlighet og profilering for alle som tilbyr et fritidssyssel for publikum
- Å skape en arena for inkludering av alle
- Å bekjempe ideen om at "det er ingenting som skjer i Kragerø"

00195

Fritidsmessa

- ❑ Fritidsmessa er et samarbeid mellom barnefattigdomskoordinator, enhet for kompetanse og integrering, Norsk folkehjelp og frivilligsentralen, samt lag og foreninger som stiller med stand
- ❑ lag og foreninger lager stands og står selv for presentasjon og markedsføring av egen organisasjon
- ❑ gjennom messen viser vi mangfoldet av spennende aktiviteter som tilbys i vårt nærmiljø
- ❑ Fritidsmessa fungerer dermed som en nyttig informasjonstjeneste for fattigdomsutsatte barn som mangler ressursene til å hente informasjon på egenhånd
- ❑ på Fritidsmessa 2013 deltok 27 lag og foreninger stand, og ca. 500 publikummere besøkte messa
- ❑ i 2014 var 23 lag og foreninger på plass med stand mens ca. 650 publikummere besøkte messa
- ❑ Enhet for kultur ønsker å fortsette arbeidet med å arrangere Fritidsmessa

Ferietilbud

I vinterferien og høstferien har Kragerø en tradisjon for å arrangere en rekke tilbud for barn og unge. Det ble også gjort i 2014. Det er et populært tiltak som svært mange benytter seg av. Her er deler av programmet for

høstferien i 2014. Det er kultur-kontoret sammen med lag og organisasjoner som setter opp tilbudet.

Høstferieaktiviteter for barn og unge i Kragerø 2014				
MANDAG 06.10 KYSTLAGET Tur til Jomfruland med Gamle Kragerø fra kl. 10.00 - 14.00. Avreise fra Jernbanekaia. Ta med redningsvest, fiskeutstyr og miste. Noe fiskeutstyr kan lånes om bord. Kle deg etter været! Vi girler polser hvis været tillater (gratis). For alle. Bam må være sammen med en voksen. Påmelding til 35986200 innen 3. oktober. Gratis.	TIRSDAG 07.10 KRAGERØ JUDOKLUBB Åpen trening kl. 17.00 - 19.00. Passer for alle. Gratis. Du lærer selvforsvar, kroppsbekjennelse og disiplin. Børnveien 1 i Svømmehallen. Du trenger ikke noen spesielle klær eller sko, bare møt opp og ha det gøy! NB! Kragerø Judo klubb er på facebook. Kontaktperson: Zoor Dada 922 92 674.	ONSDAG 08.10 BERG KRAGERØ MUSEUM Aktivitetsdag på Berg Kragerø Museum fra kl. 11.00 - 14.00. Løser fra gamle dager. Her blir det alt fra stykker og søkkeløp til klinkeløp og taubekking. Kle dere i ulletøy! Passer til alle, men ta med egen mat og drikk! Bussider: Sannidal kl. 9.45, G.Solla kl. 10.00, Årsvingen kl. 10.05, Kalstad 10.15, Jernbanetorget 10.30. Retur kl. 14.00. fra Berg museum. Gratis.	TORSdag 11.10 KRAGERØ JUDOKLUBB Åpen trening kl. 17.00 - 19.00. Passer for alle. Gratis. Du lærer selvforsvar, kroppsbekjennelse og disiplin. Børnveien 1 i Svømmehallen. Du trenger ikke noen spesielle klær eller sko, bare møt opp og ha det gøy! NB! Kragerø Judo klubb er på facebook. Kontaktperson: Zoor Dada 922 92 674.	FREDAG 12.10 FAMILY FITNESS Gratis timer i høstferien. Sjekk ut programmet på familyfitness.no. Alle gruppetimer er gratis for ungdommer og studenter med studiebevis i uke 41 (men - sen). SHBAM og Zumba anbefales spesielt for danselagde - kom og dans dere i form! ☺ Fredagsprogrammet PILATES kl. 09.00 Pilates er skånsom og rolig styrketrening på treningsmatte med stabilitet og kroppskontroll som hovedmål. ZUMBA GOLD kl. 10.00 Kom og dans deg i form BODY ATTACK / CXWORKS kl. 16.30 er en sportsinspirert, høyintensiv gruppetime som tilbyr topp trening for alle nivåer.
FAMILY FITNESS Gratis timer i høstferien. Sjekk ut hele ukens program på familyfitness.no Mandagsprogrammet: 10.00 BODYVIVE 17.50 SHBAM 18.30 CXWORK 19.15 BODYATTACK	VESTMAR BOKSEKLUBB Vestmar bokseklubb inviterer til Bokseskole. Gratis. Tirsdag og torsdag kl. 17.00 til kl. 19.00 12 år og oppover. Åre skole. Ta med vanlig gymtøy og sko. Alt annet utstyr kan lånes av bokseklubben. Vi er på facebook! Kontakt bokseklubben på tlf. 993 83 083	FAMILY FITNESS Born to move Dette er morsom gruppetrening til fengende musikk tilpasset barn og unge. Kl. 17 - 18, for aldersgruppen 4 til 8 år. Kl. 18 - 19, for aldersgruppen 8 til 12 år. Foreldre kan trene mens barna er på Born to move! ☺	VESTMAR BOKSEKLUBB Vestmar bokseklubb inviterer til Bokseskole. Gratis. Tirsdag og torsdag kl. 17.00 til kl. 19.00 12 år og oppover. Åre skole. Ta med vanlig gymtøy og sko. Alt annet utstyr kan lånes av bokseklubben. Vi er på facebook! Kontakt bokseklubben på tlf. 993 83 083	ZUMBA GOLD kl. 10.00 Kom og dans deg i form BODY ATTACK / CXWORKS kl. 16.30 er en sportsinspirert, høyintensiv gruppetime som tilbyr topp trening for alle nivåer.
FAMILY FITNESS Born to move Dette er morsom gruppetrening til fengende musikk tilpasset barn og unge. Kl. 17 - 18, for aldersgruppen 4 til 8 år. Kl. 18 - 19, for aldersgruppen 8 til 12 år. Foreldre kan trene på egen hånd mens barna er på Born to move! ☺ Kontakt oss gjerne på tlf. 35 98 84 72.	EHMET FOR KULTUR Formiddagsfilm på Kragerø Biograf. «Kaptein Sabeltann» kl. 12.00. Kr. 35,-. Selveste Kaptein Sabeltann tar det store steget over på kinoleiet. «Kaptein Sabeltann og Skatten i Lama Rama» er et storslått action-eventyr, spekket med humor og spenning.	KRAGERØ BIBLIOTEK Barnefilmer i Meierigalleriet. Onsdag og fredag kl. 13.00 Passer for alle aldersgrupper - foreldre også! Gratis. Saft og popcorn serveres.	EHMET FOR KULTUR Formiddagsfilm på Kragerø Biograf. «Kaptein Sabeltann» kl. 12.00. Kr. 35,-. Selveste Kaptein Sabeltann tar det store steget over på kinoleiet. «Kaptein Sabeltann og Skatten i Lama Rama» er et storslått action-eventyr, spekket med humor og spenning.	KRAGERØ BIBLIOTEK Barnefilmer i Meierigalleriet. Onsdag og fredag kl. 13.00 Passer for alle aldersgrupper - foreldre også! Gratis. Saft og popcorn serveres.
DIKUCREW Stormo Paintball Dikulan i Sannidal Samfunnshus. Fra mandag kl. 16.00 til fredag kl. 13.37, dag og natt. Dusi- og sovefasiliteter er tilgjengelige under hele lønet. Se bakviden av ranselposten for mer info. Kontaktpersoner: Even Jørgensen 9598486, Sverre Brubakken 46433138	DIKUCREW Stormo Paintball Dikulan i Sannidal Samfunnshus. Fra mandag kl. 16.00 til fredag kl. 13.37, dag og natt. Dusi- og sovefasiliteter er tilgjengelige under hele lønet. Se bakviden av ranselposten for mer info. Kontaktpersoner: Even Jørgensen 9598486, Sverre Brubakken 46433138	DIKUCREW Stormo Paintball Dikulan i Sannidal Samfunnshus. Fra mandag kl. 16.00 til fredag kl. 13.37, dag og natt. Dusi- og sovefasiliteter er tilgjengelige under hele lønet. Se bakviden av ranselposten for mer info. Kontaktpersoner: Even Jørgensen 9598486, Sverre Brubakken 46433138	DIKUCREW Stormo Paintball Dikulan i Sannidal Samfunnshus. Fra mandag kl. 16.00 til fredag kl. 13.37, dag og natt. Dusi- og sovefasiliteter er tilgjengelige under hele lønet. Se bakviden av ranselposten for mer info. Kontaktpersoner: Even Jørgensen 9598486, Sverre Brubakken 46433138	DIKUCREW Stormo Paintball Dikulan i Sannidal Samfunnshus. Fra mandag kl. 16.00 til fredag kl. 13.37, dag og natt. Dusi- og sovefasiliteter er tilgjengelige under hele lønet. Se bakviden av ranselposten for mer info. Kontaktpersoner: Even Jørgensen 9598486, Sverre Brubakken 46433138
Svømmehallens åpningstider for de under 18 år. Telefon Kragerø Svømmehall 35 98 16 49	Fellesbad kl. 16.00 - 20.00.	Jenter kl. 19.00 - 21.00.	Gutter kl. 19.00 - 21.00.	Fellesbad kl. 10.00 - 15.30.

Talenter for framtiden

For 2014 har satsingsområdet «Færre på passive ytelser» innenfor dette prosjektet særlig fokusert særlig tre hovedområder:

- Oppfølging av fravær
- Øke elevers nærvær i skolen
- Oppfølging av unge som slutter i skolen

Arbeidet med satsingsområdene ble innledet med en konferanse for arbeidsgruppene i januar 2014. Tverrfaglige arbeidsgrupper har fram til 20.06.14 arbeidet med å vurdere utfordringene og finne fram til kompetansebaserte tiltak innenfor de tre hovedområdene. Våren 2014 har alle kommunene gjennomført dialogcafeer med ungdommer. Ungdommene har gitt nyttige innspill til arbeidet. Arbeidsgruppene avlegger rapport. Rapportene ble lagt fram på en felles konferanse 5. september 2014. Talenter for framtida er blitt styrket ved at det er inngått et formelt samarbeid med Høyskolen i Telemark. Høyskolen vil få i oppdrag å vurdere gjennomføringen av tiltakene og hvilke resultater som oppnås på kort og lengre sikt.

Gjennom Talenter for framtida har Kragerø fått til et godt og forpliktende samarbeid på tvers av forvaltningsnivåene og mellom kommunene. For å lykkes i målet om at flere unge skal gjennomføre skolen og bli kvalifisert for arbeidslivet, er det viktig med et slikt bredt samarbeid.

«Kortreist» kinotilbud:

Populært blant barn, unge og familier

Barne- og familiefilmer preger fortsatt listen over de meste besøkte filmene. Norske filmer topper listen. De meste besøkte filmene i 2014 var «Kaptein Sabeltann », «Børning». «Doktor Proktors prompepulver», «Hobitten - Femhærslaget», «Karsten og Petras vidunderlige jul».

Kinosalen har også hyppig utleie til amatørteater og konserter. Dessverre er disse brukerne svært misfornøyd med den trange scenen og de uholdbare forholdene i garderobene. Tilsyn fra Arbeidstilsynet

bekrefter også at lokalitetene i kinobygget er så vidt dårlige at kommunen balanserer på kanten i forhold til bruk. Kragerø Biograf hadde i 2014 det samme kinobesøket som året før med 13 500 personer. En av grunnene til manglende økning kan være at spesielt sommeren hadde lite aktuelle filmer. Sommeren er vanligvis en god periode for kinoen.

Ensomhet – Norges usynlige folkehelseproblem:

Fritidstjenesten gjør hverdagen lettere

Ved årsskiftet var det 79 personer i Kragerø som fikk hjelp av en fritidskontakt til å bli med på turer, kino, idrett, utstillinger, foredrag og mange andre aktiviteter. Fritidstjenesten har betydelig forebyggende effekt, og gjør hverdagen lettere for mennesker som sliter med ensomhet og mangel på sosial kontakt.

I 2014 er det opprettet god kontakt med Røde Kors, som har etablert en ny besøkstjeneste som et supplement til fritidstjenesten. Det er også kontakt med andre frivillige organisasjoner, som Norsk Folkehjelp, Frivilligsentralen og Kirkens Bymisjon. Disse organisasjonene gjør en stor innsats for å hjelpe enkeltmennesker og grupper til deltagelse på aktiviteter for å oppnå bedre sosial kontakt. Støttekontakttjenesten ble overført til Enhet for kultur fra 1. mai 2011, som ledd i arbeidet med å oppdatere tjenesten i forhold til lovens intensjon om kulturbaserte fritidstilbud. Gjennom hele 2014 har det foregått et målbevisst arbeid for å legge til rette for en meningsfylt fritid for de som av ulike grunner har problemer med å «komme seg ut». Det er utarbeidet nye retningslinjer for fritidskontaktene, som skal ivareta brukernes interesser og muligheter på en god måte.

Det arbeides kontinuerlig for å organisere nye grupper, der flere brukere inngår i et fellesskap. I tillegg til to mindre grupper, har vi et håndballag for psykisk utviklingshemmede, som er tilknyttet Kragerø Idrettsforening som et tiltak innenfor begrepet «Fritid med bistand». Driften er et samarbeid mellom Enhet for kultur og KIF håndball. Et svømmetilbud som tidligere var knyttet til Distriktpsikiatrisk senter ved Kragerø sykehus, er videreført som et gruppetilbud med to fritidskontakter. Dette er en suksess både helsemessig og sosialt.

Samarbeidet med andre kommunale instanser er videreført i 2014. Saksbehandlere møtes jevnlig for å utveksle erfaringer og diskutere gode løsninger for de som mottar tjenestene. Fritidstjenesten har også godt utbytte av Grenlandssamarbeidet, ved at saksbehandlere fra kommunene møtes to ganger i året for å utveksle erfaringer.

Utviklingen med stadig flere yngre brukere har fortsatt i 2014. Mange av disse brukerne har sammensatte behov som krever betydelige ressurser fra flere instanser.

For mange er fritidskontakten det viktigste, og i noen tilfeller det eneste bindeleddet mellom en ensom hjemmetilværelse og deltagelse i fritidstilbud.

Utfordringsbildet:

- * Høy andel som mottar sosiale ytelser,
- * Høyere helserisiko og sykdomsforekomst enn landsgjennomsnittet,
- * Høy andel barn som lever i familier under fattigdomsgrensen,
- * Andelen voksne med lavt utdanningsnivå er godt over landsgjennomsnittet.

Dette tema må ses i sammenheng med Folkehelse og levekår. Deler av folkehelsebarometeret som omhandler levekår, berører flere av de områdene som er lagt inn under *Barn og unge - oppvekst og utdanning*. Sentrale utfordringsområder berører derfor både kommunens folkehelse og oppvekstområdet.

Sammenhengen mellom lavt utdanningsnivå og helsevaner er godt dokumentert. Det er også dokumentert at barn som vokser opp med foreldre med et lavt utdanningsnivå har mye større sjanse for selv å velge lavere utdanning. Sentrale utfordringsområder berører derfor både kommunens folkehelse og levekårsarbeid og oppvekstområdet.

Mål:

- ✚ I Kragerø kommune opplever barn og unge trivsel og læring gjennom aktiv bruk av medbestemmelse.
- ✚ I Kragerø kommune sikres et likeverdig opplæringstilbud.
- ✚ Gjennom Grenlandsamarbeidet «Talenter for framtida» skal Kragerø kommune satse på forebyggende arbeid, tidlig intervensjon og økt samarbeid, og dermed bidra til at flere blir kvalifisert for arbeidslivet.
- ✚ Kragerøs mangfoldige kultur- og fritidstilbud er et reelt tilbud for alle barn og unge.

God dekning i barnehagene

De siste fem årene har alle barn i alderen en til fem år fått plass i kommunale eller private barnehager i Kragerø. Nær 100 prosent i gruppen tre til fem år går i barnehage i dag og ca. 85 prosent av de yngste går der. Dette er høye tall, kommunen scorer bra og i tråd med myndighetenes satsning.

Kragerø ligger på **topp ti** i landet med 48 prosent pedagoger i barnehagene

- Dette er ikke et resultat som kommer over natten. Kommunen har arbeidet langsiktig med denne målsettingen gjennom 20 år. Ved nyansettelser har vi satset bevisst på at det er barnehagelærere vi skal ha, sier barnehagesjef Margaret Medhus i et intervju med NRK. Kragerø er den eneste kommunen i Telemark på ti-på-topp lista.

Forskning viser at barn som har gått i gode barnehager, det vil si de med et godt pedagogisk innhold, trives bedre på skolen, og at kvaliteten i barnehagen er avgjørende for den senere utdanningen deres. Barnehagen er første steg i utdanningsløpet; en pedagogisk institusjon som har et klart mandat for hva barna skal oppleve og lære. Er barnehagen god, får barna et solid grunnlag for videre utvikling og læring.

- Barnas utdanning starter i barnehagen. I tillegg er kvaliteten som ligger i førskolelærernes utdanning viktig for barns trivsel her og nå. Videre bidrar den gode dekningen av utdannede førskolelærere også til at Enhet for barnehage kan øke kvaliteten på alle tiltakene vedrørende satsing på barnas språk- og sosiale utvikling, sier Medhus.

Det er KOSTRA¹-tallene for 2014 som nylig er blitt offentliggjorte som har avslørt det gode resultatet for barnehagene. I snitt er bare en av tre barnehagelærerutdannet i norske barnehager. Behovet for

¹ KOSTRA = Kommune-Stat-Rapportering

utdannet personell er i dag ca. 4400. Mange kommuner driver på dispensasjon. Men altså ikke Kragerø kommune.

Godt språk gir livsmestring

Språksatsing begynner i barnehagen

Barn fanger opp ord og begrep når de hører dem mange nok ganger. Noen har vel opplevd at poden har fanget opp «feil» ord som egentlig ikke var ment for barneører.....

For å sikre at ord og begrep (altså de barna helst skal lære) blir gjentatt mange nok ganger er det viktig at de voksne både hjemme og i barnehagen snakker mye med barna. For eksempel ved å si hva ting heter og kommentere hva man driver med. Ikke si «kan du sende meg den der» og peke på osten, men heller si «kan du sende meg gulosten». Ikke spørre «Har du hatt det bra i barnehagen i dag?», for da er jo svaret bare ja eller nei, men heller si «Fortell meg om hva du gjorde i barnehagen i dag!». Enkle små ting som stimulerer barnas språk.

Noen barn trenger ekstra språkstimulering for å få ett godt språk å kommunisere med. Alle ansatte i barnehagene har fått opplæring i en metode som heter «Grep om begrep» der ett enkelt ord blir sett på, snakket om, gjort, smakt på, luktet på helt til barnet virkelig forstår betydningen av det. Denne metoden skal brukes i alle barnehagene ved behov, og kommer i tillegg til mange andre måter barnehagepersonalet har til å bidra til at barnet utvikler ett godt språk.

Men den aller viktigste metoden av alt er aktive voksne som snakker, leser, synger og samtaler sammen med barna helt fra de er bittesmå. Se <http://www.kragero.kommune.no/spraaktraaden1>

Mye ressurser til grunnskolen

Kragerø kommune bruker mye ressurser til grunnskolen. Med de rammebetingelser kommunen har synes det lite realistisk at en kan opprettholde ressursbruken innen denne sektoren. Elevtallet i de kommunale grunnskolene i Kragerø forventes å bli ned mot 1.000 elever i 2019. En elevnedgang som dette vil medføre en reduksjon i overføringene fra staten, gjennom inntektssystemet med vel 12 millioner kroner.

En må samtidig konstatere at man på tross av høy ressursbruk ikke oppnår gode nok faglige resultater.

Nasjonale prøveresultater har gjennom flere år ligger åtte til ti prosent under landsgjennomsnittet. Elevene oppnår når ikke i år kommunens mål om at de nasjonale prøvene på 5. og 8. trinn skal ligger på eller over landsgjennomsnittet. Faktisk er det sånn at alle resultater innen lesing, regning og engelsk på begge trinn ligger under de nasjonale nivåene for 2014.

Eksamenskarakterene på 10. trinn framstår som noe svake, men standpunktkarakterene er nesten på landsbasis. Dette gir en unaturlig høy grunnskolepoengsum, og det er nok belegg for å si at karakterene generelt er for gode.

For å måle elevenes trivsel, grad av elevdemokrati og medvirkning svarte elevene i 7. og 10. klasse på en rekke spørsmål i den statlige elevundersøkelsen også i 2014. Resultatet viser at elevene er fornøyde med lærerne sine og muligheten til å påvirke sin egen læring i klassen. De opplever mestring og uttaler at læringskulturen ved skolene er bra. Sistnevnte resultatet er over landsgjennomsnittet.

For å høyne de faglige resultatene generelt i grunnskolen arbeides det med flere tiltak. Se under.

Lesings- og læringstrategier skal gjennomsyre klassene

Høsten 2014 startet et treårig, forpliktende samarbeid med ressurspersoner knyttet til Statped Sør-øst og universitetet i Oslo. Statped arrangerer jevnlig kompetansehevende samlinger i kommunen og deltagerne får konkrete arbeidsoppgaver direkte rettet mot den daglige gjennomføringen av undervisningen. Sammen med skolekontor og PPT, deltar samtlige av Kragerø kommunes skoler i prosjektet.

Ved hver skole er det opprettet et kompetanseteam bestående av skolens rektor og tre til seks lærere. Hensikten er å tilføre skolen ytterligere kompetanse innen leseutviklingsfeltet og å støtte sine kollegaer i det daglige arbeidet. PPT har en rolle som støttespiller og veileder på den enkelte skole.

I mellomøktene blir det utprøving og perfektionering i lesing og lesestrategier i alle fag. Å kunne lese er en grunnleggende ferdighet som norskfaget tar et særlig ansvar for i den første leseopplæringen og videre gjennom hele skoleløpet. Lesing foregår i alle fag og på alle trinn, og i Kunnskapsløftet (L-06) tydeliggjøres det at leseopplæringen ikke bare er knyttet til norskfaget, men er innarbeidet i læreplanen for alle fag. I følge L-06 er alle lærere leselærere og har ansvar for at elevene får utvikle sine grunnleggende leseferdigheter. Å være en funksjonell leser vil si å strekke seg etter et mål i stadig bevegelse. Å inneha nødvendig kompetanse kreves et bevisst fokus på leseundervisning gjennom hele skoleløpet. Forskning understreker at elever som får klar og strukturert leseopplæring også etter at de har knekt lesekoden, utvikler seg til bedre lesere og får et større faglig utbytte, enn de som ikke får dette (Pressley 1998, Anmarkrud 2009, Roe 2011).

(Bilde for å vise Lyttevennprosjektet. Det er satt i gang på Kragerø og Levangsheia skoler)

Fysisk aktivitet gir økt læring

Etter innspill på høsten fra ordfører Kåre Preben Hegland ble skoleadministrasjonen oppfordret til å sette fysisk aktivitet på dagsordenen og komme med tiltak for å tilrettelegge for økt satsing på dette området. Fylkeskommunen lokket med midler til satsingen. Dermed begynte planlegging på tampen av 2014. Selve prosjektet blir igangsatt i 2015.

Alle barn og unge anbefales å være fysisk aktive minimum 60 minutter hver dag. Aktiviteten skal være så allsidig som mulig, og kan deles inn i kortere perioder i løpet av dagen. Flere undersøkelser tyder på at barn som er fysisk aktive har bedre konsentrasjonsevne. Dette kan være med på å forklare positive sammenhenger mellom skoleprestasjoner og fysisk aktivitet. En rekke undersøkelser mener å finne forklaringer på forholdet mellom motorisk kompetanse og språklig funksjonsnivå. Undersøkelser tyder på at fysisk aktive barn blir motorisk gode, og god motorikk gjør barna tryggere på seg selv og mer populære i jevnaldergruppa. Dette kan igjen føre til at elevene blir mer motiverte for skolearbeid fordi de trives på skolen. Slik sett kan fysisk aktivitet indirekte føre til bedre prestasjoner i for eksempel matematikk og språkfag.

Digital hjelp til lesing?

Høsten 2014 kjøpte Enhet for skole programmet CD-ord som et tiltak for å øke elevenes læring i lesing og skriving samt engelsk. Programmet inneholder en rekke muligheter for som for eksempel lydering i den første leseopplæringen, for å skrive seg til lesing og for å bruke i fremmedspråk for å høre god uttale. For elever som trenger støtte i lese- og skriveopplæringen er programmet særlig nyttig fordi teksten kan bli lest opp høyt. Tekstoppgaver i matematikk for eksempel er et område der programmet er bra å bruke. Det ligger også kurs for elevene å lære seg og bruke alle ti fingre på tastaturet, samt mulighet til å scanne inn tekst fra bøker og andre kilder for så å lagre dem i programmet word for redigering. Programmet er lagt inn på alle elev- og lærermaskiner, og lisensen gir også elevene anledning til å ha CD-ord på hjemmemaskinen sin.

Interaktiv tavle – en undervisningsrevolusjon?

Interaktive tavler er et annet hjelpemiddel som kan brukes i lese- og skriveopplæringen. Så å si alle klasserommene i kragerøskolene har nå interaktive tavler. Alle skolene har også dokumentkamera som er den digitale tidens Balloptikon. Bilder og tekster fra bøker eller andre typer dokumenter projiseres til den interaktive tavlen via et sånt kamera. På den måten kan elevene også få sine plakater inn i en egen digital mappe og være et visningsvindu for foresatte og brukes til utviklingssamtaler med elever og foresatte. I 2014 kjøpte Enhet for skole inn programvaren Notebook 2014 som passer til disse tavlene. Programmet er meget godt egnet til å bruke på en rekke måter i lese- og skriveopplæring, men også på oppover helt til og med ungdomstrinnet.

I tillegg har kommunen lisens på læringsprogrammene Kidspiration og Inspiration som er svært nyttige når det gjelder å modellere lese- og læringsstrategier.

Klasserommet ikke eneste læringsarena!

Strandsafari, registrering av ålegress, geosti, sykkelorientering – alle er eksempler på læring andre steder enn i klasserommet. Uteskole praktiseres i alle kommunens grunnskoler om enn på noe forskjellig måte.

Innholdet i uteskolene er forankret i Kunnskapsløftet (L-06) og er hentet fra de fleste fag i skolen. Det legges opp til læring om naturen i naturen, om samfunnet i samfunnet og om nærmiljøet i nærmiljøet, og aktivitetene varierer etter årstidene. Nærmiljøet blir både kunnskapskilde og læringsarena.

Sannidal skole har uteskole for alle elever. Fra 1.- 4. trinn, med klassen så å si hver uke og fra 5.- 7. trinn, i aldersblandet gruppe 12x4 timer i året. Da tas skolefagene med ut og elever og lærere bruker skolens nærmiljø som læringsarena. Kropp og sanser brukes aktivt i uteskolen. Her kan barna observere og registrere objekter eller fenomener, de samler inn og sorterer, de bygger og konstruerer. Gjennom dramatisering, lek, stafetter og spill bruker de også kreativet. Fysisk aktivitet og læring i henger sammen.

(Elevene sier om uteskole:

Rønnaug: lage sitatene som en sirkel med kystperlelogoen som sentrum

«På uteskole lærer vi gjennom å bruke kroppen»

«Det jeg har lært på uteskole, har jeg lært av å gjøre»

«Vi jobber i grupper»

«Vi lærer å planlegge og å overleve i naturen»

«Uteskole er at man lærer mer om naturen og er aktive»

«Det er fint å bruke kroppen på uteskole, ikke bare sitte stille på en stol»

«Det er gøy og man lærer med å bruke kroppen»

«Gøy. Vi finner ut ting i stedet for å sitte stille i et klasserom»

«Uteskole er skole ute»

«Man lærer hvordan vi skal bruke naturen som redskap»

«Jeg lærte at jeg kunne lære på en annen måte enn å skrive»

«Uteskole er en blanding av naturfag og samfunnsfag»)

Tidlig innsats/Talenter for framtiden:

Tørre å spørre og tåle å bli spurt til barnets beste

Som ett ledd i prosjektet «Talenter for framtida» har Enhet for barnehage, i samarbeid med Enhet for helse og rehabilitering og Enhet for skole, utarbeidet en mal for foreldresamtaler som skal gi større mulighet til å komme tidlig inn med hjelp og støtte.

Foreldre er barnas viktigste ressurs og støttespillere. Godt foreldresamarbeid er avgjørende for at flest mulig barn og unge skal få en god oppvekst, får utnyttet sitt potensial og etter hvert gjennomføre skoleløpet.

Kragerø kommune satser på forebyggende arbeid uansett om det gjelder motoriske vansker, språkvansker eller hjelp til familiesituasjoner. Det betyr at jo tidligere ett barn og dets familie kan få hjelp og støtte jo større mulighet er det for at barnet får en god barndom, klarer skolegangen og får ett godt liv som voksen.

I den forbindelse vil alle foreldre få en del nye og annerledes spørsmål i oppstartsamtales når barnet begynner i barnehagen og overgangssamtalen før de begynner på skolen.

Alle foreldre blir spurt om det er noe i deres livssituasjon som kan gjøre det vanskelig å følge opp barnet sitt i barnehage og skole. Bakgrunnen for spørsmålene er det faktum at barn som lever med kronisk sykdom, psykisk sykdom, foreldrekonflikter, samlivsbrudd, vold eller rus kan bli så berørt av dette at deres utvikling og adferd blir påvirket. Det samme kan gjelde barn som lever i familier der det er økonomiske problemer, og som bor i belastede og utrygge nabolag.

Noen av spørsmålene foreldrene tilbys å gi informasjon om er:

 Har noen i nær familie lese- og skrivevansker?

- Har barnet vært vitne til eller selv opplevd skremmende hendelser? Eks brann, ulykke, alvorlig sykdom, vold, rus
- Har barnet opplevd at noen rundt det blir veldig sinte, har ødelagt ting, klapset, slått, truet?
- Har dere eller andre i barnets nære nettverk hatt eller har vansker i forhold til rusmidler?

Barnehagene erfarer at foreldre gir gode tilbakemeldinger på spørsmålene selv om de kan oppleves som personlige og nærgående. Alle strekker seg langt når målet er det aller viktigste; nemlig å gjøre det beste for barnet!

I løpet av 2015 skal det lages et dokument som gir oversikt over kommunens hjelpeinstanser. Dette vil kunne bidra til at foreldre som sier de har utfordringer med oppfølgingen av eget barn, blir vist hvor de kan få hjelp.

Starter også tidlig:

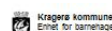
Arbeid mot mobbing

Kan virkelig små to-, tre-, fire- og femåringer mobbe hverandre?
 Kan de være så stygge med hverandre at det går utover andre barns trivsel og utvikling? Svaret er faktisk ja; barn mobber med blikk, stikkende kommentarer og utestenging helt ned i to-tre årsalderen. «Barn er ikke bare grusomme, de er presis like djevelske som resten av menneskeheten» sier forskerne som har dypdykka ned i problematikken.

Også barnehagene i Kragerø har fokus på hva som kan gjøres for å forebygge mobbing, hvordan mobbing kan oppdages og hvordan reaksjonene skal være hvis det faktisk skjer. Det har resultert i planen «Her er jeg, og der er du».

Alle barnehagene har lagt opp en strategi og laget egen handlingsplan for å oppdage og hindre mobbing ved hjelp av:

1. Aktive, tydelige, synlige voksne i lek og aktivitet sammen med barna
 Det er alltid de voksnes ansvar å avdekke og forebygge mobbing. Det er når de barnehageansatte og foreldre, er sammen med barna at de oppdager hva som foregår mellom barna. Det er et viktig aspekt ved mobbing at det ikke bare er «mobberen» og «mobbeofferet» som blir berørt, men hele miljøet rundt kan oppleve at det bli utrygt sosialt.
2. Organisering som fremmer vennskap og gode relasjoner
 I barnehagen må det være tilrettelagt med både god tid og inspirerende miljø til noe av det viktigste for barns utvikling; nemlig LEK. I leken trener barn på hvordan de skal være seg selv i samspill med andre mennesker. Reglene i lek ligner reglene for det som regnes som god omgangsform. Ikke alle barn kan disse reglene like godt, og det er de voksnes ansvar at også disse barna får mulighet til å bli med i lek.
3. Sosial kompetanse og språk som forebyggende tiltak
 Mobbing skjer når en som er sterkere enn den andre utnytter den andres svakhet. Det vil alltid være noen som er større, sterkere og tøffere, og det vil alltid være noen som har en sårbarhet

HER ER JEG OG DER ER DU
 - Handlingsplan for å
 oppdage og forebygge
 mobbing i
 Kragerøbarnehagene
 En del av Den sosiale språktråden
 «LAG KNUTE PÅ TRÅEN!»

som er lett å utnytte. Derfor er det viktig at vi allerede mens barna er små bygger opp deres evne til å vise empati og sette seg inn i andre barns situasjon, lærer dem hvor viktig det er å ha respekt for andre mennesker og styrker den sosiale kompetansen til hvert enkelt barn. Dette kan bidra til å hindre at et barn utvikler mobbeadferd. Også evnen og motet til å stå opp for sin egen rett til å være den man er, til ikke å la seg »knekke» av at noen ikke er greie, må ha fokus så tidlig som mulig.

«Barn som behersker språket, klarer å finne på nye leker og regler. De som ikke behersker det, oppdager ofte at det er mest effektivt å slå,» sier forskerne.

Språk er viktig for å kommunisere. De som kan og forstår mange ord og begreper har større sjans for å hevde seg positivt i samvær med andre og får dermed lettere venner.

Det er også en grunn til at språkstimulering og språkutvikling så høyt prioritert både i barnehage og skole.

Mobbing på skolen

Det er gjennom elevundersøkelsen man registrerer tall angående mobbing.

Gjennomsnittsverdien for indikatoren Mobbing på skolen er beregnet ut fra hvor mange som opplever at de blir mobbet og hvor ofte de blir mobbet. Verdien gir ikke antall elever som i snitt mobbes. En og samme verdi kan enten indikere at mange krysser av at de mobbes sjelden eller at færre krysser av at de mobbes hyppig. I Skoleporten tyder et gjennomsnitt ned mot verdien 1 på lite mobbing i skolen. 7. trinn i Kragerø ligger på landsgjennomsnittet på 1,3, mens 10. trinn har 1,4. Telemark har 1,2 og landsgjennomsnittet 1,3.

Når det gjelder hvor ofte man blir mobbet er resultatet slik: På 7. trinn opplever 3,5 prosent av elevene at de mobbes 2 - 3 ganger i måneden eller oftere. Tallet her er langt bedre enn landsgjennomsnittet, men visjonen om "nulltoleranse" fra Manifest mot mobbing må alltid være der. På 10. trinn opplever 8,1 prosent at de mobbes. Dette tallet er for høyt.

Skolene gjennomfører jevnlig trivselsundersøkelser blant elevene for å holde oversikt over forekomsten av mobbing og evt. sette i gang nødvendige tiltak både mot mobbing i skolehverdagen og i det digitale rom.

Omkring 17 000 barn og unge utsettes for mobbing i Norge i dag. Dette er en tragedie for dem det gjelder. Samtidig er det et betydelig samfunns- og folkehelseproblem. Det er en også en kontinuerlig utfordring for den enkelte skole og for Enhet for skole.

Ufordringsbildet:

- + Skoleresultatene er under landsgjennomsnittet
- + Andelen elever som får spesialundervisning er høy.
- + Signifikant lavere utdanningsnivå i voksenbefolkningen (25-40 år) enn landsgjennomsnittet.
- + Andelen fattige barn ligger høyt.
- + Kulturskolens mål om å være et reelt tilbud til alle (nasjonale mål og forventninger) er krevende.

NÆRINGS LIV OG ARBEIDSPLASSE

Det er en nær sammenheng mellom Kragerøsamfunnets mange utfordringer og en lite gunstig befolkningsutvikling med stagnasjon og færre yngre slik det er nevnt tidligere i denne årsmeldingen.

Det er relativt sikkert at vekstsvikten i alle fall henger sammen med arbeidsplassituasjonen i Kragerø. I kommuneplanen kommer det fram en lite gunstig status hva gjelder ny næringsetablering, stabilitet (driftsoverskudd og fortjeneste) og videreutvikling målt opp mot landsgjennomsnittet. Dette virker samtidig å ha vært en tendens som startet ca. 2008-09 (finanskrisen) etter en 3-4 årsperiode med nyetableringer og langt bedre tall.

Mål:

- + Kommunen tilrettelegger for et aktivt næringsliv hvor vår egenart og Kragerø som merkevare vektlegges
- + Kragerø sentrum er attraktiv som næringsarena og har et levende bo- og kulturmiljø.

Også arbeidsplassituasjonen i regionen har over flere år vist en svak nedgang og en viss stagnasjon. Dette forholdet, knyttet til vekstmuligheter for Kragerø, må også sees i sammenheng med samferdselsforhold i regionen. Les mer om dette i høringsutkastet til kommuneplanen.

Allikevel jobbes det jevnt og trutt med utvikling og nye, spennende prosjekter som kan utvikle nye arbeidsplasser og ikke minst opprettholde dem som finnes. 2014 var ikke noe unntak.

Nytt kjøpesenter midt i Kragerø?

Chique-senteret rustes opp

I tråd med ønsket om å tilrettelegge for ny næring i sentrum har eiere og drivere av nærings- og boligeiendommer innenfor kvartalet begrenset av Torvet, Th. Kittilsens vei og Storgata igangsatt et samarbeid for å kunne utnyttet arealene i dette kvartalet bedre enn i dag til både nærings- og boligformål.

Det planlegges å rive bygningene i Th. Kittilsens vei 2 og 4 som begge er i svært dårlig forfatning. Ved å rive disse, og deretter senke terrenget under, vil en kunne oppnå at det blir likt gulvnivå på gateplan på alle bygningene innen kvartalet. Dette kan i neste omgang muliggjøre etablering av nye

forretningsareal i dagens bakgårdsareal samt under Th. Kittilsens vei 2 og 4 som igjen kan knyttes opp mot de eksisterende forretningsarealene. Realiseres dette kan det etableres et mindre kjøpesenter på gateplan midt i sentrum og med leiligheter i etasjene over. Forutsetningene vil måtte klargjøres gjennom utarbeidelse av detaljreguleringsplan. Om mulighetene til å realisere prosjektet viser seg å være til stede vil dette kunne gi nye forretningsarealer svært sentralt i byen samtidig som det også styrker sentrumsbosettingen.

Moderne byutvikling i verneverdig område

I Kirkegata bygger nå Kragerø sparebank nye og tidsriktige kontorlokaler. Arbeidene gjennomføres innenfor et område med verneverdig bebyggelse og er resultatet av et godt og konstruktivt samarbeid, spesielt mellom igangsetter Kragerø sparebank med konsulenter, Telemark fylkeskommune og Kragerø kommune.

I prosessen ble det tidlig etablert en god dialog mellom alle utbyggeraktørene, kommunen og fylkeskommunen på både politisk og administrativt nivå. Videre ble plan- og bygningslovens § 12-15 om behandling av søknad om byggetillatelse felles med privat forslag om reguleringsplan brukt for første gang i Kragerø etter lovendringen i 2009. I slike tilfeller gjelder reglene for reguleringsplaner om varsling, uttalelsesfrist, adressat for uttalelsene og saksbehandlingsfrister for begge vedtakene. Avgjørelsen av plansaken og byggesaken fattes i egne vedtak. I Kragerø ble reguleringsplanen vedtatt i kommunestyret torsdag 25.09.14, mens byggesaken ble vedtatt av bygningsrådet onsdag påfølgende uke, den 01.10.14. Denne arbeidsmetoden har sikret en god overenstemmelse mellom plansak og byggesak, og så langt har også gjennomføringen av byggearbeidene fremstått som vellykket i forhold til Kragerø kommune.

I et byområde med verneverdig bebyggelse slik som Kragerø sentrum har er byggesaker kompliserte å gjennomføre. I denne saken har man etter kommunens vurdering oppnådd både et godt bygningsmessig resultat samt en smidig behandling gjennom samarbeidet mellom partene og den parallelle behandlingen av plan- og byggesakene.

Kunstnerkvartalet og Kirketomtområdet

området.

Et av Regjeringens mest konkrete boligpolitiske tiltak de siste årene er utlysingen av Bolystmidler. Tiltaket er opprettet for å motvirke flyttemønstre mot de større byene og fra de mindre stedene rundt om i landet. Målet er å skape attraktive bosted og unngå flytting. En synergieffekt vil være å beholde og oppmuntre til flere arbeidsplasser. Til sammen i fireårsperioden har Staten brukt 179 millioner på Bolystprosjektet. Kragerø mottok 900 000 kroner fra fylkeskommunen og 1.5 millioner kroner fra Kommunal og regionaldepartementet. Midlene har finansiert de ulike tiltakene i Kunstnerkvartalet – Kirkegata – samt bruk av arkitektkonkurransen for å få ideer til utformingen av

- Vi vil ha flere grøntarealer, sier ungdommen når de blir spurt om området rundt Kirketomta. Og det er nettopp det de to unge arkitektene fra landskapsarkitektfirmaet Mareld har satset på i vinnerutkastet sitt når det gjelder det aktuelle området. Slik forutsetningen var har de også tatt med arealene rundt kirken og Minneparken og laget spennende løsninger for det totale området som i dag fremstår med

mye biler og asfalt. Vinnerforslaget gjør området langt mer grønt og «picknickvennlig» dog uten å rasere verneverdier.

Utover den vedtatte reguleringsplanen for Kirkeområdet er også Bolystprosjektet forankret gjennom den vedtatte virksomhetsplanen for Enhet for kultur (2014), samt Kragerø kommunes plan for «Våre felles møteplasser» vedtatt 07.09.2006, sak 58/06. Planen for «Våre felles møteplasser» revideres for øvrig i den nye Sentrumsplanen som har hatt sin første høringsrunde etter formannskapetets vedtak, og som nå igjen vil bli sendt på ny høring.

-Prosessen frem til en endelig plan er lang og vil involvere mange, samt selvsagt ta hensyn til alle forhold omkring tilgjengelighet og utforming. Som kjent består området ved Kirketomta av mange kulturminner og gravsteder. Hensynet til dette er også svært viktig fremover, sier kultursjef Harald Bothner.

En av Kragerøs kulturperler fredes?

Hovedutvalg for samfunn vedtok enstemmig i desember å anbefale fredning av Tollboden.

Formålet med fredningen av Kragerø Tollsted er å bevare et kulturhistorisk og bygningshistorisk verdifullt og helhetlig tollstedsanlegg fra første halvdel av 1800-tallet. Fredningen skal ivareta dette som tidligere offentlig tollsted og bolig og skal sikre og dokumentere de kulturhistoriske verdiene knyttet til anlegget og til sammenhengen mellom sjøen, sjøboder, tollbod, hage og uthus. Fredningen skal sikre at anlegget opprettholdes som en fysisk og visuell enhet, slik det har utviklet seg siden tollstedet ble lagt til eiendommen i 1822 og dessuten legge opp til at bevaringen sikres gjennom aktiv bruk.

Anbefalingen er vedtatt i kommunestyret og ligger nå til godkjenning hos Riksantikvaren. Kanskje blir det en oppgave for Kragerø og Risør's felles byantikvar? Kommunen har sammen med Risør søkt om midler til en slik stilling som ble innvilget i 2014. 65 steder søkte om en slik stilling. Ti ble innvilget blant dem Kragerø. Felles byantikvar for Kragerø og Risør kommune skal være en aktiv pådriver, formidler og bidragsyter innen lokalt kulturminnevern.

Kulturbasert næring:

Fyrmestereiendommen som kunstarena

Kragerø kommune benytter Fyrmestereiendommen som en arena for å vise frem mangfoldet av kunstnere med tilknytting til Kragerø. Hensikten er å skape en arena for kulturbasert næring og et utstillingsvindu for kunstnere med tilknytting til Kragerø.

Jomfrulandsutstillingen er en juryert utstilling, der arbeidene som vises på utstillingen er vurdert og godkjent av en ekstern fagjury bestående av representanter fra kunstnersentrene i Telemark, Agder og Vestfold.

Av 33 innkomne søknader var det 25 kunstnere som ble antatt med ett eller flere arbeider. Besøkstallene for utstillingen og kaféen er svært bra, men vi ser at salgSTALLene er for svake. I og med at det er forventet at aktiviteten, i regi av kulturkontoret på fyreiendommen skal gi en økt fortjeneste, bør juryordningen tas opp til vurdering.

Utgivelse av brosjyremateriell for samordning og markedsføring av konserter, festivaler og utstillinger sommeren 2014 ble gjennomført i samarbeid med Visit Kragerø og ble innlemmet som en del av Kragerø Guiden.

Privat sektor:

Lærlingetrenden snudd?

Resultat for 2014 er 49 lærlinger totalt innen offentlige og private virksomheter. Her har tallet gått noe ned i forhold til resultatet i 2013 som var 54. Dette skyldes nok at markedet generelt var nedadgående samt at Kragerø kommune grunnet en stram økonomi 2012/2013 tok inn bare to lærlinger. Men trenden ser ut til å ha snudd noe på slutten av 2014. Nå oppleves en positivitet i markedet. Et eksempel er at bygg- og anlegg og mekanisk industri har begynt å ta inn lærlinger.

De siste 5-6 årene har ledigheten i kommunen ligget mellom 3 og 4 prosent, det samme som for fylket for øvrig. Landet som helhet har i samme periode svingt mellom 2 og 3 prosent. Pr. desember 2014 var ledigheten i Kragerø 3,3 prosent, for Telemark 3,4 prosent og for landet 2,7 prosent.

Det er framgang!

Antall næringer i sentrum for 2013 er 153. Måltall for 2014 foreligger foreløpig ikke. Etter samtale med Markedsrådet har kommunen fått tilbakemelding på at det er registrert en svak fremgang for 2014 – omkring fem prosent. Det samme gjelder antall arbeidsplasser i sentrum.

Når det gjelder nyetablering vil endelig tall ligge tett inn mot måltallet som for 2014 er 100 etableringer. Statistikken foreligger ikke ennå.

Det ble i 2014 ikke gjennomført noen direkte dialogmøter med næringslivet. Kontakten med lokalt næringsliv har blitt opprettholdt gjennom formannskapetets heldagsmøter/befaring ut hos bedriftene som var fire ganger i løpet av 2014.

Kommunen kjøpte Stilnestangen nord

Kragerø kommune overtok det sjø- og sentrumnære Stilnestangen Nord for ca. 21 millioner kroner i september. Tomtearealet er innkjøpt for å tilrettelegge for privat næringsvirksomhet på området. Bedriften Marwin som omsetter for over 200 millioner kroner i året er interessert i å etablere seg her bl.a. fordi de trenger en dypvannskai, og det vil de få på Stilnestangen. Undersøkelser av grunnen på Stilnestangen er gjennomført som en del av forarbeidene før etablering. Så snart Marwin er på plass forhåpentligvis i løpet av sommeren 2016, regner man med at også andre vil stå klare til å etablere seg her.

Kragerø Næringspark på Fikkjebakke er også høyt prioritert. Flere tiltak er gjennomført for å styrke opplevelsen av ryddighet og kvalitet. En vei er i tillegg nylig anlagt som gir adkomst til kommunens allerede regulerte næringsarealer. Det gir en reell mulighet for utvidelse av næringsparken.

Fremtidige arbeidsplasser og nye næringer?

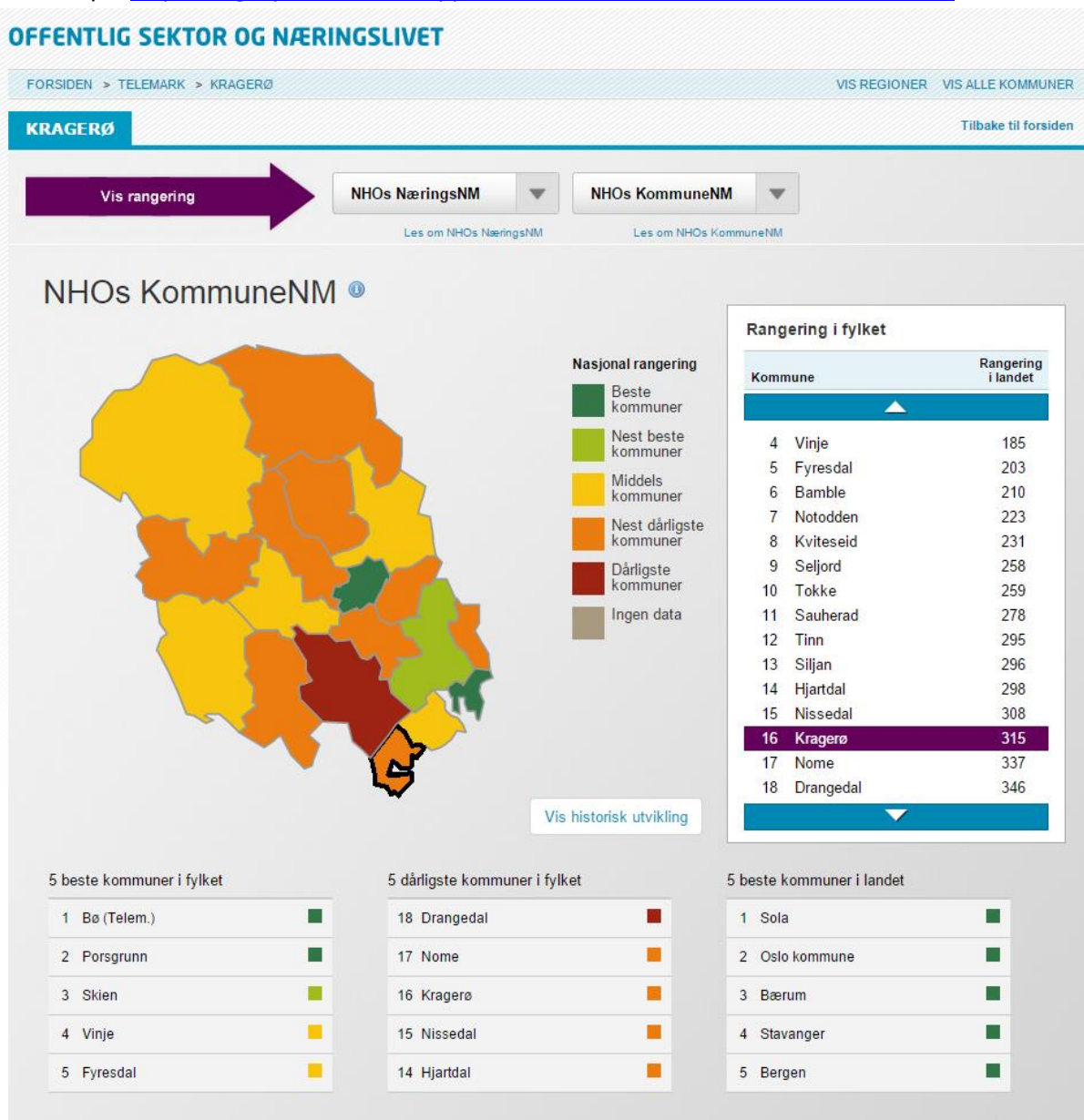
Entreprenørskap i grunnskolen

Kragerø skole stakk av gårde med de gjeveste prisene på Telemarks første mesterskap for elevbedrifter 2014. Mesterskapet foregikk i Rønholthallen. Den gjeveste prisen for "Beste Elevbedrift" gikk til bedriften Simple Solutions EB fra Kragerø skole.

Kreative og engasjerte Kragerø-elever stilte med hele 13 av de 30 bedriftene. Også tidligere har kragerøskolene hentet inn priser. Enhet for skole mottok regionale utviklingsmidler fra Telemark fylkeskommune, i et fellesprosjekt med Bamble og Porsgrunn og Ungt Entreprenørskap Telemark (UET). Samarbeidet har bestått av kompetanseheving i og bruk av elevbedrift som verktøy i valgfag og arbeidslivsfag. Målsettingen er å stimulere barn og unge i skole med entreprenørskapskompetanse for at de kan ta mer selvstendige valg for fremtiden; herunder som påvirkning på Telemarks samfunnsutvikling gjennom f.eks. å redusere frafall fra videregående skole, vilje til å etablere egen virksomhet, ønske om høyere utdanning og økt trivsel i skolene. Målet var at samarbeidet skulle avsluttes med en stor elevbedriftsmesse. Og slik ble det.

Her er ferske tall fra NHOsKommune NM

Les mer på: <https://legacyweb.nho.no/oppsiden/?cmd=resultat&fnr=8&knr=815&ind=1>

En bildekavalkade av definerte kulturperler? (en av indikatorene)

Utfordringsbildet:

- ✚ Forskyvninger i sysselsettingen i basisnæringene
- ✚ For høy arbeidsledighet

NATUR OG MILJØ – KLIMA OG ENERGI

- ✚ Balansen mellom regionsenter og lokalsenter

- ✚ Netto nyetableringer går ned
- ✚ Etablerte næringer sliter med lav lønnsomhet
- ✚ Kragerø er en geografisk «ytterkant»

Klima- og miljøspørsmål er i stor grad knyttet til nasjonale føringer, forventninger og mål.

Men det er flere forhold som kan påvirke lokalt, eksempelvis energibruk, hvordan plante- og dyresituasjonen behandles, og hvordan landskap og kulturverdier planmessig håndteres for at folk skal ha tilgang på og glede av dette i framtida.

I forarbeidene til kommuneplanen i 2014 ble arbeidet for det biologiske mangfoldet og alminnelig tilgang til naturområder for friluftsliv og rekreasjon, understreket. Det er registrert og påvist mange truede plante- og dyrearter innenfor kommunegrensene. Det er pekt på to hovedfaktorer som forårsaker denne bekymringen. Det ene skyldes plantearter som over lang tid truer noen særegne arter som har spesifikt tilhold i kommunen. Ballastplanter blir omtalt og annen spredning av ikke naturlig tilhørende planter i den lokale flora, vil forekomme. Den største trusselen ser imidlertid likevel å være et stadig økende press på naturområdene. Skjærgården har rik og ofte spesiell flora og særlig er ytre skjærgård ømtålig. Dette er også den delen hvor både natur- og kulturlandskapet har endret seg mest de siste tiårene. Fra mange hold hevdes det at stor og økende ferdsel og mye ny eller utvidet fritidsbebyggelse er de viktigste forklaringene og bakgrunnen for bekymringen.

Mål:

- ✚ Kragerø kommune har en infrastruktur som bidrar til miljøvennlig framkommelighet og bosetting og nedgang i våre klimagassutslipp.
- ✚ Natur- og friluftsområder er reelt tilgjengelige for alle innbyggere og tilreisende
- ✚ Landbruksarealer er åpent og i drift.

Trafikksikkerhetstiltak - Aksjon skoleveg 2014

Det ble i 2014 gjennomført en rekke trafikksikkerhetstiltak i kommunen med trafikksikkerhetsmidler fra kommunen og fylkeskommunen. Det har blitt lagt opp lyspunkt flere steder. Hvis gang- og sykkelstier og mørklagte plasser får utelys, føles det mye tryggere og mer behagelig å ferdes ute når det er mørkt. Disse lyspunktene er kommet til:

- ✚ Tre ekstra lyspunkt på Kirketomta i Kragerø sentrum
- ✚ Etablere gatelys på strekningen Sannidalsveien fra toppen av Rønningbakken til bunnen av Rindebakken
- ✚ Etablere gatelys på trekningen Kragerø Amfi-Lofthaug langs Kjølebrøndsveien (FV351)

Elevene i Kragerø tar sykkel-lappen:

Tidlig sykkelopplæring gir sykkelglede hele livet

Å satse på trafikkkunnskap og sykkelopplæring i skolen gir flere positive ringvirkninger. For det første blir elevene gode

trafikanter, de blir mer fysisk aktive og de får gode sykkelvaner som vil følge dem hele livet. Opplegget samsvarer dessuten med målene i Kunnskapsløftet.

Elevene i Kragerø kommune tar sykkel-lappen Og får skryt av kjørelæreren Michel Fouler! Han er primus motor og har i flere år gjennom tiltaket «*På sykkel i Telemark*» fulgt sykkelkunnskapene til elevene i Kragerø kommune. Alle skolene i Kragerø er med på opplegget med sykling våren når de går i fjerde klasse med en oppfølger samme høst i femte klasse. Sykkelpøven inneholder en teoridel, en ferdighetsprøve i hinderløype og avslutningsvis en ren trafikktest med sykling blant vanlige trafikanter. – Målet med denne opplæringen er å gi en tilstrekkelig opplæring og skape trygghet for barn på sykkel, sier den tidligere treneren i Grenland sykkelklubb. Det betyr at i overkant av 100 elever hvert eneste år tar «sykkel-lappen». Fjerdeklassingene tar sykkelutfordringene med stor iver, lyst og til dels alvor. For her var det ingen som vil «stryke» på sykkelpøven. Og det var da heller ingen som gjorde. Når pøven er over får samtlige diplomer, sykkelkort og medaljer. Gjett om det var brede smil om munnen på de unge syklistene!

Friluftsmidlene i skjærgården:

Baderampe for rullestolbrukere på Berg

Kragerø har mange fine badeplasser som tas vare på av Skjærgårdstjenesten. Nå har to av dem baderampe som mennesker med nedsatt funksjonsevne, eldre og barn kan ha mye glede av. Det er et populært tiltak, men passer ikke like godt overalt. Naturen er sårbar, og man må være varsomme i en sårbar natur. Det satses også på en naturbasert tilgang til sjøen for unngå faste innretninger. I 2014 fikk også friluftsområdet på Berg sin første sesong med rampe, mens Gunnarsholmen har hatt i noen år. Her er det begge steder mye folk så rampene er godt besøkt. Neste rampe kommer på Lyngdalsstranda.

Det legges også til rette med toillettanlegg med rullestoltilgang og parkeringsplass for rullestolbrukere på områder som er særlig lagt til rette for universal utforming.

De 70 skjærgårdsparkområdene i Kragerø er stadig gjenstand for oppgraderinger og opprustning. I tillegg til hva som kan utrettes innenfor budsjettetrammen, blir det hvert år søkt om friluftsmidler som brukes til oppgradering av eksisterende områder eller nye tiltak.

De siste årene har Skjærgårdstjenesten i Kragerø blitt tilgodesett med en relativt stor del av disse midlene. Disse har blant annet blitt brukt til:

- HC baderampe på Berg
- Nytt stupebrett Nordre Dypsund
- Oppgradering av Lyngdalsstranda
- Ny brygge i Bleikmyrhola/Urene i Portør
- Ny utedo på Vestre Saltstein (pågåar)
- Ny brygge og utedo Paradisbukta (Bærø)

- Oppgradering av brygge og strand Lille Kirkeholmen(pågåår)
- Rydding/skjøtsel av gammelt kulturlandskap og kulturminner Ødegården(pågåår)

I tillegg til ovennevnte har det blitt bygget ny utedo i Mosebukt (Skåtøy) i 2014. På www.fylkesmannen.no/telemark ligger Forvaltningsplan Skjærgårdsparken Telemark. Her finner man detaljopplysninger om alle de 70 områdene med detaljert kart over hvert sted.

Søppel i skjærgården

Skjærgårdstjenesten har nitten søppelpunkter i Skjærgårdsparken der søppel blir hentet. Dette tallet var tidligere over førti, men har de siste årene blitt redusert ved at noen steder har blitt slått sammen til ett, eller at renovasjonsordningen har blitt fjernet helt. Der ordningen er fjernet har publikum blitt informert om dette. Samtidig har det blitt opplyst om alternativer eller folk har blitt oppfordret til å ta med søpla hjem. Dette har fungert godt og har ikke medført økt forsøpling i særlig grad. Det var små mengder avfall i de områdene hvor søppelpunktet har blitt fjernet.

I 2014 hentet Skjærgårdstjenesten inn 2650 sekker fra skjærgårdsparkområdene. I tillegg ble det samlet inn 330 sekker fra Store Kirkeholmen. Jomfruland gjestehavn på Tårnbrygga er desidert størst med sine 1178 sekker.

Tallene for 2014 viser en økning fra 2013 med 13,5 prosent. Toppåret så langt er 2006 hvor det ble hentet inn 3282 sekker. Inkludert i disse tallene er avfall som er samlet inn på strender og øyer i Skjærgårdsparken. Omfanget av denne type avfall er kraftig redusert de siste årene.

I Kragerøskjærgården samler Skjærgårdstjenesten årlig inn 40-50 kubikkmeter med trevirke. Dette blir plukket opp drivende i sjøen, eller som ilanddrevet til områdene i Skjærgårdsparken.

På noen av søppelpunktene er det et problem at folk setter igjen spesialavfall som batterier, spillolje, diverse hyttesøppel osv. Dette medfører mye ekstraarbeid for Skjærgårdstjenesten i form av sortering og levering til godkjent mottak.

Bilde: Skjærgårdstjenesten tester sin nye selfanger. Selfangeren er konstruert av Kragerøs svar på Petter Smart, Dag Mikkelsen. Håpet er at arbeidet med å hente inn død sel, skal bli lettere og mer hygienisk. For ordens skyld; selfangeren ble testet med en høyst levende ferievikar.

Beite- og kulturlandskap

Beiting i skjærgården er et viktig tiltak for å holde kulturlandskapet i hevd, og for å hindre gjengroing.

På Jomfruland, Stråholmen, Fengesholmen, Oterøy, Langøy, Gumøy og Brattøy foregår det beiting med villsau, storfe og hest i beitesesongen. På Stråholmen beites det hele året.

I flere av disse områdene er kommunen ved Skjærgårdstjenesten en viktig tilrettelegger i form av transport av sau, vår og høst.

I Tårnskaugen på Jomfruland ble for tre år siden foretatt en større opprydding av nedfall og fremmede treslag, og tynningshogst.. Dette arbeidet bidro til at kuene igjen kunne beite i området, slik at etterveksten er minimal, og at stedet framstår som åpent og tilgjengelig.

På Ødegården på Skåtøy har det i vinter blitt ryddet et større område som tidligere var dyrket mark. Fra å være helt gjengrodd og utilgjengelig, er det nå planer om å gjerde inn området og starte beiting med sau. Dette vil skje i regi av lokale krefter knytta til Skåtøy velforening.

Nye tiltak i avfallsplanen

Kjøpte elevenes forretningsidé

Elevbedriften Clean Community presenterte i våren 2014 også for kommunestyret et forslag for innsamling av farlig avfall. Dette forslaget syntes kommunen var så bra at de kjøpte forretningsideen.

Egnede dunker til innsamling av farlig avfall vil bli gitt ut til dem som ønsker det, men tømmehyppigheten vil begrenses til to ganger i året. Dette er bare et av flere tiltak i den vedtatte rullerte avfallsplanen. Forbedring av miljøet gjennomsyrrer planen.

Ved å etablere en mobil gjenvinningsstasjon ved kysten/sentrum, gjennomføre ideen til Clean Community og lage nedgravde returpunkt, vil man få et bredere tilbud til innbyggerne, som vil medføre bedre bevaring av miljøet.

Etablering av ny omlastingsstasjon og gjenvinningsstasjon på Nilsbukjerr vil i første omgang medføre investeringer på ca. 7 400 000 kroner. Men på sikt, vil man oppnå bedre avtaler for bortkjøring og behandling av avfall.

Jomfruland Nasjonalpark:

Nå er folk enige.....

Trompetisten Ole Edvard Antonsen har hytta si ved Skadden – på sydsiden av Jomfruland. Han var en av dem som ikke ønsket at eiendommen hans på 128 mål skulle være en del av nasjonalparken. Nå har det blitt slik. Hytta, bryggen og området rundt er tatt helt ut av den foreslåtte nasjonalparken. Sammen med gårdbruker Løkstads eiendom er 120 mål tatt ut av nasjonalparken. Tilsvarende er et område på 160 mål på Østre Øya på Stråholmen tatt ut.

Som man skjønner har det vært lagt vekt på lokal medvirkning, og det har vært forskjellige meninger. Allikevel har det vært mulig å bli enige om det meste. Mange har bidratt i arbeidet med

nasjonalparken som nå begynner å ta form. De fleste utredningene er ferdige. Det er enighet om grensene og det meste av vernereglene. En høring av verneforslaget er klart.

Det har vært stor aktivitet i prosjektgruppa, og det har vært åpne møter med mange deltakere. Det ble gjennomført en bruksanalyse som involverte mange, og det var god respons på en spørreundersøkelse som ble gjennomført i juli og august.

Utredningsarbeidet har gått som planlagt og tretten av femten rapporter var ferdige i 2014. De mest omfattende utredningene har vært bruksanalysen og konsekvensutredningen.

Rapporter om verneverdiene viser at det er mange områder i nasjonalparken som har nasjonal verdi og det er også noen områder som har internasjonal verdi. Det er et stort antall arter som er oppført på norsk rødliste og fuglelivet er sjeldent rikt i norsk sammenheng. I sum oppfyller verneverdiene i rikt monn de kravene som gjelder etter naturmangfoldloven.

Det er lagt arbeid i å finne gode grenser for nasjonalparken. På sjøsida er fiskerne fornøyd. Det har vært forskjellige syn på grensene nord på Stråholmen og sør på Jomfruland, men også der er grensene nå avklart.

Gjennom hele året er det jobbet med et verneforslag og et utkast til forvaltningsplan. Det er omfattende dokumenter som til sammen skal gi et godt bilde av hva nasjonalparken betyr og hvordan forvaltningen vil bli.

Vernereglene er en viktig del av verneforslaget. Organisasjonene har ønsket at mest mulig skulle være avklart i verneforskriften som skal vedtas sammen med verneforslaget. En god del regler som er basert på kunnskap og situasjoner som kan endre seg, detaljerte regler og spesifikasjoner er likevel lagt til forvaltningsplanen som det skal jobbes videre med når nasjonalparken er opprettet. Organisasjonene er

ikke helt fornøyd med det, men med den organiseringen arbeidet vil få når den tid kommer, bør det være sikkert at reglene vil bli basert på lokal kunnskap og medvirkning.

Det er en egen hjemmeside for nasjonalparken <http://prosjekt.fylkesmannen.no/Jomfruland-nasjonalpark/> der det blir lagt ut nyheter med jevne mellomrom. Hjemmesida holdes oppdatert når det gjelder kart, møter og rapporter som kommer inn.

Det har vært en god del mediedekning av arbeidet, både i fylket og lokalt.

Det ble gjennomført en vellykket fotokonkurranse i 2014 med premiering før sommeren og før jul. 30 fotografer, de fleste bosatt i Kragerø leverte over 300 bilder.

Verneforslaget skal behandles i Kragerø kommune i mars/april 2015 før det går ut på høring.

Grågås kan true dyreholdet

Gåsa gjør nå store inngrep i gressavlingene på Jomfruland og Stråholmen. Dette går ut over dyreholdet og økonomien for gårdbrukerne og vil på sikt true dyreholdet ifølge årsrapporten til *Fellesstyret for Jomfruland og Stråholmen – Utvalgte kulturlandskap*.

Kragerø og Bamble kommuner har vedtatt forvaltningsplan for grågås. Den sterke veksten i bestanden skal reguleres med punktering av egg. Bestandsmålet skal være slik det var omkring år 2000. Det ble søkt på nytt om skadefelling våren 2014. Sommeren 2014 har det oppholdt seg flokker med hvitkinngås på øyene.

Etter arbeidsutvalgets syn bør bestanden reduseres til maks. 150 fugl, inklusive 20 hekkende par innenfor grensene til den fremtidige nasjonalparken. 20 par produserer i et normal år ca. 70 unger. Inntil 150 ungfugl beiter om våren på innsiden av Stråholmen. Store flokker grågås beiter på Stråholmen. Grågås og kyr beiter side om side. Hagane Jomfruland Grunneierne fikk skadefellings tillatelse våren 2014 med 40 fugl på Jomfruland og 20 på Stråholmen. Fuglene ble felt, men når det er minst 1000 fugl på Jomfruland og 400 på Stråholmen, må uttakene bli vesentlig større.

Les mer om bevaringen av kulturlandskapet på disse to øyene her:

[http://www.kragero.kommune.no/www/kragero/resource.nsf/files/www9s3fcw-ukl-aarsrapport2014/\\$FILE/ukl-aarsrapport2014.pdf](http://www.kragero.kommune.no/www/kragero/resource.nsf/files/www9s3fcw-ukl-aarsrapport2014/$FILE/ukl-aarsrapport2014.pdf)

Marine nyheter:

Torsken – blir den friskmeldt?

Fritidsfiske er en viktig del av kystkulturen og har stor verdi både som fritidsaktivitet og tilskudd til husholdningene. Det er mye «feriefiske» om sommeren og i den perioden tar fritidsfiskerne ut mer fisk enn yrkesfiskerne. Tall fra 2005-2010 på strekningen Lillesand til Risør viste at 70 prosent av merkede fisk ble tatt av fritidsfiskere.

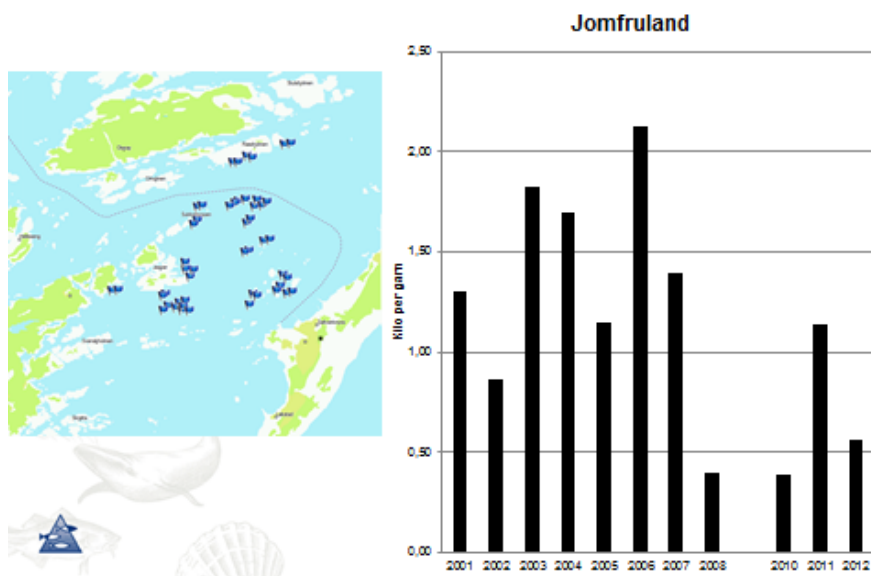
Undersøkelser viste i 2012 at torskefilet fra torsk fisket i skjærgården utenfor Kragerø inneholdt forhøyede mengder kvikksølv. Siden kvikksølv kan skade den nevrologiske utviklingen hos foster og små barn, advarte Mattilsynet derfor gravide og ammende mot å spise torsk fanget i skjærgården utenfor Kragerø. Advarselen kommer på bakgrunn av en undersøkelse Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (Nifes) har gjort av kvikksølv i torskefilet fra 15 fjorder og havner

langs norskekysten. Når det gjelder fiske og fangst til eget bruk, må fisker og konsument selv ta ansvaret for både kvaliteten og for at maten er trygg, sier Mattilsynet. Kommunen foretok selv undersøkelser av torsken både i 2013 og 2014, men Mattilsynet mente at undersøkelsene ikke var omfattende nok.

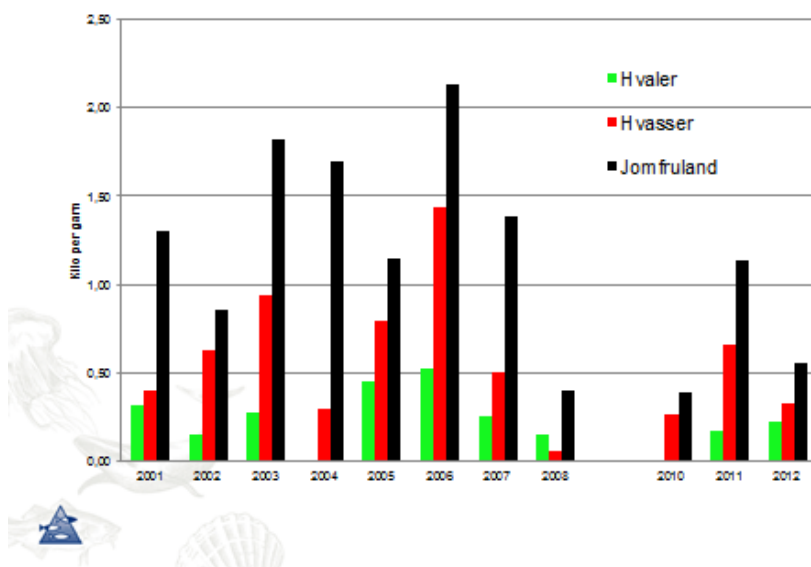
Ytterligere undersøkelser vil skje i 2015, og da håper man at Mattilsynet friskmelder torsken.

For øvrig viser garndata fra innsiden av Jomfruland en nedgang i fiskestørrelse de senere årene. Sammenlignet med Hvaler og Hvasser er det likevel et større utbytte ved Jomfruland.

Garndata

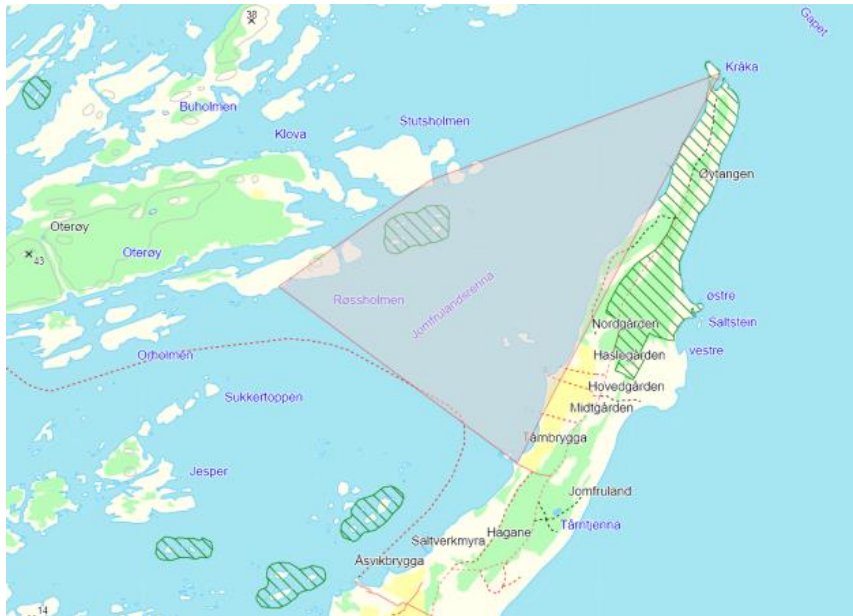
Garndata

Hummeren blir fredet i fem år?

Kragerø kommune ønsker å få opprettet et fredningsområde for hummer i en femårs periode. Området ligger nordøst i Jomfrulandsrenna og strekker seg fra Tårnbrygga til Kråka på Jomfruland, med et areal på ca. 2,9 kvadratkilometer som vist på kartet under. Søknaden er sendt til behandling i Fiskeridirektoratet på slutten av året.

Nordøst i Jomfrulandsrenna er det sjøbunnen godt egnet for hummer, rekruttering skjer trolig med kyststrømmen. Man regner med at det er gode forutsetninger for utvandring av hummer og gode muligheter for å gi informasjon. Oppsyn må basere seg på skjærgårdstjenestens aktivitet i området og lokalbefolkningen på denne delen av Jomfruland.

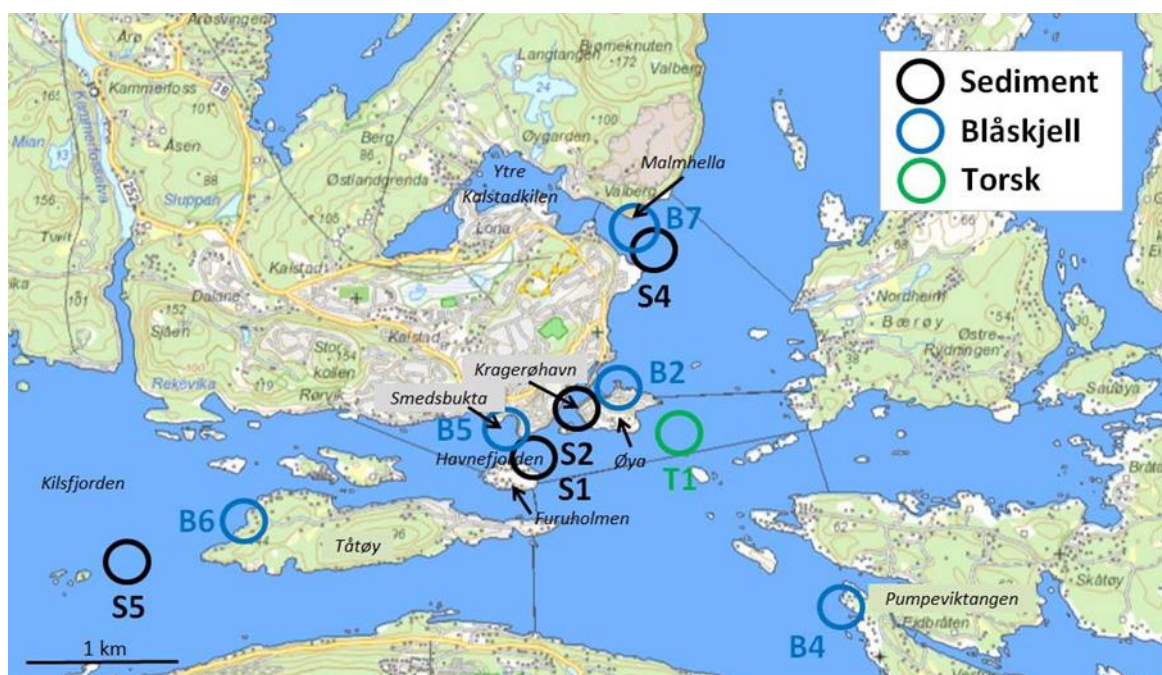
Det foreslåtte området strekker seg fra Tårnbrygga til Kråka på Jomfruland (et areal på ca. 2,9 kvadratkilometer).

Hummer fra Kragerø, foto, Morten Johannessen

Miljøgifter og vanndirektivet

Kvikksølv, dioksiner og PAH ble undersøkt i området Kragerø havn, fra Kilsfjorden i vest til Pumpeviken i øst og utenfor Ytre Kalstadkilen i nord. Undersøkelsen foregikk i 2013 (lag på sjøbunnen (såkalt sediment) og blåskjell) og 2014 (torsk). Det ble analysert overflatesediment (0-2cm) på fem stasjoner, blåskjell på fem stasjoner og blandingsprøver av torsk på én stasjon.

Figur. Kragerøområdet med plassering av sediment-, blåskjell- og torsk-stasjoner.

Kvikksølv konsentrasjonen på alle fem sedimentstasjonene var ikke god nok i henhold til vannforskriften. Konsentrasjonen av kvikksølv i blåskjell var lav (lite eller moderat forurensset). Konsentrasjon i torskfilet lå godt under EUs grense for trygg sjømat. Selv om konsentrasjonen av kvikksølv i blåskjell og torsk (se over) var lav bør man ikke se bort i fra at sediment kan være en viktig kilde til opptak i organismer.

Dioksinkonsentrasjonen i sediment var høyest i Kilsfjorden og nord for Furuholmen. Konsentrasjonene av dioksin i blåskjell og torskelever var lave, og godt under EUs grense for trygg sjømat. Det ble ikke registrert statistisk signifikant forskjell fra tidligere undersøkelser av torskelever i 1999 og 2009. Påvirkning fra Grenlandsfjordene kan ikke utelukkes.

PAH-konsentrasjonen i sedimentene var ikke god nok i henhold til vannforskriften. Konsentrasjonene av PAH i blåskjell var lave, og signifikant høyere i Kragerø havn. Resultatene tyder på at kilden til PAH-forurensning er i nærheten av Kragerø havn.

Likevel kan kostholdsråd som gjelder Kragerø-skjærgården ikke oppheves. Til det trengs det flere undersøkelser av torsk på de samme stasjonene som i undersøkelser fra 1999 og 2009.

Kvikksølv er en av de farligste miljøgiftene og utgjør en trussel for miljøet og menneskers helse.

Dioksiner er betegnelsen på en gruppe klorholdige stoffer med høy fettløselighet og lang nedbrytningstid. Dioksiner akkumulerer i fettvev i organismer og oppkonsentreres i næringskjeden.

PAH (polyaromatiske hydrocarboner) består av mange forskjellige forbindelser. Noen er giftige, arvestoffskadelige eller kreftfremkallende. Vedfyring og aluminiumsindustrien er de største kildene.

Elke: Hva med skjøtelsplanen på Kalstad tjenna. Ser det foreligger en sak om det. Hva ble gjort i 2014?

Are: Har tatt med noe av avfallsplanen. Er det rett det som står der?

Utfordringsbildet:

- ✚ Klimautslipp og konsekvenser
- ✚ Energibruk
- ✚ biologisk mangfold
- ✚ vannkvalitet og drikkevannsbehandling
- ✚ miljøutslipp på land, vei
- ✚ sjø, vern kontra utbyggingsbehov/interesser
- ✚ gamle «miljøsynder»
- ✚ økende press på naturområdene
- ✚ kostbare risikovurderinger (for eksempel økt nedbør og flomfare)

KOMMUNALE TJENESTER

Kartleggingen av kommunale tjenesters omfang og kvalitet gjøres i stor grad på bakgrunn av innrapporteringer av KOSTRA – tall og statistikker knyttet til noen enheters fagprogrammer. Disse blir bearbeidet og gjort tilgjengelige for mange typer analyser av Statistisk Sentralbyrå (SSB).

Målene for økonomiutviklingen i Kragerø kommune som foretak framkommer spesifikt her. Se detaljer under.

Ellers har det vært et generelt trekk over mange år at kommunene får nye oppgaver. Gjennomføringen av samhandlingsreformen er et godt eksempel. Nye oppgaver knyttet til endrede lovkrav – eksempelvis ny plan og bygningslov – er et annet. Dette er store og viktige

endringer som krever mye av kommunen som organisasjon. Samtidig er slike reformer som oftest ikke «fullfinansiert» fra statens side. Kommunens økonomi - og på flere felt kompetanse - blir som oftest svært utfordret ved nye eller endrede krav fra myndighetene.

Mål:

- ✚ Kommunens tjenesteyting baserer seg på en sunn og bærekraftig økonomi
- ✚ Kragerø kommune oppleves av befolkningen som en god tjenesteyter
- ✚ Kragerø kommune, både politikere og ansatte, har kompetanse til å møte fremtidens endrede behov
- ✚ Kragerø kommune benytter elektronisk kommunikasjon som den viktigste kanal for kommunikasjon med publikum og samarbeidspartnere
- ✚ Systematisk HMS/Kvalitetsarbeid er en grunnpilar for alle kommunal tjenesteyting
- ✚ Kragerø kommune har en overordnet beredskapsplan som er bygde på overordnet ROSanalyse med definerte hendelser

HOVEDTALL ØKONOMI

DRIFTSREGNSKAPET

Overskuddsbegrepet i kommunalt regnskap er knyttet til budsjettet ved at man måler overskuddet slik: *Budsjett minus regnskap = overskudd/underskudd* (eller mindreforbruk/merforbruk som er den korrekte betegnelsen i kommunal regnskapsterminologi). Årsbudsjettet blir gjennom året, hvis rapporteringen tilsier det, revidert pr 30.4 og 31.8 gjennom politiske vedtak. Et årsresultat nær 0 betyr altså at summen av inntekter og utgifter har vært som budsjettet siden budsjettet skal balansere. Av en brutto omsetning i 2014 på over 809 millioner kroner, ble resultatet for kommunen et merforbruk på 3,092 millioner kroner, som tilsvarer et budsjettavvik på 0,4 prosent målt mot brutto inntekter. Da de kommunale regnskapsreglene krever strykninger av avsetninger dersom kommunen har et underskudd, måtte den bokførte avsetningen til dekning av tidligere års akkumulerte merforbruk på 877 277 kroner

strykes. Akkumulert underskudd pr 31.12.2014 er derfor årets underskudd 3,092 millioner kroner + den strøkne avsetningen på 0,877 millioner kroner, tilsammen 3,97 millioner kroner.

	2014	2013	2012	2011	2010
Overskudd		0,0 mill	0,4 mill		0,07 mill
Underskudd	3,092 mill			18,7 mill	

Det store merforbruket i 2011 medførte omfattende tiltak for å oppnå innsparinger i 2012 og 2013. Ved inngangen til 2014 var kommunens totale drift i balanse. Det akkumulerte underskuddet pr 2014 på 3,97 millioner kroner må dekkes inn i 2015 og 2016 for å unngå å komme på ROBEK listen. Rådmannen foreslår for formannskapet å innstille overfor kommunestyret å redusere den budsjetterte avsetningen til disposisjonsfond i 2015 til med 2 millioner kroner og isteden avsette tilsvarende beløp til dekning av tidligere års merforbruk. For 2016 tenkes resterende akkumulerte underskudd 1,97 millioner kroner dekket på samme måte ved å redusere den budsjetterte avsetningen til disposisjonsfond med 1,97 millioner kroner og isteden avsette tilsvarende beløp til dekning av tidligere års merforbruk. Resterende avsetning til ordinært disposisjonsfond ved en slik fremgangsmåte vil være 2,484 millioner kroner i 2015 og 3,696 millioner kroner i 2016.

HOVEDTALL FOR KOMMUNENS INNTEKTSFORUTSETNINGER (DRIFT)

		REGNSKAP 2014	REGULERT BUDSJETT 2014	OPPRINNELIG BUDSJETT 2014	REGNSKAP 2013
1	Skatt på inntekt og formue	208 570 014	213 353 000	214 953 000	208 937 272
2	Ordinært rammetilskudd	313 810 926	311 898 209	317 029 209	301 759 373
3	Skatt på eiendom	40 668 734	40 900 000	40 900 000	40 815 783
4	Andre direkte eller indirekte skatter	186 396	0	0	186 909
5	Andre generelle statstilskudd	36 239 045	32 865 155	31 865 155	36 455 033
6	Sum frie disponible inntekter	599 475 116	599 016 364	604 747 364	588 154 370
7	Renteinntekter og utbytte	4 978 302	3 882 500	1 682 500	8 398 041
8	Gevinst finansielle instrumenter	813 534	300 000	300 000	498 202
9	Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	20 104 609	20 759 036	21 420 036	22 604 626
10	Tap finansielle instrumenter	11 667	0	0	0
11	Avdrag på lån	25 326 785	25 326 785	25 065 785	25 143 438

		REGNSKAP 2014	REGULERT BUDSJETT 2014	OPPRINNELIG BUDSJETT 2014	REGNSKAP 2013
12	Netto finansinntekter/-utgifter	-39 651 226	-41 903 321	-44 503 321	-38 851 821
13	Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	0	877 277	0	15 932 360
14	Til ubundne avsetninger	0	187 268	2 646 268	0
15	Til bundne avsetninger	5 229 817	2 266 190	2 266 190	3 381 727
16	Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	0	0	0	464 412
17	Bruk av ubundne avsetninger	877 277	877 277	0	0
18	Bruk av bundne avsetninger	8 696 408	2 426 003	2 426 003	4 214 721
19	Netto avsetninger	4 343 868	-27 455	-2 486 455	-14 634 954
20	Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	8 355 830
21	Til fordeling drift	564 167 758	557 085 588	557 757 588	526 311 766
22	Sum fordelt til drift	567 260 670	557 085 588	557 757 588	526 311 766
23	Regnskapsmessig merforbruk i 2014, balanse i 2013	-3 092 912	0	0	0

Redegjørelse for vesentlige budsjettavvik 2014

Skatt og rammetilskudd

		Regnskap 2014	Budsjett 2014	Avvik
1	Skatt på inntekt og formue	208 570 014	213 353 000	
2	Ordinært rammetilskudd	313 810 926	311 898 209	
	Sum skatt og rammetilskudd	522 380 940	525 251 209	2 870 269

Lavere skatteinntekter enn gjennomsnittet for kommunene i Norge blir kompensert i rammetilskuddet gjennom inntektsutjevningen. Det er derfor sum skatt og rammetilskudd som er relevant å vurdere.

Skatteveksten for kommunene ble i 2014 på 1,95 prosent mot 2,36 anslått i revidert nasjonalbudsjett i mai 2014. Nedgangen rammer hele kommune-Norge og for Kragerø kommune utgjør nedgangen opp mot 2,9 millioner kroner.

Andre generelle statstilskudd

Inntektene er 3,4 millioner kroner høyere enn budsjettert. Av dette må økt integreringstilskudd med 1,8 millioner kroner vurderes i sammenheng med overskridelser i Enhet for NAV-sosiale tjenester på sosialhjelpsutbetalinger til flyktninger.

De øvrige økningene er i stor grad øremerkede midler som en har søkt gjennom året, og som dersom midlene ikke er anvendt innen året slutt, må avsettes til bundne fond. Det er også bakgrunnen for økningen i linje 15 Til bundne avsetninger.

Når det gjelder bruk og avsetning av/til bundne fond, er denne anvendelsen i prinsippet utenfor kommunestyrets myndighet. Som de fleste kommuner, praktiserer ikke Kragerø kommune ustrakt budsjettering av bruk/avsetninger av/til bundne fond. Det vil derfor fremstå avvik mellom bokførte beløp og budsjetterte beløp.

Når det gjelder selvkostområdene praktiserer imidlertid Kragerø kommune budsjetteringer av avsetninger og bruk av bundne selvkostfond basert på budsjettkalkylene hver høst.

Finansinntekter

Regnskap 2014 Budsjett 2014 Avvik

7	Renteinntekter og utbytte	4 978 302	3 882 500	
8	Gevinst finansielle instrumenter	813 534	300 000	
10	Tap finansielle instrumenter	11 667	0	
		5 780 169	4 182 500	1 597 669

Rentebærende likviditet har gjennomsnittlig vært høyere enn forutsatt i 2014. Ubrukte lånemidler ved årsskiftet utgjorde 46,6 millioner kroner og synliggjør et vist etterslep på gjennomføringer av investeringsprosjekter. Oppnådde renter på likviditet og plasseringer er også i overkant av forventet (budsjettert).

HOVEDTALL FOR ENHETER OG FELLESDELINGER

Enhet	Regnskap	Budsjett	Opprinnelig	Regnskap 2013
	2014	2014	budsjett	
10 Politisk	5 004 552	5 153 299	5 174 299	4 848 823
11 Tilskudd	10 221 165	10 193 478	9 983 478	9 539 801
12 Administrative fellestjenester	2 426 500	2 673 599	2 657 299	2 602 600

15 Rådmann	32 235 320	32 966 323	31 973 664	29 867 819
30 Kultur	15 690 369	14 238 318	13 867 892	14 467 245
40 Bygg og areal	1 868 810	1 979 904	1 974 659	1 412 473
B & A selvkost	1 097 956	587 975	450 648	254 105
43 Eiendom og tekniske tjenester	45 923 874	44 911 457	44 164 674	42 457 367
Selvkost VARF	-4 926 884	-8 688 642	-8 978 167	-9 537 163
50 Omsorg	180 676 683	175 987 060	172 182 832	167 836 515
58 Helse og rehabiliter.	45 449 849	45 581 718	45 252 786	46 296 657
64 Barnehager	57 863 984	57 516 719	57 145 572	56 517 775
66 Skole	112 530 708	109 243 755	107 280 717	111 266 999
70 Kompetanse og integrering	14 920 707	14 819 566	14 506 959	17 826 731
80 NAV Sosial	28 183 838	26 893 966	23 031 204	23 127 984
a)Lønnsjusteringspott	0	3 212 521	15 438 499	0
95 Samhandlingsreformen	15 775 563	18 854 640	20 690 640	16 763 595

Redegjørelse for vesentlige budsjettavvik 2014

Regnskap 2014 Budsjett 2014 Korrigert for Avvik
fondsbruk

30 Kultur	15 690 369	14 238 318		-1 452 051
46 B & A selvkost	1 097 956	587 975	263 314	-324 661
43 Eiendom og tekniske tjenester	45 923 874	44 911 457		-1 012 417
45 Selvkost VARF	-4 926 884	-8 688 642	4 495 647	733 889
50 Omsorg	180 676 683	175 987 060		-4 689 623
66 Skole	112 530 708	109 243 755		-3 286 953

80 NAV Sosial	28 183 838	26 893 966		-1 289 872
a)Lønnsjusteringspott	0	3 212 521		3 212 521
95 Samhandlingsreformen	15 775 563	18 854 640		3 079 077

Kultur:

Kino har overskridelser på 342 000 kroner. Kulturskolen har overskridelser på 208 000 kroner. Byjubileet som har bevilgninger på 300 000 kroner årlig i fem år, har overskridelser på 477 000 kroner. Dette må sees i sammenheng med ikke budsjetterte inntekter i 2015/2016 på jubileumsverket om Kragerøs historie som både skal dekke inn overskridelsene og bidra med midler til selve byjubileet i 2016. Den største overskridelsen knytter seg til fritidstjenesten (støttekontakter) hvor det ennå ikke har lyktes å komme ned på et (budsjettmessig) forsvarlig nivå og beløper seg til 550 000 kroner.

Bygg og areal selvkost:

Budsjettsvikten knytter seg til svikt i inntektene for plansaksbehandling som var budsjettert til 400 000 kroner, men nådde bare inntekter på 158 000 kroner. Avviket skyldes i hovedsak at flere av de private planforslagene som er behandlet er fremmet av offentlige aktører som ikke er av forretningsmessig karakter som f.eks. farledsutbedringer, utbedringer E18 og omsorgsboliger. Slike plansaker kan ikke gebyrlegges. Det har også vært færre gebyrbelagte oppmålingsoppgaver enn budsjettert.

Eiendom og tekniske tjenester:

Avviket skyldes i hovedsak at kommunen har vurdert og akseptert en manglende fakturering fra KBBLs side i 2012 knyttet til forretningsføreravtalen knyttet til omsorgsboliger. Kostnaden som refererer seg til 2012 er altså bokført i 2014.

Selvkost VARF:

Selvkost VARF har etter bruk og avsetning til bundne fond bidratt med et bidrag på 733 000 kroner bedre enn budsjettert.

Omsorg:

Hovedforklaringen på enhetens samlede avvik for 2014 er:

- ☐ Budsjett/inntektsfeil på 1,64 millioner kroner
- ☐ Reparasjoner av leasingbiler på 500.000 kroner
- ☐ Reparasjon/utskifting av pasientsignalanlegg 400.000 kroner
- ☐ Utskifting av to kombidampere i kjøkken ved Marienlyst 100.000 kroner

- ☐ Kjøp av eksterne omsorgstjenester ressurskrevende bruker til 1,2 millioner kroner
- ☐ Forsterkningstiltak særlig krevende brukere 600.000 kroner
- ☐ Ekstra lønnskostnader ferieavvikling 1,0 millioner kroner

Skole:

Merforbruket knytter seg til for lite tildelt rammen for 2014 til pensjonsutgifter med 560 000 kroner. Videre har SFO manglende inntekter med 550 000 kroner, og 760 000 kroner er overskridelser til skoleskyss.

Merforbruket knyttet til vikarbruk er 820 000 kroner. 410 000 kroner er manglende driftsinntekter ved Kragerø leirskole. Kostnader knyttet til Montessorriskolen ligger på kr 185 000 over det budsjetterte.

NAV-Sosial:

Av merforbruket på 1,289 millioner kroner er 1,1 millioner kroner knyttet til sosial stønad til flyktninger både innenfor fem års bosettelse og lengre enn fem års bosettelse. Dette må ses i sammenheng med økt integreringstilskudd (som føres under felles inntekter for kommunen) utover budsjettert med 1,8 million kroner.

Lønnsjusteringspott:

Lønnsjusteringspotten var opprinnelig basert på en lønnsvekst for 2014 på 3,5 prosent. Lønnsveksten for 2014 ble imidlertid på bare 3,25 prosent for kommunesektoren. I tillegg var det streik blant UNIO medlemmer som resulterte i at ny lønn for disse medlemmene var fra 1. september 2014 istedenfor som vanlig den 1.mai.

På bakgrunn av dette har lønnsjusteringspotten en innsparing på 3,2 mill. kr i 2014.

Samhandlingsreformen:

Gjennom samhandlingsreformen betaler kommunen for behandling av Kragerø pasienter på sykehusene. I forhold til tildelte midler på statsbudsjettet har kommunen en innsparing på 3,079 millioner kroner som kommunen får beholde. Til en viss grad må dette ses opp mot overskridelsene i Enhet for omsorg. Kommunen har ikke betalt for utskrivningsklare pasienter som ikke har kunnet bli mottatt av kommunen. Kommunen på sin side har hatt kostnader med å ta i mot pleietrengende pasienter som kommer tidligere ut fra sykehusene enn de gjorde for noen år siden.

HOVEDTALL INVESTERINGSREGNSKAPET

Regnskap	Budsjett	Opprinnelig	Regnskap
2014	2014	budsjett	2013

	2014			
Investeringer i anleggsmidler	83 981 438	142 633 323	60 291 000	74 703 887
Utlån og forskutteringer	7 074 290	0	0	3 938 372
Kjøp av aksjer og andeler	3 898 034	0	0	4 437 125
Avdrag på lån	2 718 325	0	0	3 795 589
Avsetninger	204 029	1 783 652	0	3 566 965
Årets finansieringsbehov	97 876 116	144 416 975	60 291 000	90 441 939
<i>Finansiert slik:</i>				
Bruk av lånemidler	71 728 495	136 133 323	55 653 000	62 961 221
Inntekter fra salg av anleggsmidler	983 929	0	0	5 210 343
Tilskudd til investeringer	1 276 200	0	0	1 341 819
Kompensasjon for merverdiavgift	7 420 902	6 500 000	4 638 000	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	8 039 171	0	0	4 108 232
Andre inntekter	6 197 436	0	0	3 969 954
Sum ekstern finansiering	95 646 133	142 633 323	60 291 000	77 591 569
Overført fra driftsregnskapet	0	0	0	8 355 830
Bruk av tidligere års udisponert	1 783 652	1 783 652	0	740 987
Bruk av avsetninger	4 091	0	0	5 537 205
Sum finansiering	97 433 875	144 416 975	60 291 000	92 225 591
Udekket i investeringsregnskapet, Udisponert i 2013	- 442 242	0	0	1 783 652

Redegjørelse for vesentlige budsjettavvik 2014

Som det fremgår av tabellen er det vesentlige avvik mellom regnskap og budsjett. Dette har sin forklaring i at ved årsskiftet blir ubrukte budsjettmidler pr 31.12 budsjettet på ny i det påfølgende året (rebudsjettet).

Selv om budsjettene settes opp med forventede beløp i riktig år og i noen tilfeller over flere år, har de alltid blitt et etterslep på gjennomføringen av prosjektene sett opp mot budsjettert beløp.

Kommunen har fokus på dette, og har gradvis klart å få bedre samsvar. Alle investeringer i Kragerø kommune har de åtte siste årene i hovedsak vært fullt ut finansiert gjennom lånte midler.

Ubrukte lånemidler pr 31.12 i et regnskapsår gir derfor en god indikasjon på ennå ikke fullførte prosjekter som budsjettmessig skulle ha vært fullført innen årsskiftet.

Ubrukte lånemidler	Beløp
Ubrukte lånemidler pr 31.12.2012	87,685 mill.
Ubrukte lånemidler pr 31.12.2013	57,172 mill.
Ubrukte lånemidler pr 31.12.2014	45,774 mill.

Dersom ubrukte lånemidler pr 31.12.2014 fullt ut var brukt til budsjetterte investeringer i 2014, ville det bokførte beløpet ha økt med dette beløpet + mva., ca. 57 millioner kroner. Da ville det bokførte beløpet for året stemme godt overens med det budsjetterte.

Enhet for eiendom og tekniske tjenester som har de største investeringene, har økt ressursene for hurtigere gjennomføring av investeringsprosjektene. Det forventes derfor lavere saldo av ubrukte lånemidler pr 31.12.2015.

Budsjettavvik på investeringer:

Foruten problematikken knyttet til gjennomføringen av prosjektene drøftet i avsnittet foran, er det bare ett prosjekt i 2014 som har vesentlige budsjettmessige overskridelser:

Prosjekt	Regnskap	Budsjett	Avvik
43012 Rassikring veger tom 2016	2 023 602	784 293	1 239 309

Prosjektet har 1 millioner kroner i budsjettmidler både for 2015 og 2016. Tilstrekkelige midler for planlagte gjøremål innenfor prosjektet er derfor i rute, og prosjektet kan avsluttes i 2016 uten overskridelser.

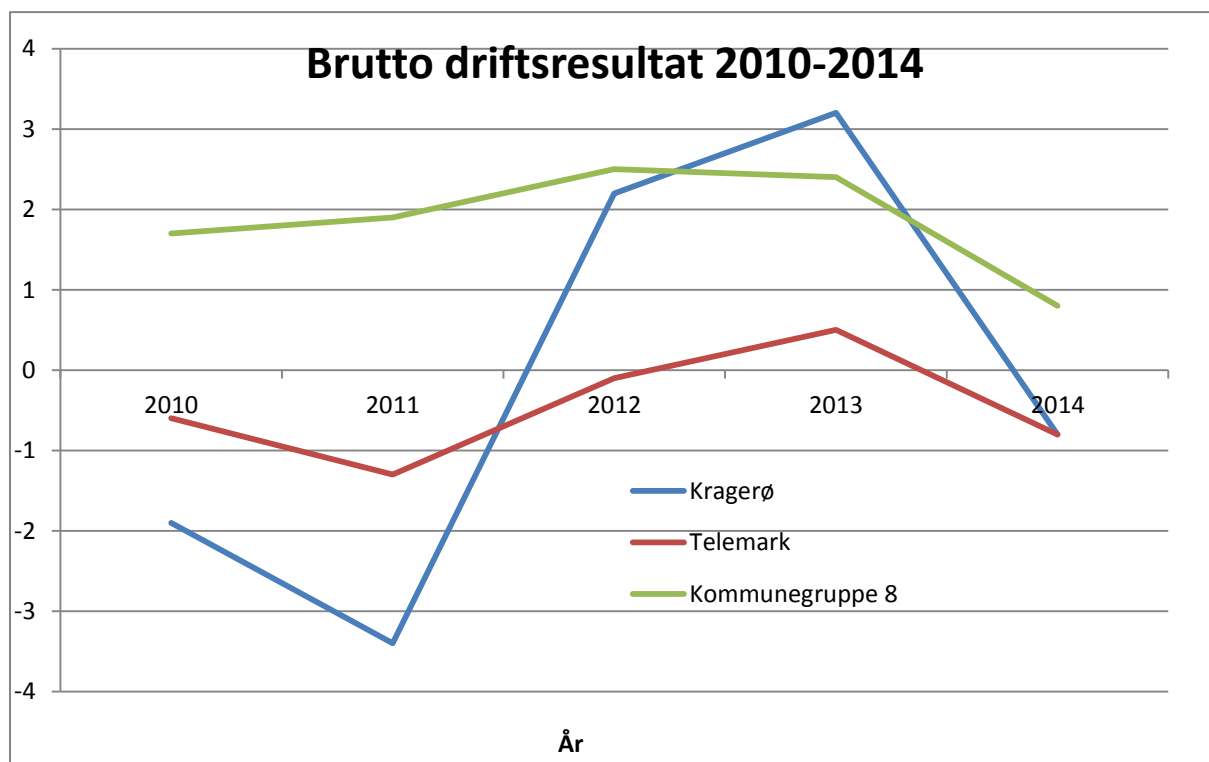
BRUTTO DRIFTSRESULTAT

Brutto finansresultat fremkommer som alle inntekter minus alle driftsutgifter (inkludert avskrivninger), men før finansutgifter/inntekter. Bruk og avsetning til fond er ikke med i brutto driftsresultat. Slik har brutto driftsresultat vært de siste årene:

	2014	2013	2012	2011	2010
Positivt brutto driftsresultat		26,0 mill	16,9 mill		
Negativt brutto driftsresultat	-6,8 mill			-24,2 mill	-12,9 mill
Avskrivningenes andel av brutto driftsresultat	39,3 mill	36,4 mill	33,3 mill	33,2 mill	31,5 mill

Brutto driftsresultat gir uttrykk for kommunens evne til å betjene lånegjeld, evne til å finansiere deler av årets investeringer over driftsresultatet samt evne til å avsette midler til senere års bruk.

Slik fremkommer brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter de siste fem årene sammenlignet med telemarkskommunene og kommunene i kommunegruppe 8 som Kragerø tilhører i KOSTRA sammenheng.

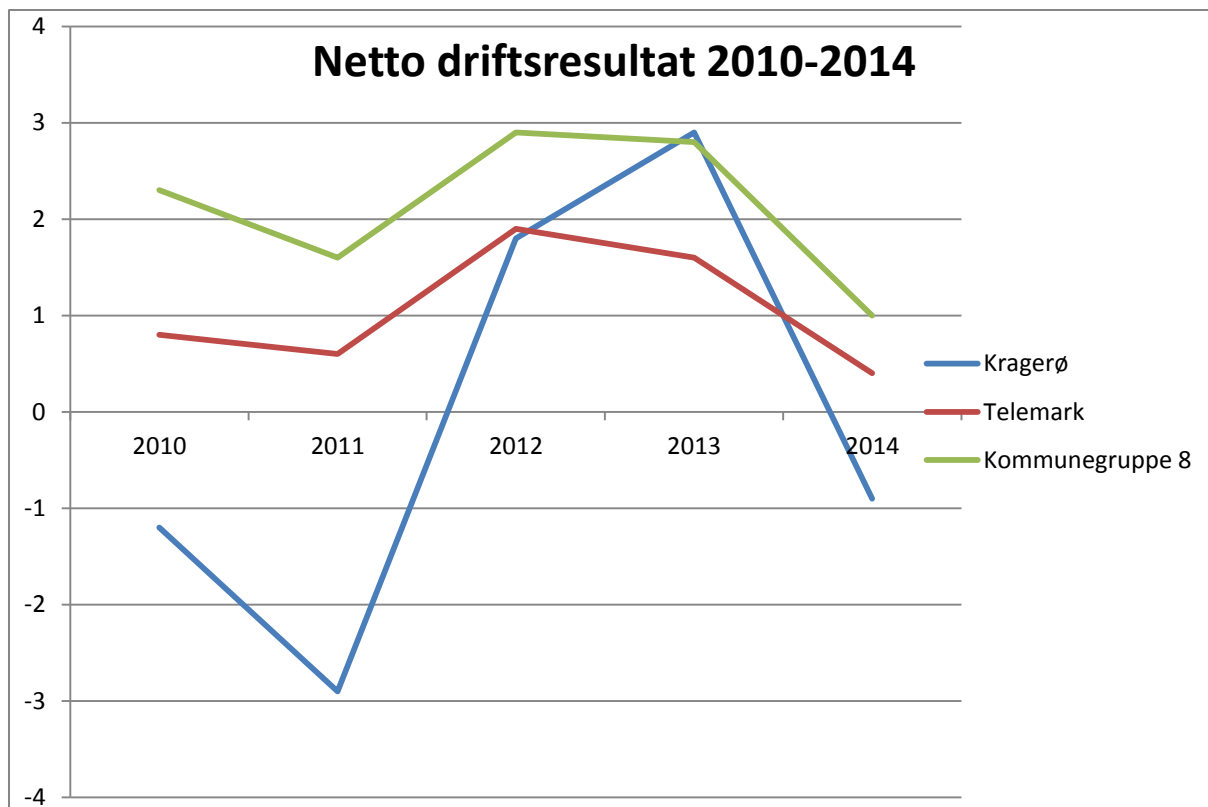

NETTO DRIFTSRESULTAT

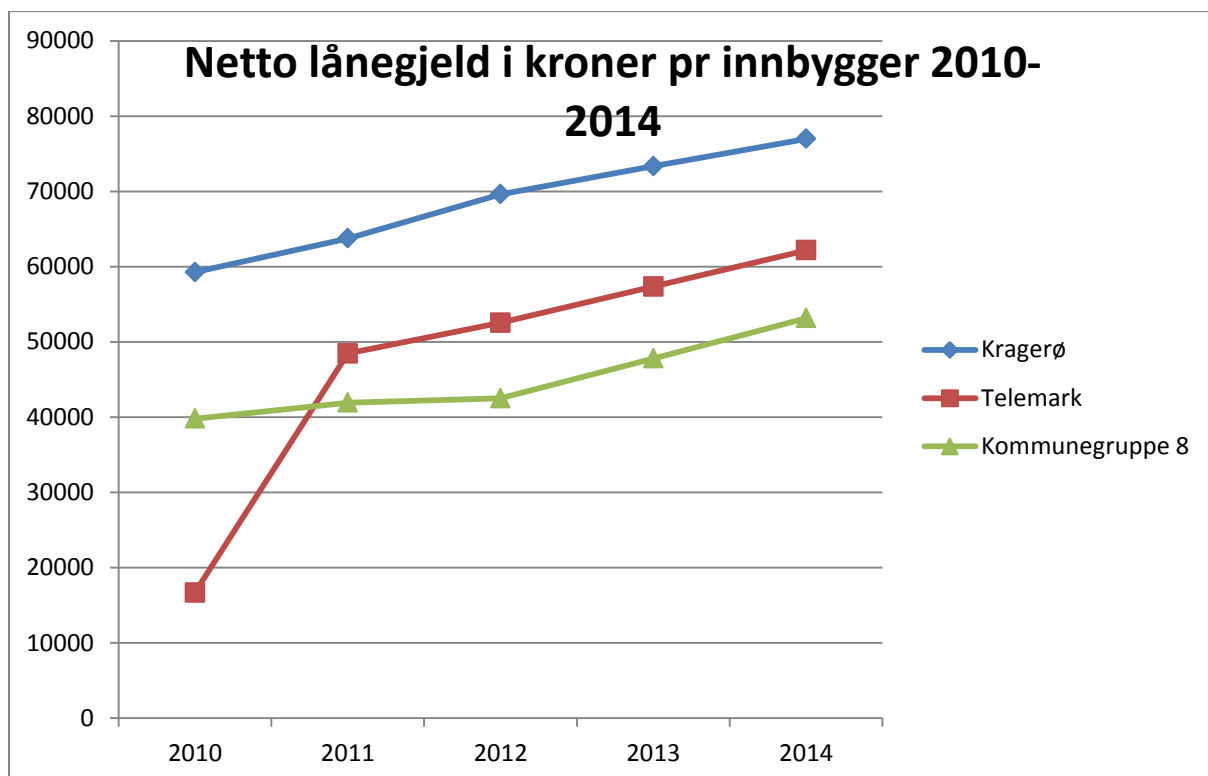
Netto driftsresultat fremkommer som alle inntekter minus alle driftsutgifter inkludert finansinntekter og finansutgifter. Avskrivninger er ikke med i netto driftsresultat. Avskrivninger elimineres i det fullstendige driftsregnskapet, men isteden blir avdrag på lån betraktet som en finansutgift som man kan si "erstatte" avskrivningene. Bruk og avsetning til fond er ikke med i netto driftsresultat. Slik har netto driftsresultat vært de siste årene:

	2014	2013	2012	2011	2010
Positivt netto driftsresultat		23,0 mill	13,7 mill		
Negativt netto driftsresultat	-7,4 mill			-20,2 mill	-8,0 mill
<i>Avdragenes andel av netto driftsresultat</i>		25,1 mill	25,2 mill	21,2 mill	22,6 mill

Slik fremkommer netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter de siste fem årene sammenlignet med telemarkskommunene og kommunene i kommunegruppe 8 som Kragerø tilhører i KOSTRA sammenheng.

GJELD, RENTER OG AVDRAG

Netto lånegjeld pr innbygger ligger fortsatt vesentlig høyere for Kragerø kommune, men økningen de fire siste årene har vært noe mindre for Kragerø enn Telemarkskommunene og kommunegruppe 8

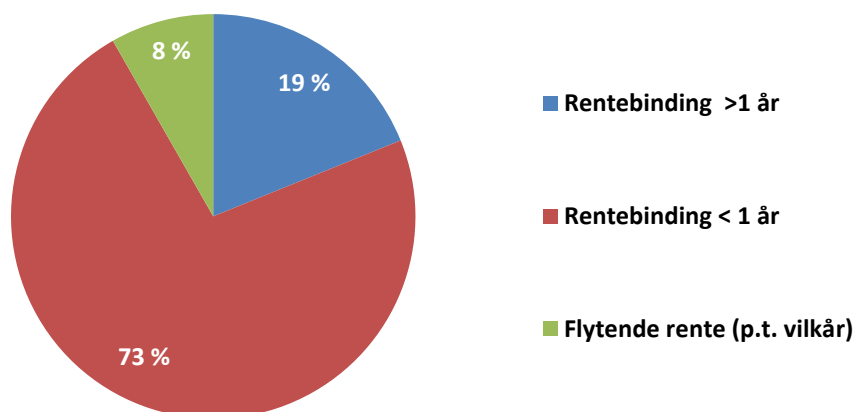
Slik har utviklingen på renter og avdrag vært de siste årene:

Renter og avdrag	Regnskap 2014	Budsjett 2014	Regnskap 2013	Regnskap 2012
Gjeld ved utgangen av året	898,4 mill		870,8 mill	865,7 mill
Avdrag på gjeld	25,3 mill	25,3 mill	25,1 mill	25,2 mill
Renteinntekter	4,179 mill	3,253 mill	3,724 mill	5,562 mill
Rentekostnader	20,105 mill	20,759 mill	22,599 mill	27,172 mill
Netto renteutgifter	15,926 mill	17,505 mill	18,875 mill	21,610 mill

Tabellen illustrerer godt at selv om gjelden øker noe, har netto rentekostnad gått ned i tråd med renteutviklingen de siste årene.

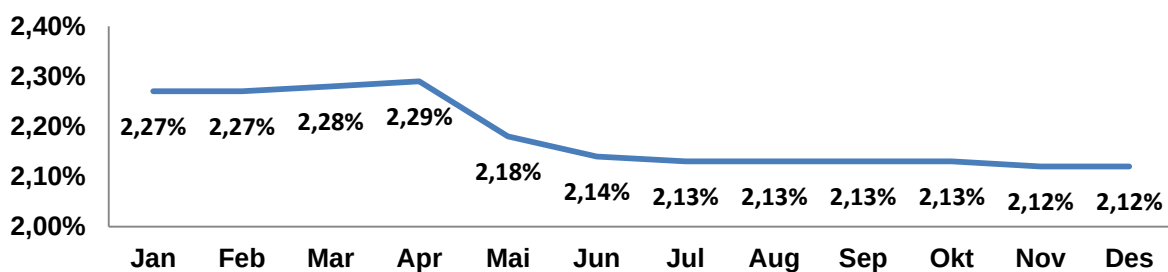
Utviklingen i 2014 - 1.tertial, 2. tertial og 3. tertial			
Total lånegjeld	NOK 926 270 611	NOK 920 596 616	NOK 898 373 947
Durasjon	April 0,89	August 1,09	Desember 0,82
Vektet gjennomsnittrente	April 2,29 %	August 2,13 %	Desember 2,12 %

Ved årskiftet:

Fordeling	Saldo	% vis av total
Rentebinding >1 år	170 487 589	18,98 %
Rentebinding < 1 år	658 144 433	73,26 %
Sum rentebinding	828 632 022	92,24 %
Flytende rente (p.t. vilkår)	69 741 925	7,76 %
Sum total	898 373 947	100,00 %

Vektet gjennomsnittrente gjennom 2014:

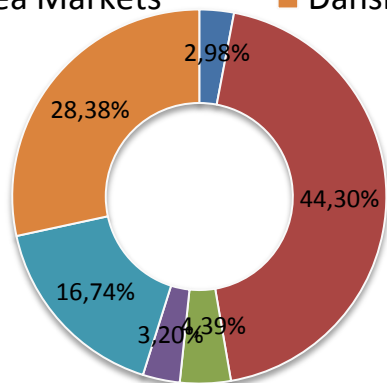

Porteføljen og markedsrenter på rapporteringstidspunkt – 31.12.2014 (Rentene er justert for kredittmargin (påslag), og indikerer derfor faktiske lånerenter for norske kommuner)

Vektet gjennomsnittrente Kragerø kommune	P.T KBN	Norges Bank (styringsrenten)	3 mnd	6 mnd	3 år	5 år
2,12 %	2,25 %	1,25 %	1,47 %	1,40 %	1,42 %	1,74 %

Kragerø kommunes långivere:

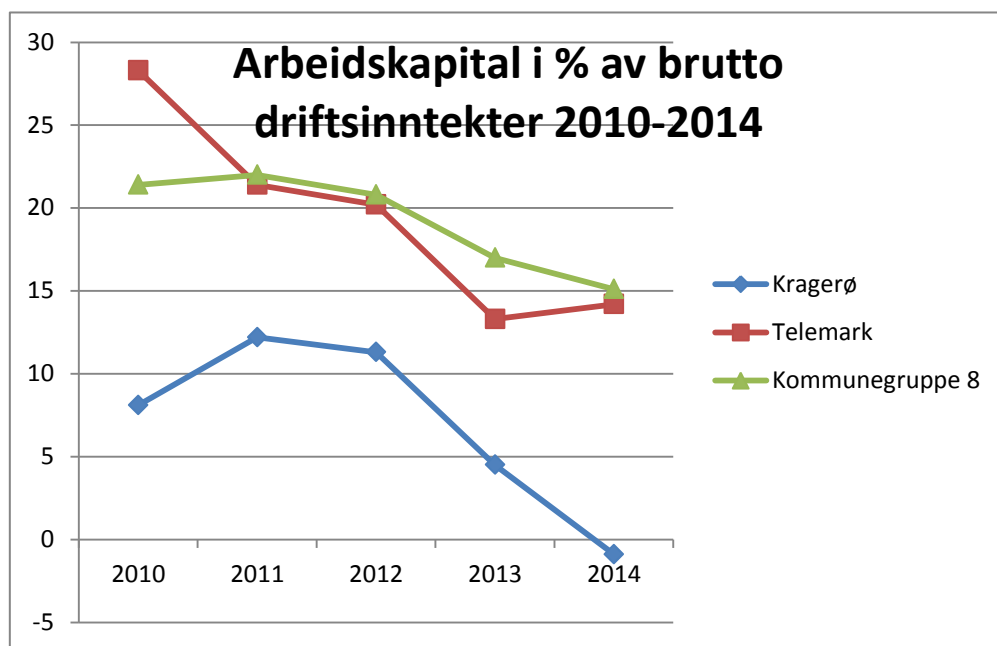
- Husbanken
- Kommunalbanken
- KLP
- Eksportfinans
- Nordea Markets
- Danske Bank

Kommunens långivere

- I henhold til kommunens finansreglement, skal kommunen, under ellers like forhold, fordele låneopptak på flere långivere.
- Kommunen benytter på rapporteringstidspunkt seks motparter for lånegjelden sin.

LIKVIDITET OG ARBEIDSKAPITAL

Fra 2013 er premieavvik trukket ut av omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Dette gjør at alle har nedgang i arbeidskapitalen i 2013.

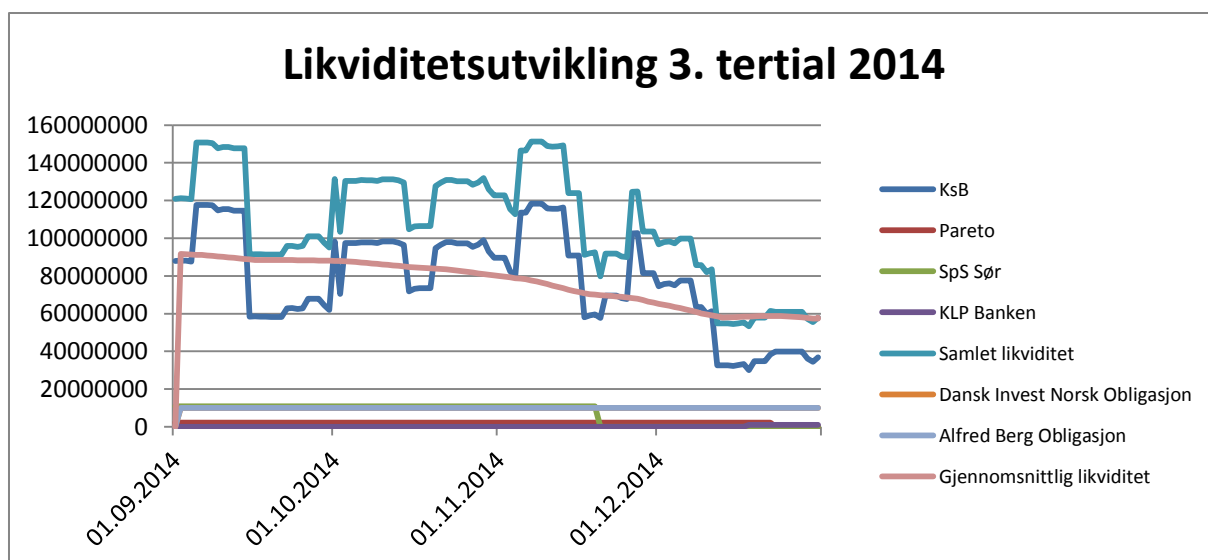
Arbeidskapitalen (tilgjengelig omløpsmidler) har vært svakere for Kragerø kommune de siste årene, og er for første gang på mange år negativ i 2014, og vil trolig etter hvert skape likviditetsproblemer som kanskje må løses med en kassakreditt.

Fra balanseregnskapet pr 31.12.2014 kan vi hente følgende tall:

Sum likvide omløpsmidler	106 607 815 kroner
Sum kortsiktige gjeld	<u>114 260 528</u> kroner
Likviditet (negativ)	- <u>7 652 713</u> kroner

Når man i tillegg tar hensyn til at ubrukte lånemidler ved årsskiftet beløper seg til 46,6 millioner kroner, er det klart at kommunen vil ha et fremtidig likviditetsproblem dersom lån tas opp i takt med den faktiske progresjonen på investeringsprosjektene. Med dagens renteregime er det hensiktsmessig å ta opp det samlede investeringslånet tidlig på året da innskuddsrentene har vært høyere enn lånerentene. Dette siste forhold kan fort endre seg.

Grunnet årets låneopptak 2014 tidlig på året har kommunen gjennom 2014 hatt god likviditet som illustrasjonen viser fra 3. tertial og ut året:

Gjennomsnittlig avkastning på likviditeten i hovedbankforbindelsen har vært 2,96 prosent. På de øvrige plasserte midlene har avkastningen variert mellom 3,6 til 6,6 prosent p.a.

FINANSIERINGSSTRUKTUR OG SOLIDITET

Finansieringsstrukturen viser sammensetningen av kommunens kapitalkilder (anskaffelse av kapital) og hvordan eiendelene (kapitalanvendelsen) er finansiert. Et krav til en god finansieringsstruktur er at anleggsmidlene og de minst likvide omløpsmidlene bør være finansiert av langsiktig kapital (summen av egenkapital og langsiktig gjeld).

Finansieringsgrad 1 = $\frac{\text{Anleggsmidler} + \text{minst likvide omløpsmidler}}{\text{Langsiktig kapital (egenkapital + langsiktig gjeld)}}$

Langsiktig kapital (egenkapital + langsiktig gjeld)

er i Kragerø for 2014 på 1,0 (0,95 i 2013)

For å ha god finansieringsstruktur bør finansieringsgraden være <1,0

Finansieringsgrad 2 = $\frac{\text{Omløpsmidler}}{\text{Kortsiktig gjeld}}$

Kortsiktig gjeld

er i Kragerø for 2014 på 0,93 (1,31 i 2013)

Finansieringsgrad 2 viser i hvor stor grad kortsiktig kapital benyttes til å finansiere omløpsmidlene. Bør være større enn 2 og ikke mindre enn 1.

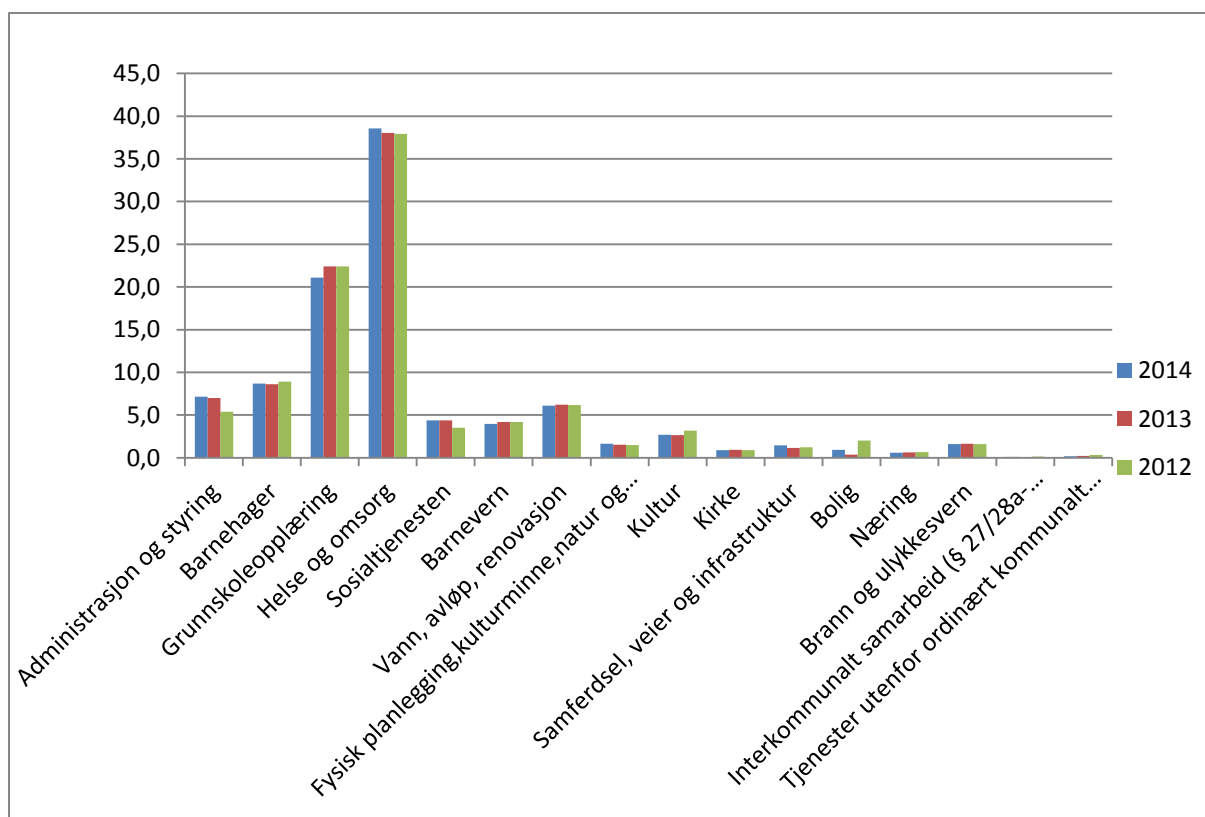
Indikatorene understøtter det som er sagt om Kragerø kommunes likviditet ovenfor.

Kragerø kommune har negativ egenkapital med -96,5 millioner kroner. Videre analyse med nøkkeltall som egenkapitalprosent og gjeldsgrad er derfor ikke foretatt for 2014.

Den reelle egenkapitalen er derimot positiv ettersom Kragerø Energi Holding AS kun er ført opp i balansen med aksjekapitalen 10 millioner kroner, mens verdien trolig ligger på mellom 100 – 200 millioner kroner.

PROSENTVIS FORDELING AV BRUTTO DRIFTSUTGIFTER 2012-2014 PÅ VIRKSOMHETSOMRÅDER (KOSTRA)

	2014	2013	2012
Administrasjon og styring	7,1	7,0	5,4
Barnehager	8,7	8,6	8,9
Grunnskoleopplæring	21,1	22,4	22,4
Helse og omsorg	38,6	38,0	37,9
Sosialtjenesten	4,4	4,4	3,5
Barnevern	4,0	4,2	4,2
Vann, avløp, renovasjon	6,1	6,2	6,2
Fysisk planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø	1,7	1,5	1,5
Kultur	2,7	2,6	3,2
Kirke	0,9	0,9	0,9
Samferdsel, veier og infrastruktur	1,5	1,1	1,2
Bolig	0,9	0,4	2,0
Næring	0,6	0,6	0,7
Brann og ulykkesvern	1,6	1,6	1,6
Interkommunalt samarbeid (§ 27/28a-samarbeid)	0,1	0,1	0,1
Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde	0,2	0,2	0,3
	100,0	100,0	100,0

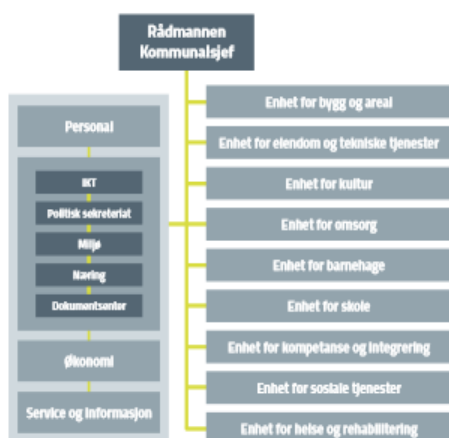
En krevende balanse.....

Gjennom svært lang tid, dvs. mange budsjettperioder, har kommunens økonomi vært anstrengt. Dette begrenser handlingsrommet både i forhold til utfordringsområdene og i forhold til ulike former for investeringer. En slik investering kan bl. a. være behovet for å investere i egen organisasjon i form av organisasjonsutvikling og kompetanseheving. Men i stede for ønsker om å styrke organisasjonen i tråd med nye oppgaver og påpekte utfordringer, har det derimot vært nødvendig å nedjustere driftsnivået.

Innenfor begrepet *Bærekraftig økonomi* ligger det et mål om å balansere ønsket/behovet for god kvalitet på tjenestene med sunn økonomi. Gjennom flere år har derfor denne balansen vært svært krevende å få til, sier økonomisjef Åge Aashamar.

Med mindre driftsnivået tilpasses kommunens inntekter, er det begrensede muligheter på inntektssiden. Det store spørsmålet blir derfor; hvordan opprettholde nødvendig kvalitet på tjenestene samtidig med å utvikle en sunnere økonomi?

Kommunens organisering

Kommunens driftsenheter drives av hver sin enhetsleder (hos NAV kalt NAV-leder). Lederfunksjonen innebærer ansvar for enhetens tjenesteproduksjon, personal- og økonomiansvar.

Rådmannens ledergruppe består av rådmannsnivået, enhetsledere/NAV-leder, økonomisjef, personalsjef og avdelingsleder for service- og informasjon.

Stab- og støttefunksjonene er samlet i en enhet. Personal, økonomi og service- og informasjon er avdelinger med egne ledere med drift, personal og økonomiansvar. IKT, politisk sekretariat, næring, miljø og Dokumentsenteret er fagområder med egne fagansvarlige. Dokumentsenteret er underlagt personalsjefen, mens rådmannsnivået har det faglige og økonomiske driftsansvaret for de øvrige fagområdene.

Omsorg

Enhetsleder Vidar Stein Andersen

Nøkeltall for Enhet for omsorg:	2011	2012	2013	2014
Antall heldøgns omsorgsboliger for eldre og funksjonshemmede	134	134	138	138
Antall sykehjemsplasser	45	45	45	45
Antall ansatte (inkl. vikarer, prosjektansatte og private med omsorgslønn)	430	429	415	423
Antall hele årsverk	254,25	251,03	244,1	249,66
Mottakere av tjenester på regelmessig basis	630	620	617	620
Serviceteknikerne (2 personer, 1,5 årsverk) bisto med - Formidlingstjenester, utplassering, og reparasjon av hjelpemidler - Trygghetsalarmer utplassert gjennom året - Tjenestekjøring i km	2 430 52 26 380	2189 49 32 800	2056 47 34780	1987 43 28656
Hjemmesykepleien, nattpatrulje og hjemmehjelpstjenesten utførte: - Antall hjemmebesøk – ca. - Samlet tjenestekjøring i km - Antall tjenesteoppdrag med taxibåt og ferge i skjærgården, cirkatall.	125000 230000 1 000	124 000 229 000 900	135000 228 000 430	135.000 262.000 550
Antall søknader om tjenester samt revurderinger av tidligere vedtak	664	600	500	501
Antall klagesaker	3	2	1	4
Antall søknader om tildeling av sykehjemsplasser (permanent, kort og avlastning), omsorgsbolig	173	159	149	220
Antall avslag på slike søknader	39	21	9	13
Antall personlige brukerassistenter (BPA)	3	2	3	3
Antall personer som mottar omsorgslønn	23	24	23	23

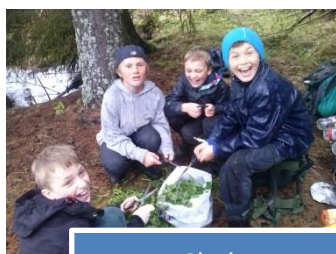

Barnehage

Enhetsleder Med

Nøkkeltall for Enhet for barnehage:	2011	2012	2013	2014
Totalt ansatte	127	123	122	
Antall menn	8	8	8	
Årsverk	111	108	106	
Antall barnehageledere	9	8	8	
Antall pedagogiske ledere	27	26	26	
Antall pedagoger	18	18	20	
Antall assistenter og fagarbeidere	58	56	53	
Antall støtte/spesialpedagoger	13	13	13	
Administrasjon	2	2	2	
Antall barn i kommunale barnehager	416	406	405	
Antall barn i private barnehager	68	63	59	
Antall barn med barnehageplass ett- og toåringer	165	153	145	
Antall barn med barnehageplass , tre, fire- og femåringer	319	316	317	
Totalt antall barn i barnehage	484	469	462	

Skole

Enhetsleder Gro Lien

Nøkkeltall for Enhet for skole	2011	2012	2013	2014
Antall årsverk lærere	117,64	116,96	114,27	108
Antall lærere	145	137	130	134
Antall årsverk assistenter	13,51	15,73	15,71	16,77
Antall årsverk kontorteknisk personale	2,9	3,01	2,91	2,9
Antall elever som får skyss	377	400	375	416
Antall barn i SFO	291	293	286	274
Antall barn i SFO med 100 prosent plass	164	151	171	126
Antall årsverk ansatt i SFO	20,65	20,85	20,25	22,25

Kompetanse og integrering

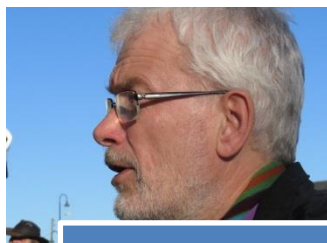

Enhetsleder Torill M. Sandberg

Nøkkeltall for Enhet for Kompetanse og integrering	2011	2012	2013	2014
Mottak og bosetting av flyktninger (inkludert enslig mindreårige)	40	48	46	40
Mottak og bosetting av enslige mindreårige	5	5	5	5
Antall deltakere i norskundervisning (med rett og plikt)	73	52	60	95
Antall deltakere i grunnskole for voksne	12	26	42	34
Antall deltakere på studiekompetanse	41	43	45	43
Antall voksne med spesialundervisning	25	22	25	22
Deltakelse i introduksjonsprogram (NIR/KOSTRA)	56	53	66	66
Deltakelse i basiskompetanse for arbeidslivet (BKA-prosjekt)	22	19	14	0
Deltakelse i IMDIs prosjekt Jobbsjansen "Kvinner kan"	10	11	11	13
Antall årsverk i enheten				26,1
Antall kvinner og menn ansatt i enheten			24+12	24+8

Bygg og areal

Enhetsleder Per Arstein

Nøkkeltall for bygg og areal:	2011	2012	2013	2014
Antall byggesaker	400	372	403	415
Antall reguleringsplaner vedtatt	4	3	3	4
Seksjoner/reseksjoner mv	8	8	4	6
Målebrev/matrikkelbrev utstedt	100	188	110	56
Gj.sn. behandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist	60	50	50	54
Antall dispensasjoner fra planer	44	68	43	35
Antall klager behandlet	24	25	26	38
Antall midlertidige brukstillatelser/ferdigattester utstedt	116	135	103	114
Antall årsverk	9,6	9,9	9,9	9,95
Antall ansatte (kvinner+menn)	4+6	3+7	3+7	4+6

Kultur

Enhetsleder Harald
Bothner

Nøkkeltall for Enhet for kultur	2011	2012	2013	2014
Elever i kulturskolen	250	230	220	215
Venteliste i kulturskolen	73	40	30	30
Utlån i biblioteket	64 280	59234	58 652	59 234
Besøkende biblioteket	76 979	66 236	59 234	66 236
Besøk Kragerø Biograf	15 924	15690	13 797	13 482
Inntekter Kragerø Biograf	1 299 780	1291794	953 480	989772
Midler utdelt til lag og foreninger	2 294 370	1862500	1 712 600	1 860 000
Tildelte spillemidler	1 009 000	1940000	125 000	1 105 500

Eiendom og tekniske tjenester

Enhetsleder Are Tafjord

Utvalgte nøkkeltall for: eiendom og tekniske tjenester	2010	2011	2012	2013	2014
Antall bygg som enheten forvalter	52	49	48	46	46
BTA på forvaltet byggningsmasse	48300	44900	47675	48166	47916
BTA på leid forvaltet byggningsmasse	3300	3300	3300	3300	3133
Antall besøkende til Kragerø svømmehall (i tillegg kommer svømmeklubbens medlemmer)	28159	28090	29523	28155	27317
Åpne dager i uka i svømmehallen (ni måneder i året)	7	7	7	7	7
Antall lag og foreninger som leier lokaler av Kragerø kommune	24	25	25	31	24
Antall eiendommer solgt i løpet av året	3	3	1	2	1
Antall tomter solgt i kommunale boligfelt	3	5	11	5	3
Antall tilleggstomter solgt gjennom året	12	9	13	13	3
Antall innløste festetomter	9	12	15	7	3

Helse og rehabilitering

Enhetsleder Anny Skaug
Grøgaard

Nøkkeltall for helse og rehabilitering:	2012	2013	2014
Bekymringsmeldinger i barnevernet	131	116	120
Bekymringsmeldinger for barn under seks år i prosent	22	26	25
Antall barn i fosterhjem	32	32	30
Antall gravide som gikk til svangerskapskontroll hos jordmor	90	90	75
Antall par som deltok på svangerskapskurs i regi av helsestasjonen	22	24	15
Antall nyfødte som hadde hjemmebesøk av helsesøster før fylte to uker	82	91	94
Antall vaksinasjoner foretatt på helsestasjonen	2470	2186	3012
Antall årsverk			43,9
Antall ansatte (64 kvinner + 7 menn)			71

Nøkkeltall - NAV/Enhet for sosiale tjenester	2011	2012	2013	2014
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten per innbygger 20-66 år (=øk.sosialhjelp, Enhet: Kroner)	3343	3584	4671	4970
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, i prosent av befolkningen 20-66 år Enhet: prosent	6,0	6,1	7,1	7,4
Sosialhjelpsmottakere Enhet: Personer	435	438	500	515
Årsverk i sosialtjenesten per Enhet: Årsverk	6,25	6,25	6,25	6,25
Gjennomsnittlig stønadslengde mottakere 18-24 år Enhet: Måneder	4,5	4,1	4,0	4,2
Gjennomsnittlig stønadslengde mottakere 25-66 år Enhet: Måneder	4,6	4,4	4,6	5,4
Sosialhj. mottakere med stønad i 6 mnd eller mer Enhet: Personer	157	125	147	198
Antall årsverk i NAV – sosiale tjenester	6,25	6,95	6,95	7,95
Antall ansatte (kvinner+menn)		7+1	7+1	7+2

Helse-, Miljø og Sikkerhet (HMS)- og skademeldinger:

Nedgang i fraværsskader på 30 prosent

Antallet registrerte HMS- meldinger, (avvik og uønskede hendelser), er relativt stabil i Kragerø kommune, med 389 meldinger totalt i 2014.

Det er i tillegg registrert 67 skader. Av disse medførte ca. 13 prosent fravær som direkte følge av skaden. De rapporterte skadene er av en slik karakter at de vil oppleves belastende over tid, og det sees derfor etter sammenhenger mellom rapporterte skader og langtidssykefravær. Det har vært en nedgang på antall fraværsskader fra 2013 til 2014 på ca. 30 prosent, samtidig som at antallet registrerte HMS-meldinger har gått opp fra 360 til 389. Dette kan tyde på at man avdekker og behandler forhold tidligere og dermed unngår fraværsskader i større grad enn tidligere år.

De tre største HMS- utfordringene for våre ansatte er:

- pålagt merarbeid
- forulemping, vold og trusler

- inneklimaproblematikk

Vernerunden ble i 2014 fortsatt rapportert elektronisk gjennom HMS- systemet Qm+. Bakgrunnen for dette er at den enkelte ansatte skal få mer ro rundt vurderingen av sin egen arbeidssituasjon ved at gjennomføringen gjøres når den enkelte har tid til dette. Leder og verneombud får et mer helhetlig vurderingsgrunnlag, og alt i alt blir resultat og oppfølging etter vernerunden mer systematisk med denne løsningen. De innhentende resultater vurderes og behandles av leder og stedlig verneombud, og det utarbeides en handlingsplan for oppfølging av de avdekkede utfordringer.

HMS- og kvalitetssystemet Qm+ benyttes av stadig flere ansatte i Kragerø kommune, også i forhold til aktivitetsplanlegging og dokumentstyring. Fordelene er mange, men et åpenbart bruksområde er i forhold til tilsynsmyndighetene som besøker kommunen. Enhetene har bedre oversikt og mer struktur i sitt internkontrollsystem.

Kvalitetsmeldinger:

Dreining mot forbedringsforslag i stedet for avvik

I Kragerø kommune ser vi en dreining fra rene avvik og over mot forbedringsforslag og rapportering om uønskede hendelser. Kommunen ønsker at ansatte skal ha en tydelig oppfatning av hvilke rammer man jobber i forhold til, og måling av forholdet mellom rene avvik i motsetning til uønskede hendelser bidrar i forhold til dette. Fokus på hendelser som oppstår selv om rutiner og prosedyrer er fulgt gir høyere grad av «positiv» rapportering enn om feil og hendelser oppstår med basis i at prosedyrer og instruksjer ikke følges, ikke er kjent eller ikke eksisterer. Gjennom systematisk forbedringsfokus ser vi at alvorlighetsgraden i avvikene går ned, og at kvalitetsmeldingene i størst mulig grad er forbedringsforslag fremfor rene rapporter om hva som er galt.

Kragerø kommunes ansatte er svært opptatt av å levere gode tjenester, og dette synes godt gjennom de rapporteringene som gjøres i forhold til kvalitetsavvik og uønskede hendelser. I 2014 ble det innrapportert 880 kvalitetsmeldinger i Qm+, noe som er en liten nedgang fra året før. Men Enhet for omsorg har tatt i bruk et nytt pasientjournalssystem der kvalitetsmeldinger som har direkte konsekvens for en pasient, rapporteres direkte i pasientens journal. Legger vi disse meldingene, (CosDoc: 252), på toppen av kvalitetsmeldingene som registreres i Qm+, er rapporteringsnivået faktisk litt høyere enn i 2013.

Generell bruk av meldingssystemet i styringsverktøyet Qm+:

Som tidligere år er det Enhet for Omsorg som rapporterer flest tilfeller, men i 2014 seiler enhet for Eiendom og tekniske tjenester opp som den enheten som kommer på 3. plass i forhold til bruk av meldingssystemet. Skole er på andreplass. Det er ingen enheter som ikke har benyttet Kragerø kommunes elektroniske meldingssystem i 2014.

Inkluderende arbeidsliv (IA)

Kragerø kommune skal være en helsefremmende arbeidsplass hvor ledere og medarbeidere kontinuerlig utvikler et arbeidsmiljø preget av trivsel, trygghet og arbeidsglede, og hvor de ansatte sammen tar ansvar for - og respekterer hverandre.

I 2014 ble tiltaksplanen for IA – og HMS arbeidet revidert i et partssammensatt arbeid med bistand fra Ny Arbeids- og Velferdsforvaltning (NAV).

Kragerø kommune er med som pilot i prosjektet «Forsterket innsats » i samarbeid med NAV, Arbeidsmiljø- og klimaundersøkelser (ARK) og Vestmar Bedriftshelsetjeneste (VBHT). Samtaler med ansatte med fokus på jobbmestring – skal hindre sykmelding/hjelpe sykmeldte tilbake til jobb. I tillegg er det kompetanseheving for ledere

Ansvarlige ledere kontakter VBHT i forbindelse med planlegging/behov for forebyggende tiltak, (f.eks. innen ergonomi, byggeprosjekter, forflytningsopplæring) og integrerer dette i HMS-planene.

Ledere, verneombud eller tillitsvalgte kan kontakte IA-rådgiver ved planlegging/behov for støtte innen bla IA-planer, oppfølgingssystematikk- og kvalitet, forebyggende sykefraværstiltak, omstillings-veiledning, IA-ledelse og tilretteleggings-tiltak.

Hvert tertial leveres uttømmende sykefravær- og skaderapporter til ledere med personalansvar fra personalavdelingen, slik at de skal ha muligheten til å ha god oversikt og være i stand til å iverksette tiltak som er tilpasset avdelingen.

For å styrke lederes kompetanse for å følge opp egne ansatte, gjennomføres det også samtaleteknikk-kurs «grønn-gul-rød samtale». Målsettingen er at alle ledere med personalansvar skal gjennomføre kurset og i 2014 hadde to tredjedeler av målgruppen fullført.

Resultat fra medarbeiderundersøkelser:

Medarbeiderundersøkelse og brukerundersøkelse- Bedrekommune.no

Kommunen bruker også et annet elektronisk verktøy, Bedrekommune.no, som anvendes i forbindelse med medarbeiderundersøkelser og brukerundersøkelser. I 2014 ble det ikke gjennomført en samlet medarbeiderundersøkelse for alle ansatte i Kragerø kommune, da dette gjennomføres hvert tredje år. Men det ble gjennomført brukerundersøkelser blant annet i Enhet for Omsorg, Barnevern, Helsestasjonen og Koordinerende team. Disse undersøkelsene gir kommunen mulighet til å sammenlikne sine resultater og opplevet tjenestekvalitet med andre kommuner i Norge, samt å avdekke endringer i resultater innhentet gjennom tidligere, sammenliknbare undersøkelser.

De ansatte i Kragerø kommune stort sett fornøyde med arbeidsplassen:

Bare ett klagepunkt

I det store og hele er de ansatte i Kragerø kommune stort sett fornøyde med arbeidsplassen. Det er et klagepunkt at det er et klagepunkt.

Undersøkelser gir et bilde av hvordan de ansatte mener om jobben.

Det er et klagepunkt at det er et klagepunkt.

Undersøkelser gir et bilde av hvordan de ansatte mener om jobben.

Det er et klagepunkt at det er et klagepunkt.

Medarbeiderundersøkelse fra 2013 viste at Kragerø kommune gjør det greit på alle områder, med ett unntak. I kategorien «forhold til overordnet ledelse» var det tre problempunkter som meldte seg. Disse punktene var organisasjonen som helhet, etikk og korrupsjon og tydeliggjøring av mål og retning for kommunen. Siden undersøkelsen ble fullført, har det vært arbeidet med å forbedre disse punktene. Temaene har blant annet vært tema på ledersamlinger og på personalmøter rundt om i organisasjonen. På ledersamlingen har også målsammenhengen mellom utkast til kommuneplan og årsbudsjett og økonomiplan 2015 – 2018 vært løftet frem.

Internkontroll i Kragerø kommune- 2014

Fra 1. juli 2013 ble det innført krav om rapportering om status for internkontrollen i kommunens årsberetning, (*kommuneloven § 48 nr.5*).

Internkontrollforskriften sier at «Gjennom krav om systematisk gjennomføring av tiltak, skal denne forskrift fremme et forbedringsarbeid i virksomheten innen:

- Arbeidsmiljø og sikkerhet
- Forebygging av helseskade eller miljøforstyrrelser fra produkter eller forbrukertjenester
- Vern av det ytre miljø mot forurensning og en bedre behandling av avfall»

For Kragerø kommune betyr dette at alle deler av virksomheten gjennomfører systematiske målinger, med etterfølgende tiltak for forbedringer avdekket gjennom for eksempel HMS- risiko – og sårbarhetsanalyser, vernerunder, medarbeiderundersøkelser, avviksmeldinger, meldinger om uønskede hendelser, forbedringsforslag, internrevisjoner og periodisk dokumentrevisjon.

Overordnet forankring:

Kragerø kommune har en samlet fireårsplan for Bedriftshelsetjeneste, HMS-, IA-, og AKAN- arbeid. Denne skal sikre at kommunen har et samlet og langsiktig fokus på mål, planer og forventninger for kommunen som helhet, i tillegg til at det legges føringer for den enkelte avdeling i forhold til lokal forankring og forventet innsats. Planen rulleres årlig.

Elektronisk internkontrollsystem:

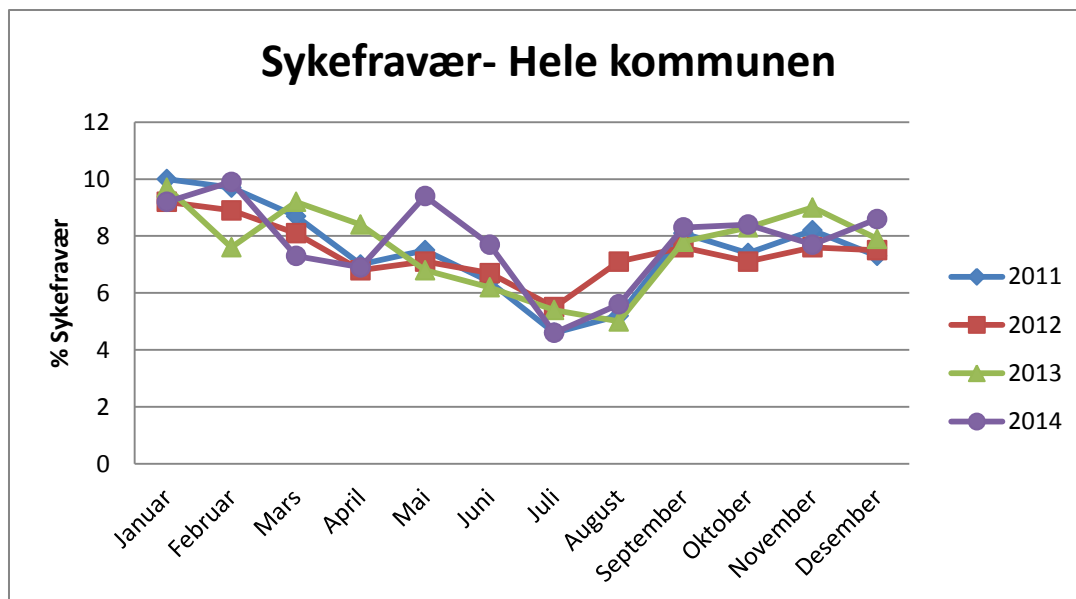
Gjennom kommunens elektroniske internkontrollsystem, styringsverktøyet QM+, sikres det at informasjon innhentes og behandles, og at felles informasjon, retningslinjer, reglementer og annen styrende dokumentasjon gjøres kjent i den enkelte avdeling og at hver enkelt ansatt får mulighet til å medvirke til et godt arbeidsmiljø og et kontinuerlig forbedringsarbeid- både lokalt og overordnet.

Varslingssaker:

Kragerø kommune har varslingsrutiner tilgjengelig for alle ansatte. Disse rutinene skal sikre at det er lagt til rette for å varsle om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen, og å sikre korrekt saksgang når det kommer inn et slikt varsel.

Det ble ikke registrert noen varslingsaker i 2014.

Sykefraværsutvikling gjennom året sammenliknet med tidligere år:

Til grafen: Kragerø kommune har hatt en relativt stabil sykefraværsutvikling de siste årene. I 2014 hadde man imidlertid en bekymringsfull utvikling i perioden mai- juni, men denne tendensen har snudd og er nå tilbake til normalutvikling for året.. Gjennomsnittsverdien for året 2013 endte opp med en sykefraværspersent på 7,8 %, som er en oppgang på 0,2 % i forhold til gjennomsnitt for de to foregående år. Grafen for 2014 viser imidlertid at toppen i april- mai ødelegger en ellers relativ positiv utvikling i sykefravær andre deler av perioden.

Enheten som har lavest sykefravær i 2014 er enhet for Eiendom og tekniske tjenester. Den enheten som har hatt størst positiv endring, (nedgang) i sykefraværet gjennom året er Enhet for barnehage, som gikk fra et sykefravær på over 15 prosent i begynnelsen av 2014 til under 9 prosent ved årets slutt. Størst økning i sykefravær gjennom året ser vi i Enhet for Skole. **Tall her?**

Det jobbes kontinuerlig med å få ned sykefraværet gjennom blant annet bruk av møteplassen og samarbeidspartnere som BHT og NAV, samt gjennom å styrke kompetansen hos ledere.

Se også eget avsnitt om rapporterte skader i organisasjonen (HMS og kvalitetsarbeid)

Møteplassen

Som et ledd i ytterligere satsning på lederstøtte og kompetanseheving innen systematisk HMS-arbeid for ledere i Kragerø kommune ble «møteplassen» etablert vinteren 2013. 2014 har dermed vært det første året for å vurdere resultatene fra dette arbeidet. På møteplassen kan ledere og verneombud melde inn behov eller ønske for råd og veiledning i de utfordringer de møter i hverdagen - både i forhold til enkeltsaker og avdelingsvis. Representanter fra VBHT (Vestmar bedriftshelsetjeneste), Nav lokalt, Arbeidslivssenteret, samt personalavdelingen i Kragerø kommune deltar på disse møtene – i tillegg til leder og eventuelt verneombud.

19 ulike arbeidssteder hadde meldt opp behov for veiledning/rådgivning via møteplassen i 2014. Noen av disse møtte også flere ganger. Tilrettelegging ved sykefravær, arbeidsgivers styringsrett og utfordringer i arbeidsmiljøet er det som oftest har vært tema på møtene. I tillegg har nye ledere mottatt mer generell veiledning/rådgivning i sin rolle som leder.

Nytt i 2014 var at det også ble laget et lederstøtteopplegg for en arbeidsplass – for å gjøre lederne tryggere i lederrollen, forbygge sykefravær og understøtte lederens utvikling av gode arbeidsmiljøer.

Så langt er det gode tilbakemeldinger fra ledere på møteplassen som arena for å finne løsninger.

Likestilling og deltidsproblematikk

Det er en kjent problemstilling at uønsket deltid ofte er mer utbredt i kvinnedominerte yrker, og dette gjelder også Kragerø kommune.

Det jobbes kontinuerlig med å redusere uønsket deltid for våre ansatte. Når det er ledige stillinger vurderes alltid om det finnes deltidsansatte som ønsker å utvide stillingen sin og om dette lar seg gjøre i forhold til de ledige stillingene som finnes.

I Kragerø kommunes tilsettingsreglement er det satt som hovedregel at stillinger i Kragerø kommune er 100 prosent og at det ikke skal være lavere stillingsprosent enn 40 prosent. Totalt av kommunens 938 ansatte er det 53 prosent som jobber deltid. I 2014 fikk 155 deltidsansatte økt sin faste stillingsprosent, de aller fleste i enhet for omsorg. Hvor stor andel av dette som nå er uønsket deltid gjenstår å kartlegge.

Ved kunngjøring av ledige stillinger på våre egne nettsider, og det sendes epost til alle ansatte om at det er lyst ut. I stillingsannonsene presiseres det at interne søkere kan ha fortrinnsrett.

Ved overrepresentasjon av et kjønn, oppfordres det underrepresenterte kjønn til å søke aktuelle ledige stillingen slik det står i kommunens tilsettingsreglement.

Tabell antall ansatte og gjennomsnittslønn

Prosentandel kvinner/menn

	Totalt		Kvinner		Menn	
	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel
Antall ansatte	938		766	82 %	172	18 %
Deltid	498	53 %	440	88 %	58	12 %
Alder						
<-29	49	5 %	39	5 %	10	6 %
30-39	182	19 %	166	22 %	16	9 %

40-49	284	30 %	226	30 %	58	34 %
50-59	255	27 %	206	27 %	49	28 %
60->	168	18 %	129	17 %	39	23 %
Gj.sn. Lønn i 100% stilling	423 398		417 448		449 872	

Lønnspolitikk og likestilling

I Kragerø kommunes lønnspolitikk og i lokal lønnsforhandlinger, er det også et likestillingsperspektiv, og statistisk materiale knyttet til kjønn- og lønnsforskjeller blir lagt fram for forhandlingsutvalgene.

Lederstillinger årslønn fordeling kvinner/menn

Stillinger	Årslønn kvinner	Årslønn menn
Toppledere	Kr 692 600	Kr 697 500
Mellomledere	Kr 557 000	Kr 547 000
Alle ledere	Kr 490 000	Kr 527 000

Kompetanseutvikling og opplæring for kommunalt ansatte.

Fagkompetansen og kompetansenivået i Kragerø kommune som bedrift er generelt høyt og ca. halvparten av kommunens ansatte har kompetanse på bachelornivå eller høyere. Kun 16,5 prosent - ca 140 ansatte (av totalt 900) - er ufaglærte.

På bakgrunn av *Strategisk plan for kompetanse og rekruttering* – vedtatt i 2012 - er målet i denne å få samlet ressursene for kompetanse og opplæringsarbeidet for de ansatte i kommunen.

Videreutdanningstiltak er både personalmessig og økonomisk det mest ressurskrevende å gjennomføre. Særlig er det, utover økonomiske kostnader for arbeidsgiver, store personlige innsatser som må til. Det vil derfor være mye planlegging og streng prioritering fra både aktuell arbeidstakers side og fra arbeidsgiver før et videreutdanningsprogram igangsettes.

For alle fagområder og i forhold til alles arbeidsoppgaver vil det alltid være behov for oppdatering og ajourhold av kunnskaper. Dette tas fortsatt hånd om i den enkelte enhet eller avdeling. Å sørge for dette er ofte også en del av selve stillingsbeskrivelsen til enkeltansatte.

Behovet for nye oppgaver, eller behovet for nye måter å arbeide på, kan utløse et opplæringsbehov på tvers av noen eller mange enheter og avdelinger i kommunen. Slike behov kan vurderes å få høyeste prioritet og dekkes og gjennomføres i regi av personalavdelingen som et felles kompetansetiltak.

2014 ble det store opplæringsåret knyttet til innføring av et helt nytt elektronisk sak- og arkivsystem. For ca 150 ansatte ble det holdt grunnkurs og en rekke kurs rettet inn mot spesialfunksjoner i det nye programmet. Det ble også gjennomført et e-læringsprogram som grunnkurs over samme tema.

I forhold til videreutdanning er det, med bakgrunn i overnevnte strategiske plan, ledere som skal prioriteres, dernest høyskolegruppene sykepleiere, pedagoger (barnehage og grunnskole), sosionomer og ingeniører.

I 2014 var det rom for å prioritere åtte videreutdanningstiltak fordelt på 13 ansatte hvorav tre var på ledernivå. De øvrige gjelder da høyskolegruppene som nevnt over. Av studiene er ett på masternivå, mens fem er på bachelornivå. De andre er studier tilsvarende halvårsstudier.

I tillegg deltar Enhet for skole i Kunnskapsdepartementets prosjekt *Kompetanse for kvalitet*. Inneværende skoleår deltar åtte lærere som hver tar 30 studiepoeng innenfor matematikk og naturfag. En tar ledelse og en spesialpedagogikk. Åtte av lærerne er på såkalte vikarvilkår. Det innebærer at staten for en stor del finansierer ordningen for dem som tar realfag og betaler en noe mindre del for ledelse og spesialpedagogikk. To av lærerne er på stipendordning. Det vil si at de hver får utbetalt 100 000 kroner (minus skatt) og selv kjøper seg fri ved behov. Enhet for skole dekker studiemateriell, reise og opphold til samlinger, semesteravgift etc. for alle ti deltakerne.

I tråd med målsettingen tilbød rådmannen muligheten for politikeropplæring på områder det er framkommet behov om mer kompetanse. Da det var liten respons på dette, var aktiviteten lav på dette området i 2014.

Utlysninger og tilsettinger 2014

Økt antall ansatte økte sine faste stillinger

Tilsettingsrådet behandlet 126 tilsettingssaker i 2014. I tillegg til dette fikk 155 deltidsansatte økt sin faste stilling i Kragerø kommune – de aller fleste i enhet for omsorg.

I 2014 har det vært ti interne og 49 eksterne utlysninger på ledige stillinger. Flere av utlysningene inneholdt flere ledige stillinger.

Det jobbes hele tiden med å redusere uønsket deltid for våre ansatte. Når det er ledige stillinger, vurderes alltid om det finnes deltidsansatte som ønsker å utvide stillingen sin og om dette lar seg gjøre i forhold til de stillingene som finnes.

I Kragerø kommunes tilsettingsreglement er det satt som hovedregel at stillinger i Kragerø kommune er på 100 prosent, og at ingen skal ha lavere stillingen enn 40 prosent. Ledige stillinger kunngjøres på våre egne nettsider, og det sendes epost til alle ansatte om at det er lyst ut. I stillingsannonse presiseres det at interne søkere kan ha fortrinnsrett.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Kragerø kommune opprettet i 2014 et kommunalt beredskapsråd som består av interne og eksterne, (inkludert offentlige), bidragsytere og aktører. I tillegg har Kragerø kommune etablert et eget beredskapsutvalg som har som hovedoppgave å legge til rette for at overordnet beredskaps- ROS, (Risiko- og Sårbarhets- analyse), gir et riktig bilde av risikobildet for Kragerø kommune. Utvalget skal sikre en bred medvirkning fra kommunens ulike enheter som

skal sikre et riktig og balansert bilde av de utfordringene kommunen bør være rustet for å kunne håndtere ved en eventuell krise.

Kragerø kommunes overordnede beredskapsplan, herunder planer som blant annet beskriver svikt i strømtilførsel, vann, IKT og telefoni, samt system for intern varsling og befolkningsvarsling er etablert i 2014.

Forvaltningskontroll/tilsyn gjennom året

Det er hele tiden fokus på at lover og regler skal følges. Derfor blir kommunen hele tiden «utsatt for» forvaltningskontroll eller såkalt tilsyn fra instanser høyere opp i systemet og hadde flere i 2014. Tilsyn sørger for at kravene i regelverket følges, og at den aktuelle enheten får tilbakemelding om forbedringsområder. Tilsyn er systematisk kontroll av virksomhetenes styringssystemer. Ved tilsyn i kommunen er system, ansvar og roller fokusområder. Utvelgelsen og prioritering av ting og tema skjer ut fra et risikoperspektiv.

Tilsyn SMIL midler i landbruket:

Fylkesmannen i Telemark gjennomførte fra august 2013 forvaltningskontroll med Kragerø kommunes forvaltning av statlige tilskuddsmidler til spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL). Med hovedvekt på saksbehandlingsrutiner og gjennomføring av tiltak i forhold til plan og tiltaksbrev. Tilsynet gjaldt 9 forskjellige enkeltvedtak. Etter gjennomført tilsyn i oktober 2013 ble det meldt om 3 avvik og 2 merknader til de undersøkte sakene.

Gjennom saksbehandling i 2013 og utover i 2014 ble avvikene lukket, og merknadene oppfylt. Ved brev av 4.7.2014 oppsummerer Fylkesmannen arbeidet med lukking av avvik og oppfyllelse av merknader, og konkluderer med at arbeidet med tilsynet er avsluttet.

Dokumentsenteret:

Dokumentsenteret hadde tilsyn fra riksarkivet i 2014. Tilsynet handlet om eldre og avsluttet arkiv i Kragerø kommune. Kort oppsummert skal Kragerø kommune innen 2 år forbedre journal/dokumentoversikten på eldre og avsluttet arkiv og offentliggjøre dette. På bakgrunn av tilsynsrapporten for arkivet i 2014, er følgende tre tiltak satt på handlingsplanen til dokumentsenteret:

1. Katalogisering av alt papirarkiv:
Det skal lages en plan for gjennomføring av dette arbeidet innen utgangen av mars 2015. Selve prosjektet strekker seg over 2 år.
2. Ferdigstille arkivplanen: Vi skal ferdigstille påbegynt arkivplan. Prosjektet strekker seg over 2 år.
3. Avlevering av materiell til arkivdepot:
Dette innebærer flytting av materiell fra rådhuset til arkivdepot.

Vannverk:

Mattilsynet gjennomførte tilsyn på Kragerø vannverk 19.02.14 med fokus på driften av de hygieniske barriereene til vannforsyningssystemet. Det ble avdekket 3 avvik ved tilsynet.

1. Virksomheten må sikre at det produseres vann av drikkevannskvalitet også når behandlingsanlegget overvåkes av vaktordning.

2. Virksomheten må gjennomføre tiltak som skal sikre at restaluminiumen ikke overskrider 150 mikrogram/l etter dynasandfilteret.
3. Virksomheten må øke alarmgrensen for onlinemåleren for restklor slik at kloringen er en hygienisk barriere innenfor normale variasjoner på det vannet dynasandfilterene leverer.

Avvikene er lukket og bekreftet etterkommet fra Mattilsynet.

Gjødsel

Mattilsynet gjennomførte tilsyn med produksjon og omsetning av gjødsel 02.04.14. Det ble gitt en anmerkning på at rutinene gitt i veileder må følges.

Avfalldeponi – Nilsbukjerr

Det ble ført tilsyn på avfallsdeponiet 11.09.14. Det ble avdekket fire avvik.

Avvikene går på skiftelige rutiner, internkontroll og manglende risikoanalyse for deponiet. Det er engasjert en konsulent for lukking av avvikene.

Brann

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) hadde tilsyn med brannvesenets beredskapsarbeid 22.09.14. Det ble avdekket to avvik ved tilsynet.

1. Organisering og dimensjonering av brann- og redningsvesenet:
Kragerø kommune har ikke organisert og dimensjonert brann- og redningsvesenet i tråd med kravene i regelverket. Kommunen har ingen tilfredsstillende dokumentasjon av brann- og redningsvesenet, og kommunen har heller ikke et tilfredsstillende system for å identifisere og iverksette tiltak slik at avvik fra regelverket kan rettes opp.
2. Øving av beredskapen:
I brann- og redningsvesenets dokumentasjon av øvelser fremstår øving av brann- og redningsvesenet som mangelfull.

Tilbakemelding til DSB ble gitt innen fristen med en framdriftsplan på lukking av avvik.

Beredskap Kragerø Vannverk

Mattilsynet gjennomførte tilsyn med beredskapen for Kragerø vannverk 01.10.14. Det ble ikke avdekket avvik, men det ble gitt flere innspill til neste revisjon av beredskapsplanen.

Enhet for skole:

Elevenes utbytte av opplæringen – tilsyn meldt i brev av 26. juni 2014.

Kragerø skole: Tilsyn gjennomført 30.10.14. Sannidal ungdomsskole: Tilsyn gjennomført 31.10.14. Endelig rapport foreligger ikke.

[Sjådamveien bofellesskap for utviklingshemmede har hatt tilsyn. Mangler her. Vidar](#)
[Tilsyn på kinoen? Harald](#)

Kragerø som digital kommune

Nytt sak- og arkiv system

Kragerø kommune inngikk i 2008 samarbeid med de fem andre Grenlandskommunene om innkjøp av en felles sak og arkivløsning. Etter en omfattende anbudsrunde og strenge krav fra kommunenes side falt valget på Software Innovations løsning, Public 360. Public 360 er ett fullelektronisk arkivsystem. Kragerø kommune tok systemet i bruk juni 2013 og hadde frem mot våren 2014 ca 80 ansatte på kurs. Våren 2014 var et seks år langt prosjekt endelig over. Veien har vært lang, men de ansatte er meget

godt fornøyd med produktet man sitter igjen med. For innbyggerne er endringen også synlig. Det er nytt design på postlistene, ny publiseringsløsning for politiske møter og en helt ny modul som publiserer byggesaker direkte på nett. Alt finnes på Kragerø kommunes hjemmesider.

Høsten 2013 inngikk kommunen i ett samarbeid med Team data Solutions om utvikling av maler tilpasset kommunens behov ved hjelp av deres løsning Dynamictemplate. Målet med samarbeidet var, og er, å få dokumentene raskere ut. Samtidig fikk vi epostsignatur som er lik og enhetlig for alle kommunens ansatte.

Digital postkasse – har du det?

Kragerø kommune har tatt i bruk en felles løsning for kommuner og fylkeskommuner for digital utsendelse av dokumenter kalt KS SvarUt. Der det er mulig vil Kragerø kommune sende dokumenter digitalt til innbyggere og virksomheter. Hensikten er å legge til rette for en rimelig og effektiv formidling av post til innbyggere, næringsliv og andre mottakere. Dette er et viktig trinn i digitaliseringsarbeidet i kommunen.

I dagens versjon av KS SvarUt går utsendelsen fra kommunen til innbygger og næringsdrivendes meldingsboks i Altinn. I videreføringen av prosjektet skal Sikker digital posttjeneste, som er under etablering i regi av Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI), kobles til. Det innebærer at innbyggerne selv kan velge digital postkasse blant leverandører som inngår avtale med Difi.

Slik virker KS SvarUT i dag:

KS SvarUT ivaretar kravet om samtykke, slik det er satt opp i eForvaltningsforskriften. Det betyr at mottaker kan velge om hun ønsker å motta brev i digital form eller ikke.

KS Svar UT virker slik at når det utgående brevet er ferdig og godkjent i saksarkivsystemet, ekspederes det til KS SvarUt (forsendelsesarkivet). KS SvarUT sender brevet videre til Altinn. Gjennom Altinn varsles innbygger og næringsliv om at de har mottatt et brev fra kommunen. Varslet inneholder lenke til selve brevet. Innbygger/næringsliv henter opp brevet via den tilsendte lenken.

KS SvarUT håndterer også avvik, og da sendes brevet som papirpost. Avvikene er at posten ikke er lest innen kommunens tidsfrist, at forsendelsen ikke er påført fødselsnummer eller organisasjonsnummer eller at mottaker ikke er registrert i Altinn. I og med at Dokumentsenteret sendte ut over 6000 dokumenter i 2014, ser man at det er mye portopenger å spare på denne ordningen.

Utfordringsbildet:

- Bærekraftig kommuneøkonomi
- Kvalitet på tjenestene: Høy kompetanse og riktig rekruttering, brukerperspektiv, koordinering og sammenheng, planleggings- og styrings-verktøy, systematisk HMS –arbeid.
- Samfunnssikkerhet og beredskap